

---

200 UTRINKOV OB 200 LETNICI ŠOLSTVA V POLJANSKI DOLINI

VIRTUALNA RAZSTAVA OB 200 LETNICI
OSNOVNE ŠOLE STARI TRG OB KOLPI

Pripravili: Andreja Rade in Mateja Oberstar
Grafična podoba: Ajda Skrbinšek

Stari trg ob Kolpi, februar 2021

Spoštovani.

Pred Vami je razstava, ki je nastala v sklopu obeležitve 200-letnice šolstva v Poljanski dolini ob Kolpi. Razstavo smo ustvarjali v času epidemije koronavirusa, ko so stiki med ljudmi bili zelo omejeni, zato smo se odločili, da pripravimo virtualno razstavo in se v njej posvetimo zanimivim zgodbam in pomembnejšim dogodkom iz šolske kronike kakor tudi iz nekaterih drugih virov. Zgodbe so skozi razstavo razvrščene kronološko; besedilo je citirano, da bi bralec lahko doživel tudi pristnost jezika, izražanja in zapisa. Zapise iz šolske kronike smo popestrili z različnimi pisnimi in materialnimi viri, ki sva jih našli na sami OŠ Stari trg ob Kolpi; v mesecu februarju 2021, ko so se odprle kulturne ustanove in nekoliko sprostili ukrepi epidemije, pa sva raziskovali še v muzejski učilnici v Zagozdacu, v muzejski zbirki v Predgradu in pri domačinih.

Šolska kronika OŠ Stari trg ob Kolpi se je začela pisati v šolskem letu 1873/74, kronist pa je povzel še dogajanje med leti 1820 in 1873. Dogodkom lahko sledimo do leta 1929, potem do časa II. svetovne vojne, zapisov ni. Obdobje do II. svetovne vojne vsebuje predvsem veliko pisnega gradiva, saj so materialni viri dostopni le v manjšem obsegu.

V času druge svetovne vojne je bil del kronike požgan; medtem ko se kronika vse do konca leta 1945, ni zapisovala. Po koncu vojne začnejo kroniko šole znova voditi in zapisovati. Iz tega obdobja je tudi več slikovnega materiala in materialnih virov, kar dodatno popestri vpogled in razumevanje nekega preteklega časa.

V vseh obdobjih je bila šola tesno povezana z učenci in njihovimi družinami. Vplivala je na življenja ljudi, saj si je skupaj z njimi delila tisto najobčutljivejše in najpomembnejše, to pa je vzgoja in izobraževanje otrok in mlade generacije, ki je vedno naslednja na vrsti, da prevzame vaje odločanja v državi in skrb za starejše generacije. Zato tudi lahko rečemo, da ima šola, v prav vseh zgodovinskih obdobjih, zelo pomembno in hkrati odgovorno nalogo.

Vse kar ni bilo mogoče vključiti v to razstavo, bodisi zato ker bi bila preobsežna bodisi zato, ker nismo našli virov, bo lahko raziskano in predstavljeno na eni od naslednjih obletnic oz. razstav.

Želimo Vam prijetno popotovanje po preteklosti šolstva v Poljanski dolini ob Kolpi!

POD AVSTRIJSKIM ŽEZLOM od 1820

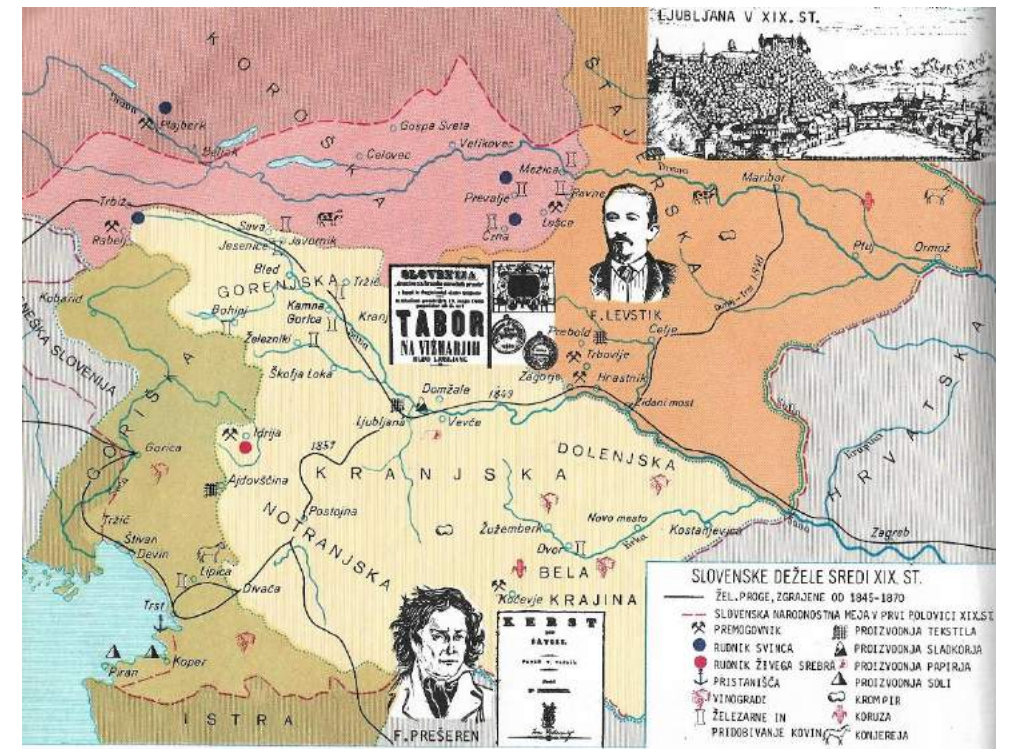

„Po sporočilu nekaterih starih mož s je začela v Starem trgu leta 1820 pod g. župnikom Panjan-om.

Prvi učitelj bil je g. J. Toma Pust, rojen v Ribnici. Podučevalo se je benefijatovi hiši, ktera je stala na mestu, ker stoji današnja šola. Ko se je pa taista začela rušiti, napravil je Sodevski Kobe nad svojim hramom, nad sedanjo Baričevo hišo, na Bajsovem prostoru, nekako sobico, v kateri je bila za nekoliko časa šola. Ker je bila ta kmalu pretesna, se je v najem vzela hiša Ivana Panjan-a na Močilih /.../.“

(spisal po poročilih starih mož, /.../ Stanonik učitelj. 1874)

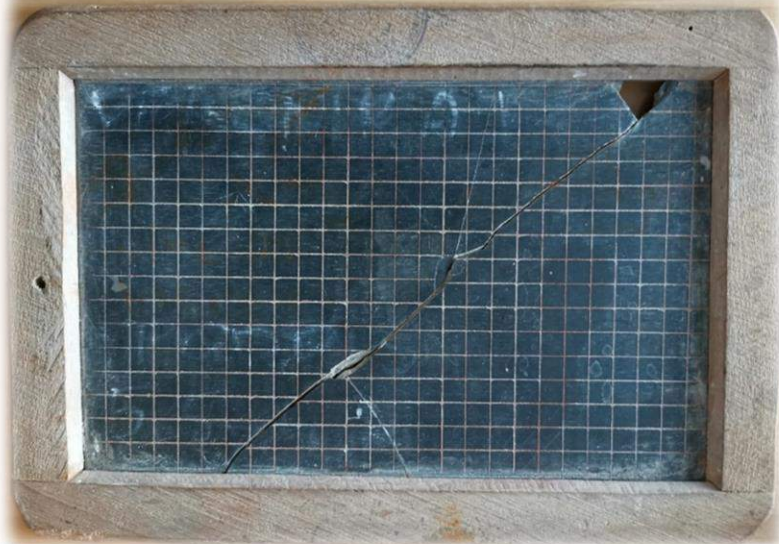
Slovenske dežele in vojvodina. Zgodovinski atlas za osnovne šole (1986). DZS: Ljubljana, str. 33.

Navod,

kako učence iz glave rajtati učiti.

(Drugo šolsko leto.)

Tablica za pisanje.

Navodila za poučevanje računanja.

Odlomek. Einšpieler, Andrej ur. (1856). Slovenski prijatelj.

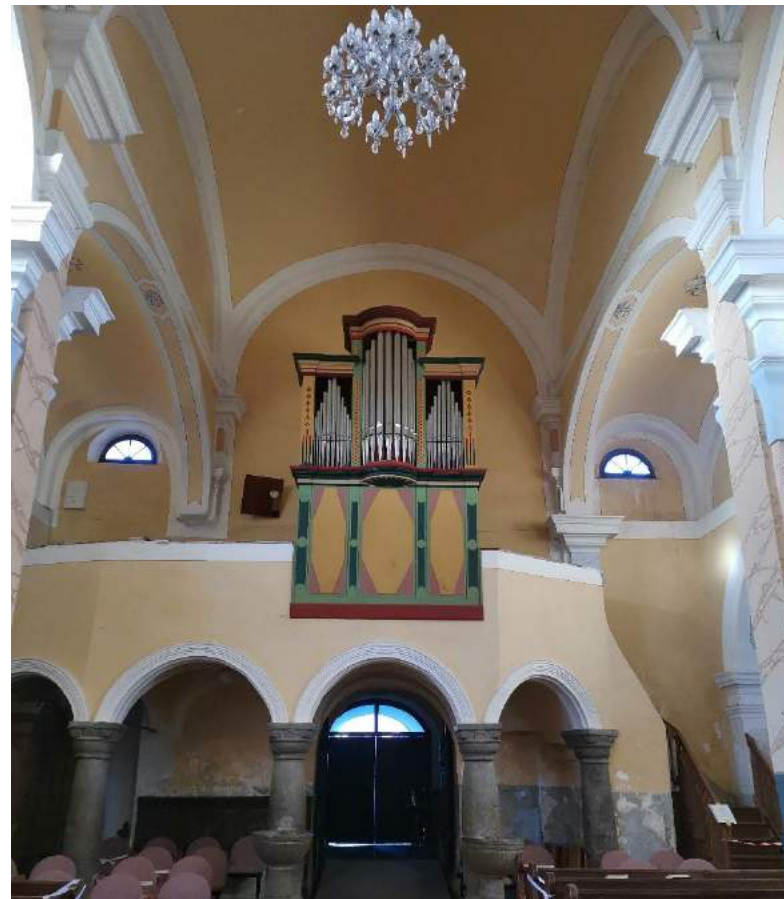
Časopis za šolo in dom. Celovec, str. 4.

Tonček se je prvo leto učil soštevati, odštevati, poštevati in razštevati in vse to le samo do deset. Kako učitel naj pri tem nauku postopa, je kazal „šolski prijatelj“ l. 1853. Učitel, ki je svoje učence prvo leto tako dalje pripravil in izuril, da znajo vsako rajtingo v pervej desetki — med 1 in 10 — ne le uganiti, temuč razumno rešiti in razložiti, ta učitel je svojo dolžnost popolnoma izpolnil. Le to še zna, ako želi in zamore, proti koncu šolskega leta storiti, da učence številke pisati uči, pa ne da bi jih skoraj rabil, timveč da jih otroci poznajo, in v knjigah po njih strani lahko najdejo.

Nauk številke pisati, pa takole naj bolje od rok pojde. Pri pisanji so se učenci že poprej navadili narejati: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Učitelj naj razloži, kaj je ničla alj nula, in pove, da mesto že znanih čert |, ||, |||, i. t. d. druge znamenja stavljamo. Učenci že vejo, kaj so enote in kaj desetke, zato jih sedaj naj opomene, da te številke nam morejo pomeniti enote, pa tudi desetke. Ukaži po tem pisati številke 1 — 9. Reci sedaj, da spodaj pod številkami spet pišejo ravno te številke pa tako, da vsakej številki na desni privesijo ničlo (0). Tako spodaj dobijo: 10, 20, 30, . . . 90. Potem se jim naj pove, koliko sedaj vsaka številka velja. Ničla rada moti učence, posebno če jo imenujemo nulo; zakaj oni menijo, da je nula kaj veljavnega. Dobro je toraj jo imenovati ničlo. Pa obnašaj se modro in postopaj počasno! Kadar že znajo desetke pisati 10, 20, 30 do 90, naj mesto ničle pristavljajo vsakej številki 1; potem toraj dobijo 11, 21, 31 . . . 91. Dobro kaži, koliko sedaj vsaka številka velja. Ko to že prav dobro gre, naj pristavljajo 2, in imajo: 12, 22 . . . 92, potem 3, za to 4, in slednič 9, tako da slednjič pišejo: 19, 29, 39 . . . 99. Kadar učitel do tje pride, naj uri učence vse števila med 1 — 100 pisati ne samo le po versti, temuč tudi bezverstno. To je za I. leto. —

„Ker se je v istem času gospod Tomi Pustu, ki je bil sicer marljiv učitelj, le vince je menda jako ljubil, pripetila nezgoda, da je, ko je prišel mil. gospod škof zakrament sv. birme deliti, na koru pri orglah sladke sanje se zazibal, in ni mogel opraviti službe organista, prišel ob službo, moral se je potem s privatnim podučevanjem po Kočevskih vaseh borni kruhek služiti, dokler se ni vrgel na pare trpin, in zazibal se v dolgo bolje spanje. Naj počiva v miru.«

(spisal po poročilih starih mož, /.../ Stanonik učitelj. 1874)

Orgle v starotrški cerkvi. Sodobna fotografija.

slabim vajanjem.

Ako bi se učenci pridno učili in lepo vèdéli le zavolj tega, da bi jih učitelj hvalil, ali da bi se njegovi kazni odtegovali, storili bi tako svojo dolžnost le v pričo njega in le toliko časa, dokler so pod njegovim varstvom. Taki učenci so potem, ko stopijo v javno življenje, le malo vredni, kajti niso vajeni, da bi iz pravega, blagega namena dobro delali in hudo opuščali. Na drugi strani treba je učitelju paziti, da otroške zasluge vselej prav sodi, kar je pri velikem številu učencev prav težko, kajti nemogoče je skoro učitelju, da bi v prenapolnjeni šoli kmali dobro poznal zmožnosti, temperamente in druge okoliščine vseh učencev. Prav malokrat torej pravično sodimo in menda ni ga učitelja, da bi ne bil še nikdar kakega učenca po krivem sodil. Učence, zapazivši krivico, to zelo boli, in pri takih okoliščinah le na videz pravo storé; pravega namena pa nimajo, in niso odkritoserčni. Ravno v tej reči si učitelji dostikrat pregrešimo, da se otroci le prilizujejo in hlinijo; kajti v sercu so naj večkrat drugačni. Modri odgojnik rabi tedaj naj večkrat le naravno pohvalo in kazen, samovoljno pa le v teh le slučajih: 1. ako je otroška pamet še tako plitva, da otrok še ne more spoznati naravnih nasledkov; 2. ako je otroška volja preslaba, da bi naravna pohvala in kazen kaj teknila; 3. če je treba, da otroci nagloma kaj storé. Kedar je treba kaj težkega hitro

Pohvala in kazen v šoli.

Odlomek. Praprotnik, Andrej ur.

(1870). Učiteljski tovariš. Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva“ v
Ljubljani. List 2.

„Za gospodom Pustom prišel je g. J. Korban (roj.24/12 1792), poprej na Vinici. Stanoval je nekoliko let pri Starihi v Trgu št. 3. ker je bil dober prijatelj Juriju Šterbenc-u, vzela se je v njegovi hiši št. 12 v najem soba za šolo, in tako se je v tej sobi, katero ima sedaj Martin Koce krojač v lasti, podučevalo, dokler je bila narejena sedanja šola leta 1844 pod župnikom g. Hinek-om.“

(spisal po poročilih starih mož, /.../
Stanonik učitelj. 1874)

Kmečka hiša. Makarovič, M. (2007) Predgrad in Predgrajci. Kočevje: Pokrajinski muzej Kočevje, str. 30.

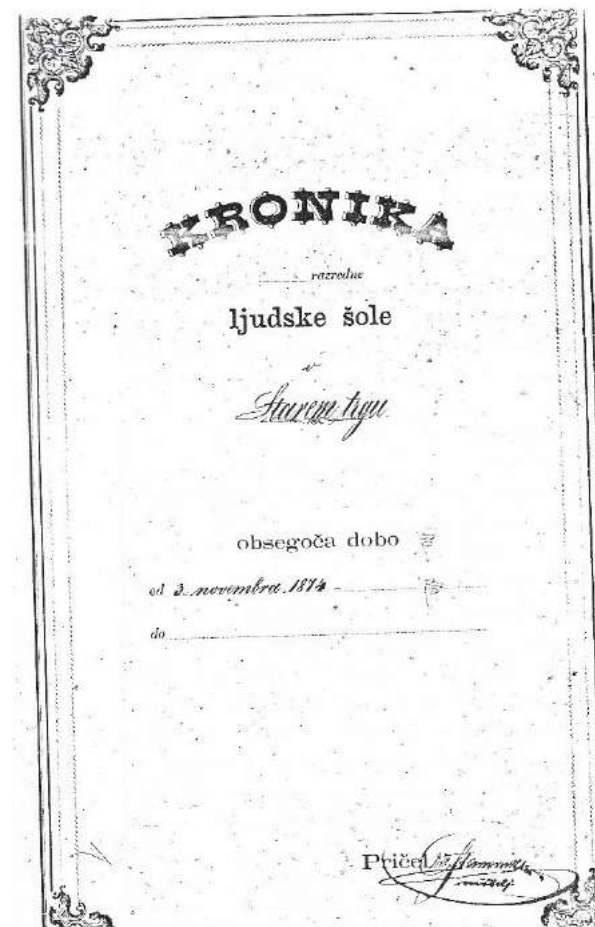
1874/75

„Prišel je g. /.../ dež. šolski nadzornik Pirkev 16.2.popoldne, in 17.2. predpoldne šolo inšpicirat. Gospod nadzornik se je v tej priliki izrekel nezadovoljnega.

V torek 6.4.875 je šolo inšpiciral g. /.../ šolski nadzornik. Pregledal je tudi vse šolske zapisnike.

V četrtek 29.7.75 je zopet šolo inšpiciral /.../ šolski nadzornik.“

(Stanonik, v Trgu 20. septembra 1875)

Prva stran Kronike ljudske šole v Starem trgu.

Šolsko in domače podučevanje.

*Se učiti prav lepó
Nam edina skerb naj bo!*

(Konec.)

Pa ne le dobre, ampak tudi slabe lastnosti imajo javne šole, in kakor ima, bi rekel skoraj vsaka reč svojo dobro in slabo stran, tako tudi šole, tako n. pr. je napačno, ako so razredi preobširni, t. j., če prevelika množica učencev v ravno tisto sobo zahaja, kajti to je prvič škodljivo zdravju in drugič pospešuje raztresenost med poslušajočo mladino. Zdravju je

škodljivo zaradi slabega zraka, ki ga uživajo učenci po več ur na dan, kar se godi zlasti po zimi v hudem mrazu, ko se učilniške sobe redkokrat zračijo, pa če se to tudi vsaki dan zgodi, se ta napaka vendar ne more odpraviti, ker veliko število učencev poserka dobri zrak že koj v prvi in drugi uri, za tretjo in četrto pa ne ostane drugega, nego izsopljeni kužni zrak zopet uživati. Tudi oči se zelo kvarijo, če nima soba dosti oken in če niso na pravem kraju. (Gledé na to napako se nam ni treba čuditi, da postane skoraj dve tretjini dijakov po doveršenju srednjih šol kratkovidnih.) Če so klopi prenizke, je škodljivo za pluća pa tudi za glavo, ker sili kri preveč v možgane in tako postanejo učenci otožni in nesposobni za vspešen poduk.

Drugič sem rekel pospešujejo preobširni razredi raztresenost med poslušajočo mladino. Vsak dobro vé, da učitelj ne more biti ob enem na dveh ali celó treh krajih, temuč če stoji na eni strani, vlada nagajivost na drugi; če stoji spredej, se godé nerodnosti zadej, in tako se pogostoma godí, da še celó marsikteri pridni učenci postanejo raztreseni, in mesto da bi poslušali razlago posamesnih predmetov, se posmehujejo ali pa se še celó sujejo bodi si z rokami ali pa z nogami. Tako

Šolsko in domače podučevanje. Odlomek.

Praprotnik, Andrej ur. (1870). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. List 8.

O sklepih in ravnanji krajnega šolskega svetovalstva se pritožuje pri okrajnem šolskem svetovalstvu. Pritožbe se dajejo krajnemu šolskemu svetovalstvu, in imajo odložno moč, če se namreč to v 14 dneh zgodi po naznanjenju one določbe, proti kateri se hoče pritožiti.

§. 13. Noben ud krajnega šolskega svetovalstva ne sme vdeleževati se pri posvetovanji in glasovanji reči, ki zadevajo njegove osebne koristi.

§. 14. Pri rečeh, kedar se mudí, da se ne more čakati prve redne seje pa tudi ne sklicati posebne seje, sme prvo-sednik samostalno ravnati; vendar mora zavoljo tega nemudoma in naj zadnje v prvi seji dobiti dovoljenje krajnega šolskega svetovalstva.

§. 15. Za ogledništvo didaktično-pedagogičnega šolskega stana okrajno šolsko svetovalstvo postavi zvedenega uda krajnega šolskega svetovalstva kot krajnega šolskega nadzornika.

Krajni šolski nadzornik se mora vedno porazumljevati s šolskim vodjem.

Ako sta navskriž misli, ima vsaki pravico, da se zavoljo razsodbe obernje k okrajnemu šolskemu svetovalstvu.

Pri takih šolah, kjer je več učiteljev, ima krajni šolski nadzornik pravico, da se vdeležuje učiteljskih zborov.

Tudi drugi udje krajnega šolskega svetovalstva imajo pravico, da hodijo v šolo in pozvedajo, v kakošnem stanu da je. Vendar pravice, da bi se kaj potrebnega vravnalo, nima posamen ud, ampak le vsi skupaj.

§. 16. Udje krajnega šolskega svetovalstva ne dobivajo za svoja opravila nikakoršnega plačila. Gotovi izdajki pri teh opravilih povračajo se jim iz srenjskega denarja. (Dalje prih.)

Žig uporabljen na knjižnem gradivu leta 1856.

Postava za vojvodstvo
Kranjsko o šolskem
nadzorstvu. Odlomek.

Praprotnik, Andrej ur. (1870). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. List 8.

1877/78

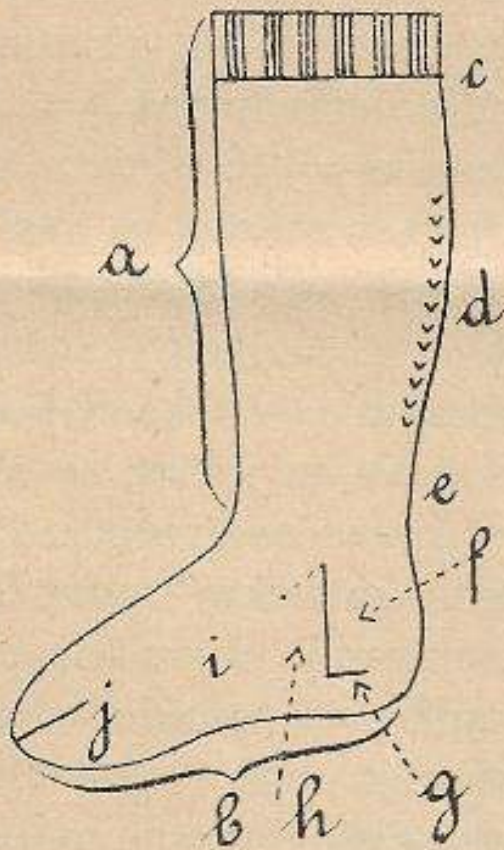
Žensko ročno delo iz starotrške hiše..

"V ponedeljek, 2.9. bila je šolska skušnja /.../. Tudi so bila izložena ženska ročna dela, ker je letos tudi podučevala deklice g. Marija Pelzman."

(Stanonik, 2.9.78)

Nogavica se prične po 24 pentelj na vsako iglo. Slabejšim učenkam se pomaga nasnovati. Poprej se nogavica nariše na tablo in se njeni deli imenujejo in razlagajo: *a* meča, *b* stopalo. Meča obsega zgornji ravni del z robcem (*c*), snemanje (*d*) in spodnji ravni del (*e*). Deli stopala so velika peta (*f*), mala peta ali kapica (*g*), srček (*h*), ravni del stopala (*i*) in ost (*j*). Za robec se plete to-

4 pentlje se nogavica obrne in se tam snamejo. Da dobijo učenke veselje do dela, lahko se jim dovoli kaka igra n. pr. zajčka loviti. Ta igra se tako vrši: Tista deklica, ki je prva iglo dopletla reče 1, druga reče dve i. t. d. katera reče 20, je zajčka ujela. Lahko se večkrat ponovi in deklice se navadijo urneje pletti. — Ume se, da se jim to še le dovoli potem, ko že pletejo brez napake. V začetku se plete več parov nogavic jednake velikosti, pozneje se pokaže obujnik ali moška nogavica.

Ženska ročna dela v ljudski šoli. Odlomka. Žumer, Andrej ur. (1893). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št.16.

1886/87

„(14.jul) Sklep šolskega leta: ob 8. uri zjutraj je bila sv. maša in zahvalna pesem. Po končanej službi božji, koje se je šolska mladina v jako obilnem številu udeležila, zbrala se je šolska mladina v avli, prepevaje nekaj šolskih pesmi. Učitelj in vodja šole nagovori učence, povdarjaje koliko lepih in koristnih naukov da so prejeli v teku leta; opominjevaje jih k lepemu in dostojnemu obnašanju med počitnicami; kakor tudi ljubezen, hvaležnost in spoštovanje do svojih učiteljev.«

(Kristij Engelman, 14. jul. 1887)

Prva uporaba žiga Šolskega vodstva Stari trg pri Poljanah, 1887.

1887/88

„(17. junij) Skleni je krajni šolski svet /.../ napraviti šolski mladini lepo šolsko zastavo s pobiranjem prostovoljnih /../ darov. /.../ Zastava naročila se je pri gospe Ani Hofbauer v Ljubljani ter stane 70 gl. 50 fr. Lepa, krasna je! Omenjeni dan vršila se je slovesnost blagoslavljanja zastave /.../ Po kratkem nagovoru izročil je g. /.../ zastavo šolski mladini, opominjaje jo, naj vedno posnema prelepe čednosti Matere božje /.../.“

(Kristij Engelman, 27. junija 1888)

1888/89

"(dne 16. oktobra) ker se je s 1. julijem t. l. začelo šolsko poslopje prezidavati za bodočo dvorazrednico, pričelo se je novo šolsko leto dne 16. oktobra ob 9. uri dopoldan se sv. mašo. /.../

(26. jun.) Sklep šolskega leta. Ker se je s 1. julijem pričelo nadaljevanje zidanja šolskega poslopja za bodočo dvorazrednico, vršil se je sklep šolskega leta 26. junija."

(Engelman, učitelj in vodja, 26. junija 1889)

A handwritten note on a piece of paper with a decorative border. The text is written in a cursive script. The main text reads: 'Slovesnost', 'Blagoslovljenja novega', 'šolskega poslopja za dvo-', 'razrednico v Starem Trgu'. Below this, in a smaller hand, it says 'dne 23. okt. 1889.'

Slovesnost
Blagoslovljenja novega
šolskega poslopja za dvo-
razrednico v Starem Trgu
dne 23. okt. 1889.

Zapis v šolski kroniki o slovesnosti ob odprtju dvorazrednice, 1889.

1893/94

„19. sept. je visoki c. k. deželni šolski svet v Ljubljani pod št.2097 imenoval tukajšnjega nadučitelja g. Kristija Engelmana, nadučiteljem trirazrednice v Dragatušu. 30. okt. zapustil je nadučitelj Kristij Engelman Stari Trg /.../. 31/12 1893 Dne 31. decemb. 1893 nastopil je nadučiteljsko službo Ivan Zupanec, /.../ S poukom je pričel dne 3. januarja.“

(kronist neznan)

Št. 680

o. š. sv. Na dvorazrednici v Starem Trgu pri Poljanah je razpisana nadučiteljska služba z letno plačo 500 gld., doklade 50 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje je vlagati do dne 18. vinotoka t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlji.
C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji,
dne 24. kimovca 1893.

Uradni razpisi učiteljskih mest. Žumer, Andrej ur. (1893).
Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani.

Kako je s številom šol po razredih v posameznih kranjskih glavarstvih posebej?

Glavarstva	Absolutno štev. javnih								Relativno število javnih							
	jedno-	dvo-	tri-	štiri-	pet-	šest-	sedem-	osem-	jedno-	dvo-	tri-	štiri-	pet-	šest-	sedem-	osem-
razrednic leta 1890.																
Črnomelj	11	4	2	2	—	—	—	—	58·0	21·0	10·5	10·5	—	—	—	—
Kamnik	26	3	3	1	—	—	—	—	78·8	9·1	9·1	3·0	—	—	—	—
Kočevje	23	6	4	2	—	—	—	—	65·8	17·1	11·4	5·7	—	—	—	—
Kranj	24	7	—	3	—	—	—	—	70·6	20·6	—	8·8	—	—	—	—
Krško	10	8	4	3	—	—	—	—	40·0	32·0	16·0	12·0	—	—	—	—
Litija	14	4	2	3	—	—	—	—	60·9	17·4	8·7	13·0	—	—	—	—
Ljubljana (mesto) .	1	1	—	3	2	—	1	—	12·5	12·5	—	37·5	25·0	—	12·5	—
Ljubljana (okolica)	18	7	3	1	—	—	—	—	62·2	24·1	10·3	3·4	—	—	—	—
Logatec	10	6	4	3	1	—	—	—	41·6	25·0	16·7	12·5	4·2	—	—	—
Novo Mesto	23	6	1	1	—	—	—	—	74·3	19·3	3·2	3·2	—	—	—	—
Postojina	24	7	1	4	—	—	—	—	66·7	19·4	2·8	11·1	—	—	—	—
Radovljica	17	6	1	1	—	—	—	—	68·0	24·0	4·0	4·0	—	—	—	—
Skupaj	201	65	25	27	3	—	1	—	62·6	20·3	7·5	8·4	0·9	—	0·3	—

Razreditev učencev:

1.) v nerazdeljenih jednorazrednicah s celodnevni poukom:

- a) prvi oddelek 1. šolsko leto,
- b) drugi „ 2. in 3. šolsko leto in
- c) tretji „ 4., 5. in 6. šolsko leto.

2.) V razdeljenih jednorazrednicah s poludnevni poukom:

Spodnja skupina:

- a) prvi oddelek 1. šolsko leto,
- b) drugi „ 2. in 3. šolsko leto.

Zgornja skupina:

- a) prvi oddelek 4. šolsko leto,
- b) drugi „ 5. in 6. šolsko leto.

Avstrijsko šolstvo v leti 1890 s posebnim ozirom na Kranjsko. Šole po razredih. Tabela. Žumer, Andrej ur (1893). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št. 23

V enorazrednicah in dvorazrednicah so učence delili po skupinah in temu prilagajali delo po učnih načrtih.

Avstrijsko šolstvo v leti 1890 s posebnim ozirom na Kranjsko. Šole po razredih. Odlomek. Žumer, Andrej ur. (1893). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št. 7

1894/95

„3./2. Ves januar in v prvi polovici februarja je bilo zaradi velikega snega slabo obiskovanje šole.

15./2. – 1./3. Zaradi hudega mraza in velikega snega je bilo šolsko obiskovanje jako slabo. Letošnja zima je sploh tako stroga, da se ne spomnim že mnogo let take./.../

4./3. ko so šli tega dne /.../ otroci iz šole domov, pričelo je tako strahovito mestiti, da bi bilo ostalo kmalu več otrok v snegu./.../

16. in 17. maj V četrtek in petek 17. maja je silovito snežilo. Sneg je napravil na šolskem vrtu obilo škode. Zaradi snega je bilo še v petek malo učencev v šoli.«

(kronist neznan)

Močnejše mete sneg,
hitreje stopa v breg.
Sneg čez koleno seza —
naprej samo, domov!
Globoko se ugreza —
domov, pod rodni krov!

Iz zapisov v šolski kroniki je razvidno, da so že v 19. stoletju skrbeli za založenost knjižnice.

Funtek, Anton: V snegu. Odlomek.

Slovenske balade in romance, 1912, Celovec: Družba svetega Mohorja, str. 109, 111.

1897/98

„Dne 21. aprila predaval je šolski voditelj Dr. Šetinek /.../ v šoli o vinogradništvu.

1/12 razdelitev šolskih naznanil za prvo četrletje. /.../ Dne 16. svečana razdelila so se šolska naznanila za II četrletje. /.../ 30.4 Razdelitev šolskih naznanil za III. četrletje. /.../ 15./7. konec šolskega leta 1897/8 ni razdelitve šolskih naznanil.

18/8 /.../ popoldne ob 3. uri bila je ljudska veselica v gaju blizu gradu. Sviralo je tamburasko društvo /.../.“

(Ivan Zupanec, nadučitelj; V Starem trgu, dne 31. avg. 1898)

Veselica pri cerkvi pri Predgradu ob 40 letnici gasilskega društva. Makarovič, M. (2007) Predgrad in Predgrajci. Kočevje: Pokrajinski muzej Kočevje, str. 54.

1898 - 1900

"Dne 14. novembra 1898 je odšel dosedanji tuk. nadučitelj in šolski voditelj g. Ivan Zupanec na svoje novo učno mesto k Fari pri Kostelu v kočevski šolski okraj ter došel njegov naslednik naduč. Matija Hiti /.../ Soproga odislega učitelja, gospa Ivana Zupanec je še nadalje tu ostala ter poučevala oba oddelka I. razreda in dekliško ponavlj. šolo, verouk pa e oskrboval dosedanji veroučitelj g. Jakob pokoren, kaplan."

(Vodstvo lj. šole v Starem trgu, dne 31.avgusta 1899. M. Hiti)

„Učiteljico gospo Ivano Zupanec roj. Bregar, ki je tu z vnemo službovala od 1892, je imenoval visoki c.k. deželni šolski svet učiteljico na dvorazrednici v Fari – Vasi v kočevskem šolskem okraju, kjer je služboval nje soprog g Ivan Zupanec kot šolski voditelj. Toda ni ji bilo sojeno več ž njim živeti, kajti dne 9. marca t.j. 6 dni predenj bi bila imela novo službo nastopiti, je našel nje mož v Kolpi – nesrečno smrt. – Prišel je bil župnik P. Režek to žalostno novico /.../ naznanit v šolo dne 10. marca ob ½ 11. uri dopoldne. – Po jedno mesečnem dopustu se je stalno preselila na svoje mesto v Faro-Vas.“

(Vodstvo lj. šole v Starem trgu, dne 31.avgusta 1900. M. Hiti)

Udom družbe v pomoč vdovam in sirotam ljudskih učiteljev na Kranjskem!

V sredo po veliki noči, t. j. 20. t. m. bode ta družba imela ob 9. zjutraj v sobi 3. razreda (v prvem nadstropju na levo) v c. k. normalki

občni ali veliki zbor,

pri katerem bode ta le versta razgovorov:

1. Poročilo o odborovem delovanju in račun.
2. Nasvetje o načertu novih pravil.
3. Volitev novih odbornikov.

Družniki, pridite k temu zboru prav obilno!

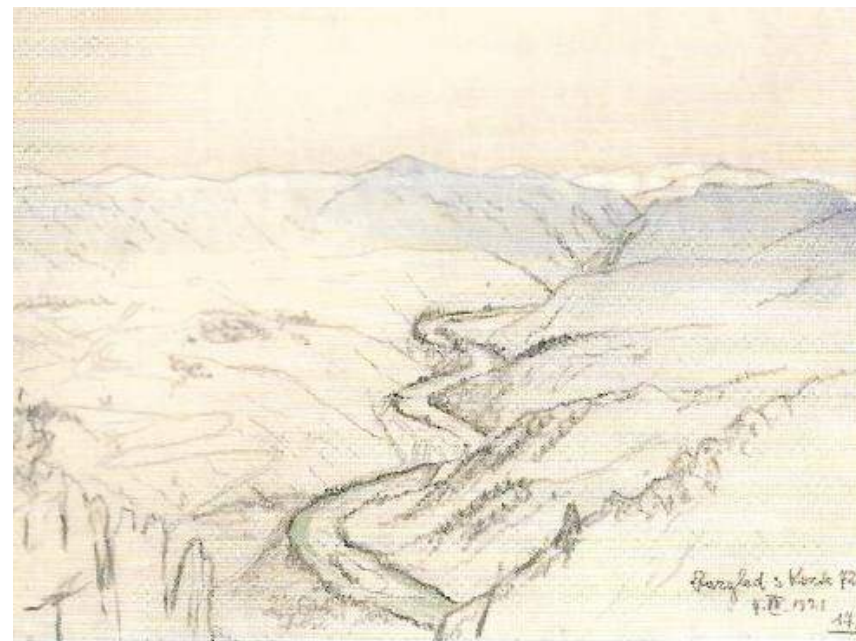
Odbor družbe v pomoč vdovam in sirotam ljudskih učiteljev na Kranjskem.

Udom učiteljskega društva za Kranjsko!

Zavoljo nujine stvari bode odbor učiteljskega društva imel v sredo 6. t. m. ob 11. dopoldne v IV. razredu mestne glavne šole pri sv. Jakobu svojo 4. sejo, h kateri vabi tudi vse družnike vsaj iz ljubljanske okolice. Na versti bode nasvêt: ali naj se šolsko leto pričinja po stari navadi konec jeseni, ali poleti, in potem še drugi nasvetji posamesnih udov.

V odborovem imenu

A. Praprotnik.

Družba za pomoč vdovam in sirotam ljudskih učiteljev.

Praprotnik, Andrej ur. (1870).

Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. List 7.

Pogled na reko Kolpo s Kozic. 7.7.1921. Pavle

Kunaver. Weiss, B. A. idr. (2010). Poljanska dolina ob Kolopi. Kočevje: Občina, str. 12.

1900/01

„Dne 2. sept. so se na poziv šolsk. vodstva zglasili oni starši, ki bi radi za svoje v 12. l. starosti stoječe otroke izprosili izpust iz vsakdanje in uvrstitev v ponavljalno šolo. /.../

Začetkom m. januarja se je otvorila radenska jednorazrednica. Došla je tja izprašana kandid. gospa Ana Dragatin. – Od starotrškega š. okoliša so s tem odpadle vse troje Radence in Dečina.“

(Zapisal: Vodstvo lj. Šole v Starem trgu, dne 31. avgusta 1901. Matija Hiti)

Ponavljalna šola je popolnoma odveč, slišiš prepogosto. To sodbo izrekajo tu in tam tudi omikanci. Stvar je vsekako vredna, da izražamo nekatere misli o ponavljalni šoli. Na podlagi starega, zdravega pedagoškega načela, da je ponavljatev duša vsega pouka, in pa z ozirom na šolsko obiskovanje in njega olajšave so osnovali leta 1874. omenjene šole. Seveda je bila druga točka v očeh postavodajalca važnejša od prve, ker so vpeljane po deželi in sicer tam, kjer kmetško prebivalstvo največ zaradi ubožnosti lastnih delalnih močij potrebuje, to je svoje otroke k delu sili. Zdrav, krepak 13, 14 leten deček, telesno močno razvita deklica jednake starosti, sta gotovo za kmetovalca kaj izdatna podpora. Ni se tedaj čuditi, da v deželah, kjer je določena osemletna hoja v šolo, pogosto izražajo željo, da naj bi se le tà skrčila na šestletno dolžnost. Pri nas pa tudi naletiš na ljudi, ki pravijo, moj otrok že zadosti une, bere dobro, lepo piše in računati zna tudi dovolj za njegove potrebe; čemu pa naj hodi še v šolo? Najdejo se tudi taki, ki pravijo, moj otrok se v 6 letih (?) nič ni naučil, se tudi v ponavljalni šoli nič ne bode. Takim ljudem ne moreš dati drugega prepričanja; še tako dobro, jedrnato govorjenje bi bilo brezuspešno. Da se tako in jednako besediči, izvira največ od tod, ker ljudem še veliko, veliko manjka do pravega pojma o ljudskem šolstvu, o šolskem pouku sploh. Oni mislijo, otroci se uče molitvice, se uče brati, pisati, računati in -- po besedah nekaterih olikancev (?) -- dru-

Misli o ponavljalni šoli. Odlomek. Dimnik, Jakob ur. (1894).
Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št. 21.

1902/03

"1. okt. preselil se je dotedanji nadučitelj M. Hiti v enaki službeni lastnosti na dvorazrednico v Dol pri Ljubljani. Z njegovim imenovanjem ob enem se je šol. vodstvo poverilo učitelju Ivanu Ženu, poverilo namreč do prihoda ozr. Imenovanja novega nadučitelja. Oglasil pa se za to mesto ni nihče razen domačega učitelja in ostal je le-ta še nadalje sam. /.../ voditelj do konca leta je bil učitelj Ivan Žen. Koncem leta pa je /.../ dež. š. sv. premestil sem nadučitelja Fr. Grofa s Stekljevca.

15. feb. tega dne je nastopila novoimenovana som. učiteljica gdč. Gizela Lokar službo in poučevala od tedaj nadalje do konca leta v I. razredu, žen. ročna dela v II. In deklice ponavlj. šole."

(kronist neznan)

Na vseh ljudskih šolah avstrijskih sploh je 48.914 učiteljev in 17.485 učiteljic, skupaj 66.399.

Po spolu se avstrijsko ljudsko učiteljstvo razdeli tako, da pride na tri učitelje jedna učiteljica; primeroma največ učiteljev je na Koroškem in Moravskem, primeroma najmanj na Primorskem.

Na Kranjskem posebej je po posameznih glavarstvih razmerje sledeče:

Glavarstva	Število učnega osebja				Glavarstva	Število učnega osebja					
	m. ž.		sploh			m. ž.		sploh			
	absolutno		relativno			absolutno		relativno			
Črnomelj . .	49	6	55	89·1	10·9	Ljubljana (mesto)	62	71	133	46·6	53·4
Kamnik . .	69	15	84	82·2	17·8	Ljubljana (okol.)	66	10	76	86·8	13·2
Kočevje . .	68	20	88	77·3	22·7	Logatec . . .	53	20	73	72·6	27·4
Kranj . . .	81	24	105	77·2	22·8	Novo Mesto .	67	20	87	77·0	23·0
Krško . . .	65	20	85	72·5	23·5	Postojina . .	73	24	97	75·3	24·7
Litija . . .	51	17	68	75·0	25·0	Radovljica . .	50	9	59	84·7	15·3

Na Kranjskem tudi po vseh glavarstvih posebej nadkriljuje število učiteljev ono učiteljic, po nekod celo močno, le Ljubljana dela izjemo, to pa zaradi privatnih zavodov (uršulinke).

Avstrijsko šolstvo v letu 1890 s posebnim ozirom

na Kranjsko. Učno osebje. Odlomek. Dimnik, Jakob ur. (1894). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št. 17.

1903 - 1905

"30/4 Zapustil tukajšnjo šolo gosp. nadučitelj /.../ zbog bolehanja ter šel v svoj rojstni kraj /.../ pri Kranju. /.../ svoje mučne bolezni opravljal je službo točno in marljivo. Škoda moža, ki je bil izvrsten učitelj, a njegove družinske /.../ razmere v tukajšnjem bivanju (dajati mu namreč niso hoteli nikjer hrane – pač žalostno za celo Poljansko dolino, da bi bil poginil skoro nesrečnež od glada) so ga prisilile, da je zapustil po kratkem bivanju kraj, koji mu je doprinesel toliko zla in mu nakopal bolezen."

(Šolsko vodstvo v Starem trgu, dne 1./9. 1904 Fran Grof, nadučitelj)

"S tem šolskim letom prevzel je šolsko vodstvo nadučitelj gospod Fran Grof, kateri – na Gorenjskem okrevani – se je moral zopet vrniti v Poljansko dolino./.../ Po odhodu nadučitelja g Fr. Grofa se je učiteljsko osebje na tukajšnji šoli jako hitro menjavalo, radi tega se menda kronika ni več spisovala.

(Ant. Kadunc)

stvenega kongresa na Dunaji. To je pa tudi res. Vsa sloga, vse blagostanje, ves napredek države odvisen je edino le od zdravih, krepkih državljanov, od njihovega življenja. Če je torej človek tako nesrečen, da je izgubil najdražje svoje imetje — zdravje, kaj pa mu je storiti, da si to imetje zopet pridobi? Iskati mu je nemudoma zdravniške pomoči. Sveta dolžnost slednjega obolelega človeka in torej tudi obolelega učitelja je, da nemudoma pošlje po izvedenega zdravnika. Se pa li ravna jo po tem tudi vsi gospodje učitelji, zlasti po deželi? Ne. Kako pa to? Saj so vendar drugim svetovalci, učitelji in po najnovejšem ministrovem ukazu bodo baje tudi kos zdravnika, pa menda brez — diplome. Ko se pa sami nahajajo v tako kritičnem položaju, kakor je ravno bolezen, ne vedó, kaj jim je storiti. O dobro vedo, kje jim je iskati leka, toda gmotno stanje jim vsega ne dopušča. Učitelji na deželi, smo navadno jako oddaljeni od trgov in mest, tu pa so ravno sedeži zdravnikov. Če torej oboleli učitelj na deželi želi zdravnika, najeti mora voznika, ki ga gre iskat. To pa stane mnogo novcev, ki si jih mora učitelj-bolnik pri svoji pičli plači pritrirati ter jih žrtvovati. Zdravila so tudi draga, zdravniki pa še dražji. Ni se torej čuditi, če se oboleli učitelj na deželi brani zdravnika ter pošlje po njega še le v skrajni sili, mnogokrat celo prepozno. Videl sem pred nedav-

nim časom jako žalosten prizor in ravno ta me je napotil k sestavi teh vrstic. Učitelj z letno plačo 500 gld. je ležal bolan na postelji, krog njega stali so soproga in čvetero še nepreskrbljenih otrok; vsi ga prosijo, naj vendar pošlje po zdravnika, dokler je še čas. Kraj, kjer napominani gospod tovariš službuje, oddaljen je kake tri ure hoda od mesta. Po daljnem prigovarjanji se bolnik vendar odloči za zdravnika. Kaj menite, koliko je neki stal voznik, zdravnik in zdravila? Voznik tja in nazaj nič manj kot **4 gld.**, zdravnik tudi nič manj kot **10 gld.** in zdravila tudi nič manj kot **2 gld.** Torej vse skupaj zopet ravno nič manj kot **16 gld.** Kaj ne, da jako neznamenit iznesek v primeri z mastno mesečno plačo učiteljevo?! Kaj pa potem, če bolezen dolgo traja in je treba večkrat po zdravnika poslati? Kje je potem hrana in druge potrebščine za bolnika in obitelj? Da, malo ne obupati je

Zdravnik, skrb učitelja-bolnika. Odlomek. Dimnik, Jakob ur. (1894). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št. 8..

1905/06

Tabla z računalom.

"2.1.06 glasom dekreta /.../ deželnega šol. sveta dne 19. decembra 1905, št. 6591, je bil imenovan definitivni učitelj v Ribnici Anton Kadunc nadučiteljem na /.../ redni ljudski šoli v Starem trgu /.../.

Glasom dekreta /..../ šol. sveta v Črnomlju dne 30. avg 1905, št. 1246, je bila imenovana gdč. Ema Misel /.../ za začasno učiteljico na tukajšnji šoli.

(vodstvo ljudske šole v Starem trgu, dne 15. septembra 1906)

1906/07

"Dne 8. dec. je naklonila »Kranjska hranilnica« na prošnjo šol. voditelja za obdelovanje šol. vrta 100 K podpore.

(Vodstvo ljudske šole v Starem trgu, dne 15. sept. 1907. ant. Kadunc, nadučitelj in šolski voditelj)

Kosci in grabljačice. Stari trg ob Koloj,
1928. Makarovič, M. (2007) Predgrad in Predgrajci. Kočevje:
Pokrajinski muzej Kočevje, str. 39.

Glasiło
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Odgovorni urednik:
J a k o b D i m n i k,
učitelj v Ljubljani.

Št. 15. Ljubljana, 1. vel. srpana 1894. XXXIV. leto.

Vsebina: Fr. Črnagoj: Cvetličje v šolskem vrtu. — L. Lavtar: Fitzga. — A. Likozar: Opravila v šolski drevesnici meseca vel. srpana. — E. Lah: Avstrijsko šolstvo v l. 1890. s posebnim ozirom na Kranjsko. — Književnost. — Listek. — Naši dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Cvetličje v šolskem vrtu.

(Konferenčno poročilo.)

„Kdor peti ne zna in rožic ne štma
— Nič ne velja“.

Slomšek.

Cast mi je tu pred odličnim zborom baviti se s cvetličjem v šolskem vrtu. Ne mislim na dolgo in široko tirati suhe teorije na dan, vsaj mi v to primanjkuje časa, vrhu tega pa imamo na izbiranje strokovnih knjig, ki nam vzgojo cvetlic kar najtemeljiteje obravnavajo.

Namen teh vrst bode mi, da obudim veselje do cvetličja tudi pri istih cenjenih tovariših, ki se morebiti s to panogo vrtnarstva do sedaj še mnogo pečali niso. Še največ pa hočem podati tu nekaj svojih skromnih izkušenj; morebiti komu ustrezem z istimi.

Že prvi Slomšek je rekela: „Kdor peti ne zna in rožic ne štma

Učitelji so lahko prebirali nasvete o gojenju cvetja v šolskem vrtu, ravnanju v sadovnjakih in vinogradih, pa tudi pri živinoreji.

Cvetličje v šolskem vrtu.

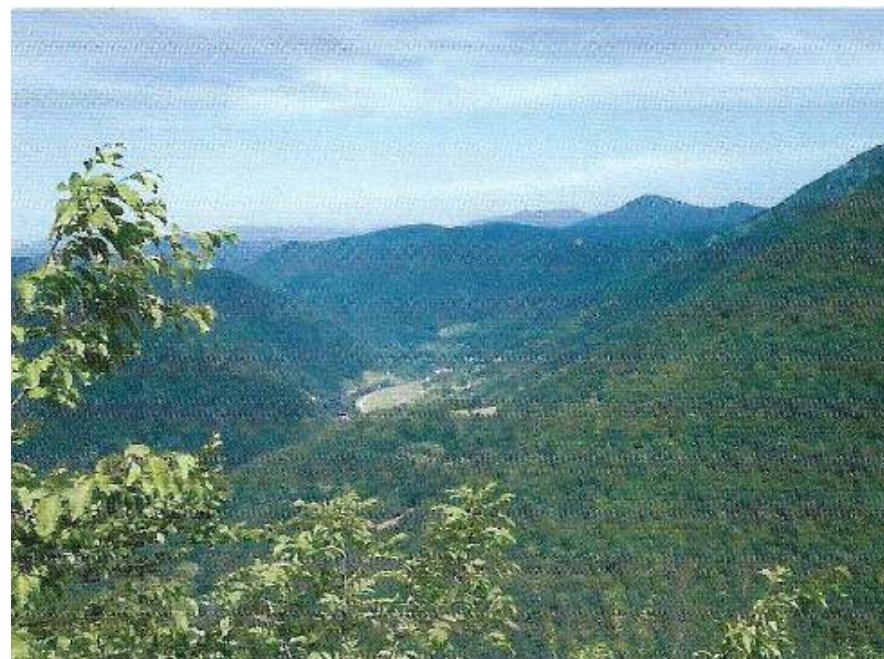
Odlomek. Dimnik, Jakob ur. (1894). Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št. 8..

1907/08

"Vsled odloka /.../ deželnega šol. sveta z dne 21. dec. 1905, št. 6510 je bilo sklenjeno, da se ima /.../ pouk v Lazih, h koji šoli pripadajo vasi Lazi, Hrelin, Vert in Bilpa in ki so doslej pripadale šol. okolišu Spodnji log oskrbovati s šole v Starem trgu."

(Vodstvo ljudske šole v Starem trgu, dne 15. julija 1908. ant. Kadunc, šolski voditelj)

Vasici Hreljin in Laze. Weiss, B. A. idr. (2010). Poljanska dolina ob Kolopi. Kočevje: Občina, str. 12.

1908/09

Šolska mladina je s sveto mašo večkrat letno obeleževala osebne praznike cesarja in cesarice.

Franc Jožef in cesarica Elizabeta. Mal J. (1993, reprint prve izdaje, ki je izšla v 10 zvezkih v letih od 1928 do 1939): Zgodovina slovenskega naroda. Celje: Mohorjeva družba, str. 930.

„2. dec. /.../ Tudi tukajšnja šolska mladina se je na dan 2. dec. udeležila slovesne maše v župnijski cerkvi ter molila k Vsemogočnemu, naj bi dal sicer sivemu, a vendar še mladostno – čilemu vladarju dočakati še dokaj let v blagor mogočne naše domovine – Avstrije. Da bi ta dan ostal trajnejše v spominu šolske mladine, je slavna posojilnica v Črnomlju darovala 300 K, ki so se razdelile na vse šole črnomaljskega sodnega okraja ter se za ta denar nakupila potrebna obleka najubožnejšim učencem.“

(Vodstvo ljudske Šole v Starem trgu, dne 15. julija 1909. ant. Kadunc)

1908/09

„Začetkom meseca marca se je aktivirala samostojna enorazredna ljudska šola v Zagozdacu, vsled česar so se odcepile od starotrškega šolskega okoliša vas: Zagozdac, Gorenja in Dolenja Podgora.“

(Vodstvo ljudske šole v Starem trgu, dne 15. julija 1909. Ant. Kadunc)

Zagozdac na razglednici iz leta 1908.

Listina št. 58

Razrednica

1 razredne ljudske šole

Zapordacu

Razred 1. Skupina višja, nižja Oddelci 1. - 2.

Šolsko leto 19 08/9

Skupni pregled.

Vseh šolskih otrok je: 20 dečkov, 15 deklic, skupaj 35.

Od teh šteje:

Nižja skupina:	1. oddelek	<u>4</u> dečkov,	<u>3</u> deklic,	skupaj	<u>10</u>
	2. "	<u>6</u> "	<u>3</u> "	" "	<u>9</u>
Višja skupina:	1. oddelek	<u>3</u> dečkov,	<u>2</u> deklic,	skupaj	<u>5</u>
	2. "	<u>4</u> "	<u>4</u> "	" "	<u>11</u>

Paula Hočevar

šolski voditelj, razrednik.

Opomba: Nenužnost dopolnje ali popoldne se zaznamuje z vodovrtno črto —; ta črta izpremeni pri upravljenih šolskih zapisih v tritice —.

Obratno št. Zastita Osnovna šola Stari trg ob Kolpi

Skupni pregled.

Vseh šolskih otrok je: 20 dečkov, 15 deklic, skupaj 35.

Od teh šteje:

Nižja skupina:	1. oddelek	<u>4</u> dečkov,	<u>3</u> deklic,	skupaj	<u>10</u>
	2. "	<u>6</u> "	<u>3</u> "	" "	<u>9</u>
Višja skupina:	1. oddelek	<u>3</u> dečkov,	<u>2</u> deklic,	skupaj	<u>5</u>
	2. "	<u>4</u> "	<u>4</u> "	" "	<u>11</u>

Paula Hočevar

šolski voditelj, razrednik.

Razrednica 1908/9.

Invent. Nr. 89
Lagordacu
Lagordacu

Geschäftsprotokoll

(§ 136 der Sch- u. U.-O.)

über

Einläufe und Ausfertigungen

an der

klassigen *1. kl.* schule

in

vom 19 bis 19

Opravljeni zapisnik

(§ 136 S. L. u. P.)

o

dospelih in izdanih uradnih spisih

na

1. razredni *1. kl.* ljudski šoli

v

Lagordacu

od *1. aprila* 1908 do *31. junja* 1909

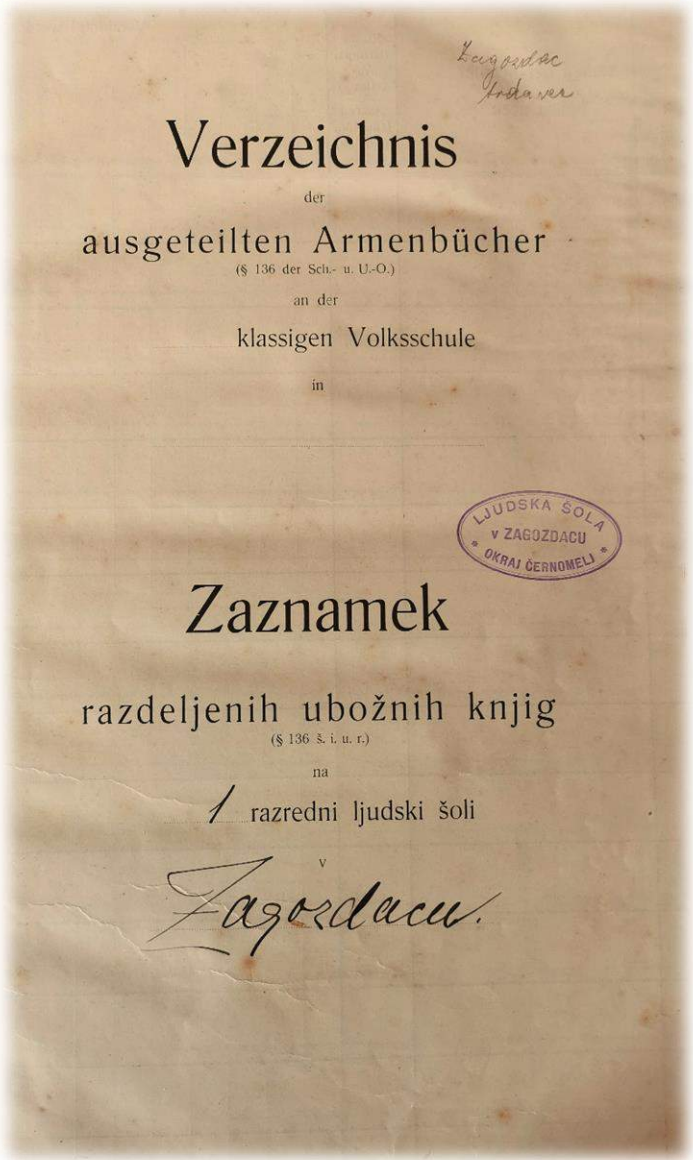
Anmerkung: Das Geschäftsprotokoll ist nach Schuljahren zu führen.
 Opomnja: Opravljeni zapisnik je spisovati po šolskih letih.

Schuljahr *1908/09*
 Šolsko leto

Geschäftszahl Opravljeni številka	Eingelangt oder ausgefertigt am Dospelo ali izdano dne	Von wem eingelangt? Datum und Zahl der Eingabe Kdo je vložil? Datum in številka vloge	Gegenstand Predmet	Erledigt Rešeno		Expediert am Odposlano dne	Faszikel Fascikel	Zahl des Normalex Številka imenika normalij
				wie? kako?	wann? kdaj?			
<i>21.</i>	<i>15./5. 09.</i>	<i>ex off. 15. 19. 09. 21.</i>	<i>Dukajševemu krajnemu šol. svetu se odpos je sarvanek zambid za I. polovico maja, 1909.</i>	<i>se odpos</i>	<i>15./5. 09.</i>			

Opravljeni zapisnik o dospelih in izdanih uradnih spisih. 1908/9.

		Verabfolgt wu	
<i>Christe</i>	<i>Racumer I.</i>		
	<i>Racumer II.</i>		
	<i>Racumer III.</i>	+	
	<i>Katekizem</i>	+	
	<i>Zgodbe in pisne</i>	+	
	<i>Abecednik</i>	+	
		+	
		+	

Zaznamek razdeljenih ubožnih knjig. 1909/10.

Invent. Nr. 3h.

*Zagorčec
prola ves*

Ausleihungsverzeichnis

für
die Schülerbibliothek
(§ 18, 136 und 139 der Sch.-u. U.-O.)

an der
klassigen _____
schule _____

in

Izposojilna knjiga

za
šolarsko knjižnico
(§ 18, 136 in 139 š. i. u. r.)

na
1 razredni *Judski* šoli

Zagorčacu

	1.	Andrej bar. Celov.	23./10.	25./10.
	7.	Slaviček	17./II.	14./II.
	4.	Josafat	14./II.	16./II.
	27.	Vajndij otokih	18./II.	18./II.
	31.	Robinson	19./II.	23./II.
	32.	Anders pro d.	22./II.	26./II.
<i>IV.</i>	28.	Karbož stari	26./II.	9./III.
	25.	Kuz. Bivjuriq	9./III.	15./III.
	13.	Wajbož's dedoelis	16./III.	4./IV.
	9.	Jarjic	9./IV.	22./IV.

Izposojilna knjiga za šolarsko knjižnico. 1909/10.

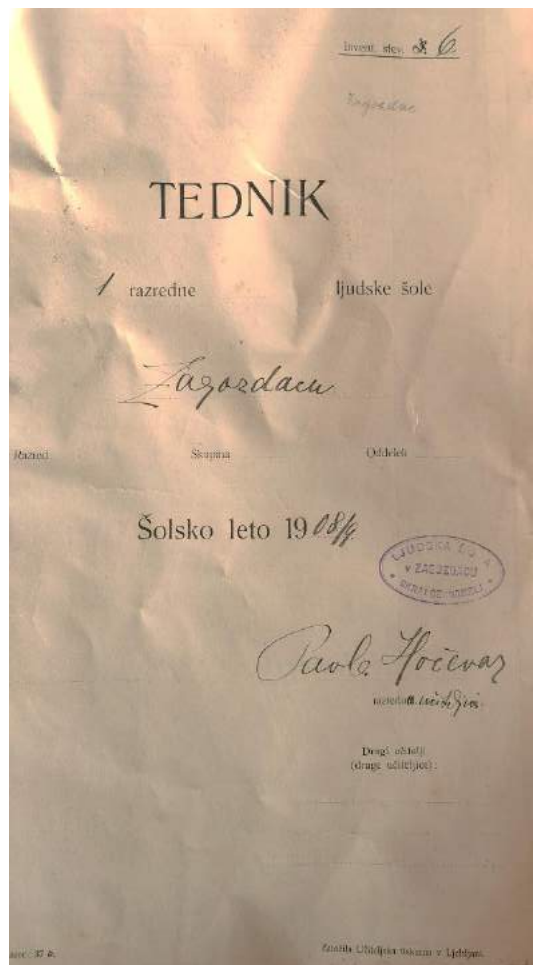

1910/11

„Glasom odloka /.../ dež. Šolskega sveta v Ljubljani z dne 16. dec. 1910, št. 8482, je dosedanji nadučitelj in šolski voditelj Anton Kadunc na lastno prošnjo premeščen na enorazrednico na Dobravo pri Kropi, katero službo ima nastopiti 1. marca t.l. glasom odloka /.../ okrajnega šolskega sveta v Črnomlju z dne 19. marca št. 607, je nastopil dne 31. marca l. 1911 službo začasnega voditelja Dragotin Hude.“

(kronist neznan)

Veronauk	Dne <u>20. IV.</u> 19 <u>09.</u> od <u>11.</u> do <u>12.</u> ure Veroučiteljev podpis: <u>P. Hočvar</u>	Dne _____ 19____ od _____ do _____ ure Veroučiteljev podpis: _____
Branje in memoriranje	<u>II. Otokovo domojubje. Martin Krpan.</u> <u>III. Mutele Osojstki (ponovljanje)</u>	
Pisanje	<u>I. V, H, C</u> <u>II. E, I</u> <u>III. E, I</u>	
Slovenski učni jezik	a) Nazorni nauk	_____
	b) Slovnica in pravopis	<u>III. Vejar, stoji pred podrednimi veruki.</u> <u>I. Pika, velika računalnica.</u>
	c) Spisje	<u>Pismene voje.</u>
	č) Naloge	_____

Tednik, šolsko leto 1908/9. V ta dokument so zapisovali snov, ki so jo obravnavali. Predmeti: Slovenski jezik, nemški jezik, računstvo, geometrijsko oblikoslovje, prirodopis, prirodoslovje, zemljepis, zgodovina, risanje, petje, telovadba, žensk ročna dela.

1912 - 14

Dne 13. junija 1913 je sklenil krajni šolski svet v svoji seji, da da v velikih počitnicah popraviti šolsko poslopje in sicer: streho pokriti z eternitom, stropne podreti ter postaviti nove iz železo-betona.

Do sedaj je bilo poslopje v škandaloznem stanju ter je bila tudi nevarnost, da se kateri strop udre. /.../ to okrog K 11.500.-, katera vsota pa se vzame na posojilo za amortizacijo za 60 let.

(V Starem trgu, dne 15. julija 1913 Drag. Hude, nadučitelj)

V l. 1912 -13 je sklenil šolski svet, da se bo popravljalo šolsko poslopje v počitnicah 1913 l. Ker pa so se morale premagati razne ovire, se je hotelo pričeti z deli v začetku septembra, zato je ok. šol. svet v Črnomlju dovolil učiteljstvu dopust od 15. sept. do 7. oktobra 1913 z dnem 13. sepr. 1913, št. 2002. – ker se radi počasnosti nekaterih gospodov tudi tedaj ni delalo, se je pričel pouk v slabem poslopju 7. oktobra 1913, /.../ Tukajšnjemu šol. poslopju se je odpomagalo samo v toliko, da so se vsi stropi v pritličju dobro podprli, popravljanje samo pa se je določilo za počitnice l. 1914. /.../ Ker se bo delo pričelo s 1. julijem, zato se je določilo, da se šolsko leto sklene 30. junija 1914 /.../.

(kronist neznan)

brez vse potrebe ugnezana.

Šole so torej ravno tako potrebne, kakor druga javna poslopja, in postaviti jih bode povsod, kjer jih dosedaj še ni. Dobro! se ugovarja, pa tako dragocenih in velikanskih palač bi za te kmečke otroke vendar ne bilo treba. Mogoče, da ima to očitanje nekaj resnice v sebi, in da se je tu in tam delalo morebiti malo nepremišljeno ter se je par tisočev več izdalo, kakor je bilo neobhodno potrebno, pa po vsem, zgodilo se je le v prav redkih slučajih. Obče pa naša tudi čisto nova šol. poslopja potrebam komaj zadostujejo. Kaj, ali bi pa šola sploh ne smela biti čedno, lično in zdravo poslopje? Ali naj otroci skupaj speháni sedé v kaki zaduhli dimnici? Naši jetniki — izvržek človeštva — prebivajo v krasnih palačah — vaši otroci pa — cvet človeštva — naj sedé v tesnih in nezdravih šolskih prostorih? Že Slomšek je našemu ljudstvu očital, da ima lepše hleve za svojo živino, kakor pa šole za svoje otroke. „Cerkev in šola“, pravi ta veliki rodoljub, „sta očesi vsake župnije, skozi kateri se ljudem vidi v srcé“. Ali ni tedaj lepo, čedno in častno za vsako župnijo, ako stoji poleg lepe cerkve, tudi lepa, prostorna in snažna šola? Da si je tedaj slov. ljudstvo v teku 25 let postavilo mnogo novih

Petindvajsetletnica novih šolskih postav. Odlomek. Dimnik, Jakob ur. (1894).

Učiteljski tovariš. Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Št. 12.

Schulinventar

der

schule

in

Šolski inventar

trazudne ljudske

šole

Zagorac

- I. Schuleinrichtung
- II. Gartengeräte
- III. Archiv (Amtsschriften, Lehrpläne etc.)

- I. Šolska oprava
- II. Vrtno orodje
- III. Arhiv (uradni spisi, učni načrti i. dr.)

Na strani

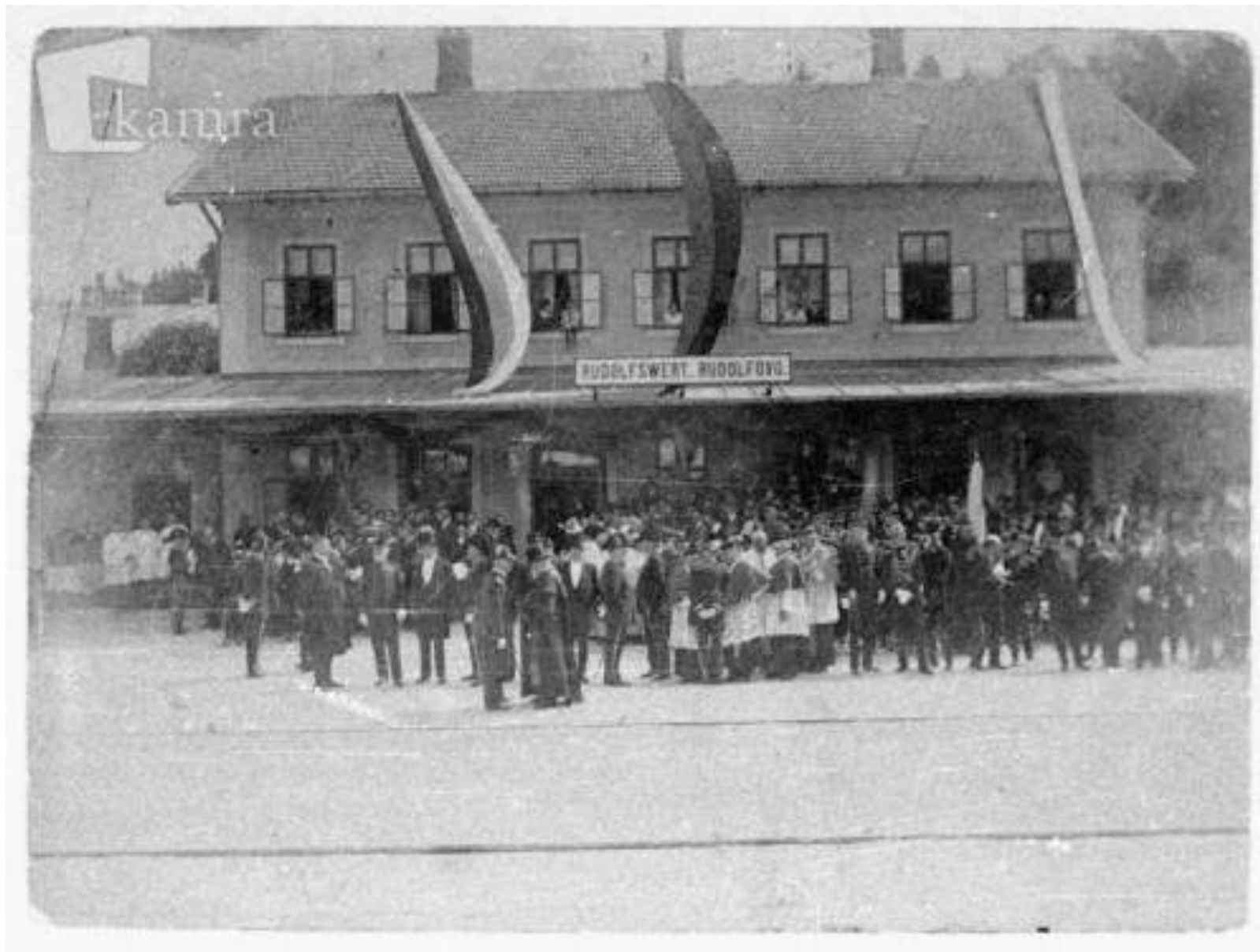
1
55
51
13-1

Anmerkung: Über die Lehrmittel ist ein besonderes Lehrmittelinventar zu führen (Formular 24).
Opomnja: O učilih je sestaviti poseben inventar (obrazec 24).

Uliza	1	~~posodisa za milo~~	1
Stol	1	stol	2
Pohke klopi (9)	9	lijak za čnilo	1
Pisalnik	1	Kovčki	
~~Pohke table stojalou unicena po rojals~~	1	Šuš	1
~~Šampilja~~	2	~~Šušica šolska~~	1
9 šolskih klopi	9	~~Pisala~~	2
		Šolska lekarna	1

Šolski inventar.

Otvoritev belokranjske
železnice. 25. maja 1914 je bil
pouka prost dan, učiteljstvo
pa je bilo povabljeno na
otvoritev. Dostopno na:
[https://www.kamra.si/mm-
elementi/item/kolodvar-v-novomestu-10.html](https://www.kamra.si/mm-elementi/item/kolodvar-v-novomestu-10.html)
(27.1.2021)

Katalog

ponavljalne šole

na
 vno razredni *obči ljudski* ljudski šoli

v
Trzin

Oddelek *1. in 2.*

Šolsko leto 19*12/13.*

Pranda

šolski voditelj.

razrednik.

Pregled redov.

Stopnja	Vedenje	Pridnost	Napredek	Znanje oblika pismenih izdelkov
1	hvalevredno (hv.)	vztrajna (vztr.)	prav dober (pd.)	prav lična (pl.)
2	povoljno (pov.)	dovoljna (d.)	dober (d.)	lična (l.)
3	primerno (p.)	zadosna (z.)	zadosten (z.)	malo lična (ml.)
4	malo primerno (mp.)	nestanovitna (nst.)	komaj zadosten (kz.)	malična (ml.)
5	nepriprano (np.)	premala (pm.)	nezadosten (nz.)	nemarna (nm.)

Četrletje	Vedenje	Pridnost	Veronauk	Branje	Pisanje	Slovenski učni jezik	Nemški jezik	Računstvo in geometrijsko oblikoslovje	Prirodnoznanstvo (prirodopis in prirodoslovje)	Zemljepis in zgodovina	Risanje	Petje	Telovadba	Ženska ročna dela	Neobvezni učni predmeti			Zunanja oblika pismenih izdelkov	Število zamujenih šolskih poldni		Opomnja
															21	22	23		opravičenih	neopravičenih	
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1.	1	3	4	4	3	3		3	3	4								2	6	1	

Katalog ponavljalne šole 1912/13.

~~Prof. Slavček. Venerabil.~~	~~/~~	~~/~~
~~id. deklica.~~	~~/~~	~~/~~
~~Prof. J. Krajcar.~~	~~/~~	~~/~~
~~Prof. Ferdinand~~	~~/~~	~~/~~
~~id. Rudolpho zidovskega.~~	~~/~~	~~/~~
~~id. deza spavškega, profic.~~	~~/~~	~~/~~
~~Prof. J. Krajcar.~~	~~/~~	~~/~~

Katalog šolske knjižnice.

Invent. Nr. 38

Zagorodac
Klasik

Katalog

der
Lehrerbibliothek

(§§ 136 und 139 der Sch.-u. U.-O.)

an der

schule

od 1-19 lista: Pedagogika

od 19-37 "

Naravoslovje

od 34-43 "

Razištev. Geometrija, Književnost

od 43-74 "

Statiška

od 74 - nepoj.

Risave

Katalog

učiteljske knjižnice

(§§ 136 in 139 š. i. u. r.)

na

šoli

Narodni ljudski

Zagorodca

Nov 28 1909
Obrat

Pedagogika

1.	Urednik: Anton Mair	Učne slike iz narave vegy udarok 3 in 2 neresed.	J. Schwenker 1906.	1	1	knjigi sol. vel. Lagorodca	24/4. 09.	2	50	ver.
2.	A. Pruvier de St. Pierre i J. Janin	Narodilo bi roba racunov i otre "Judaki" otlo, nastanil H. Pruvier	S. Lovrenak Solata, Matice 1902.	1	1	knjigi sol. vel. Lagorodca	24/4. 09.	1	-	✓
3.	Iskani p. nacila c. to. uinist. k. k. b. i. b. g. p. i. t. i. u. n. e. d.	Pravni zakon o judskih solah i n. g. r. a. i. n. g. m. u. i. o. v. r. a. i. t. v. e. m. u. i. p. d. p. i. v. i. - - -	c. to. zaloz. solah. knjiž. 1906.	1	1	knjigi sol. vel. Lagorodca	21/6. 09.	-	80	✓
4.	Iskani p. nacila c. to. uinist. k. k. b. i. b. g. p. i. t. i. u. n. e. d.	Iskani predpis i. d. o. g. o. v. i. n. e. m. u. i. p. a. t. a. k. u. i. i. u. e. n. e. m. u. i. p. a. t. a. k. u. i.	U. i. t. i. d. j. a. b. a. k. i. k. a. r. u. s. 1908.	1	1	knjigi sol. vel. Lagorodca	24/6. 09.	1	20	✓
5.	dr. F. Heintz	Iskani zakon o in ukaz o Judaki solah in Krajskem	J. v. Kleinmayr Ferd. Baurberg 1895	1	1	knjigi sol. vel. Lagorodca	24/6. 09.	-	-	✓
6.	Frau Marold	Knj. vodstva Krajske šole, B. J. v. Kleinmayr & Ferd. Baurberg 1907.	J. v. Kleinmayr & Ferd. Baurberg 1907.	1	1	knjigi solah. vel. Lagorodca	30/9. 09.	1	-	✓

Katalog učiteljske knjižnice.

1914 - 18

„Med letom se je mnogo delalo in napovedano pomagalo avstrijskemu orožju. Avstrija, /.../ trdnjava obkoljena od sovražnikov in kot taka primorana se vzdrževati z lastnimi živili in surovinami, ker je bil uvoz istih po sovražnih zaprečen.

Učence se je poučilo o različnih /.../ naredbah, kakor: naj se varčuje z živili, kako naj se krmi živina, obdela naj se v nadomestilo istega, kar bi imeli dobiti iz tujine, vsak najmanjši košček zemlje, ker manjka delovnih moči, naj se pa šolska mladina pritegne k delu.

Vsled lokalne učiteljske konference pa se je le pouk skrčil na ta način, da je II. razred imel od 1. maja dalje samo dvakrat v tednu pouk.

Nadomestek inozemskih surovin se je prizadeval pokriti s tem, da so tudi tukaj učenci, pod nadzorstvom nadučitelja pobirali bakreno, medeno, kositrno robo, kakor možnarje, kotle, škafe, kljuge in drugo. Za vojake so se pletle volnene nogavice, žilogrelci, dokolenice in delali papirnati podplati.“

„Dne 7.8.1916 je dospel odlok /.../ okrajnega šolskega sveta z dne 30.7.1916 št. 1546 glede nadzorovanja otrok med šolskimi počitnicami. Prihajali so enkrat na teden v šolo, kjer se je nanje vzgojno vplivalo. Ob lepem vremenu pa so šli pod nadzorstvom v gozd nabirat jagode in robidno listje za čaj.“

(Šolsko vodstvo v Starem trgu, dne 1. nov. 1915 Mara Znanc, Šolsko vodstvo v Starem trgu, dne 14. september 1916 Mara Znanc)

Pavel Štaudohar, borec za slovensko severno mejo
v letih 1918 – 1919. Makarovič, M. (2007) Predgrad in Predgrajci.
Kočevje: Pokrajinski muzej Kočevje, str. 19.

*'Ajmo, ajmo, vinarje
zbirajmo, jih za sveto
vojsko dajmo.
Vinar majhen je denar, pa
je vendar božji dar.'*

Med I. svetovno vojno so v šoli tedensko zbirali denar za vojake, Rdeči križ, vdove ter sirote. Ob tem so se naučili pesmi Ajmo, ajmo. Dostopno na: <https://www.dnevnik.si/1042632707> (27.1.2021)

Invent: št. 116
336

Razrednica

ponavljalne šole

na

1 razredni *stii* ljudski šoli

Lagordacu

Oddelek *1.2.*

Šolsko leto 191

Skupni pregled.

Vseh šolskih otrok je: *7* dečkov, *2* deklic, *6*

Od teh šteje:

1. oddelek *1* dečkov, *3* deklic.

2. " *1* " *2* "

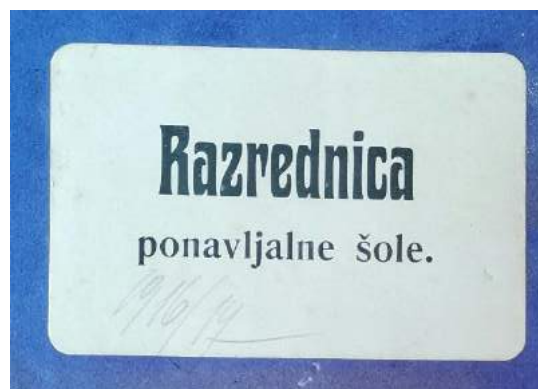
Kiszolet

Opomba: Nenavzočnost dopoldne ali popoldne se zaznamuje z vodoravno črto —; ta črta se izpremeni pri opravičenih šolskih zamudah v križec +.

Člani: 41 b. Tisk: Ljubljana, 1916/17.

Prva polovica meseca

Ime	Mesec	Prva polovica meseca															Skupno število zamujenih šol. poldni		
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	opravi- denih	ne- opravi- denih	
	Sept.																		
	<i>Ok.</i>																		
	Nov.																		
	Dec.																		
	Jan.																		
	Febr.																		

Razrednica ponavljalne šole 1916/17.

ČAS KRALJEVINE SRBOV,
HRVATOV IN SLOVENCEV
od 1918

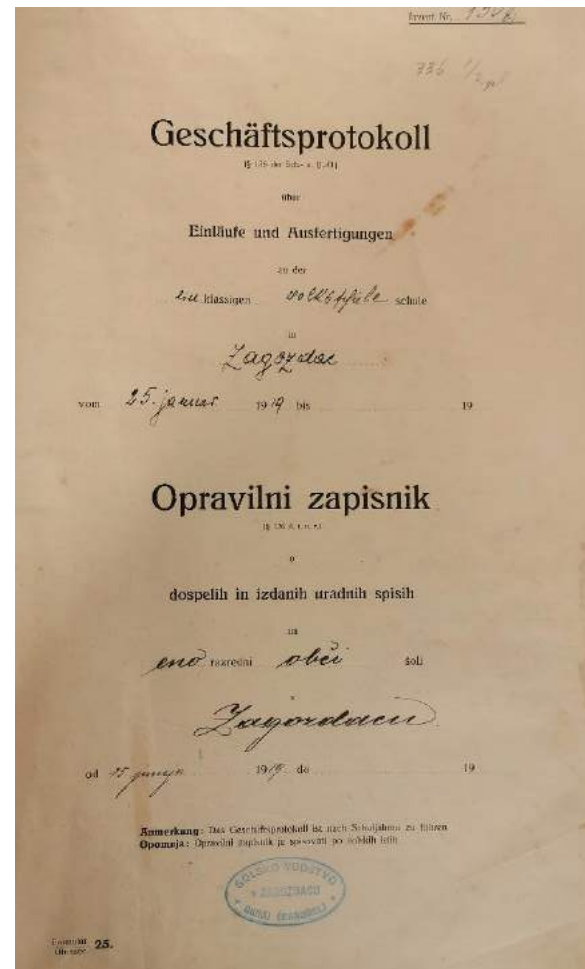

1918/19

„1./2. 18 vsled propada Avstro-Ogrske in vsled ustanovitve Jugoslavije, je funkcije deželnega šolskega sveta prevzel višji šolski svet za vso Slovenijo. 14.12.1918 Narodni praznik Ujedinjenja svih Slovencev, Hrvatov in Srbov se je namesto 1. decembra praznoval 14. decembra. Šolska mladina se je udeležila sv. maše, se po maši ji je razložil nadučitelj pomen tega dne in razvoj jugoslovanske ideje, spominjajoč se pokojnika Dr. J. Ev. Kreka, na kar so otroci odpojoč »Lepa naša domovina« odšli domov. Ta dan je bil pouka prost.“

(V Starem trgu /.../ septembra 1919 Drago Hude, nadučitelj)

Opravljeni zapisnik, 1919.

Zedinjenje jugoslovanskih narodov.

Zgodovinski atlas za osnovne šole (1986).
DZS: Ljubljana, str. 40.

1919/20

Posebej za deklice:

Pregovor pravi: grd je pijanec, a sedemkrat grša je pijanka. Tudi ni neznano, da se dobe ženske, ki se žrtvujejo Bahu in Gambrinu! In mnogokrat so ravno žene krive prežalostnih rodbinskih nesreč. Učenke moramo pred vsem voditi k snagi in rodoljubju. Snažno

„Vsled odloka okr. šol. sveta z dne 29. aprila 1920 št. 549 se je dne 8. maja v obeh razredih vršilo predavanje o škodljivosti alkohola.“

(Stari trg, dne 14, julija 1920, Mara Znanc)

Učitelj v boju proti alkoholizmu. Štrukelj, Ivan in Horvat, Rudolf (1911). Učitelj v boju proti alkoholizmu. Ljubljana: Društvo Abstinenc, str. 16.

Učitelj v boju proti alkoholizmu.

Ivan Štrukelj.

U v o d.

Upam, da ga ni tovariša, ki bi mi ugovarjal, češ, še tega mi je treba! Učitelji ljudstva smo, med ljudstvom živimo in vidimo žalostne, prežalostne posledice nezmernega uživanja opojnih pijač. Nezumno pijančevanje je izvor raznim boleznim, je izvor akutnega in kroničnega zastrupljenja, izvor nenravnih dejanj, povod samomorom, raznovrstnim nesrečam, umobolu, zločinom; je rušilec družinske sreče, pomnoževalec uboštva, proletarijata, gorja! In statistika nas uči, da je vsak deseti mrlič žrtev alkohola. Stritar pravi: „Žganje pomori jih več, kakor kuga, glad in meč“.

Od 100 blaznih — jih je 30 vsled alkohola,
od 100 postopačev je 79 obsojenih, ker so se vdali
alkoholu,

od 100 nenravnih dejanj povzroči jih alkohol 77.

Kaj drastično nam opisuje pijanca Sv. Bazilij, ko piše: „Oči ima, pa ne vidi, ušesa ima, a ne razume, noge ima, vendar ne more hoditi; res, oči ima, ki jih včasih obrača, kakor leščerbe, a mu vse drugače kažejo — tako, da ima stole za — otroke, okna za vrata, gnoj za posteljo!“

Grozno vpliva alkohol na potomstvo.

b) Računstvo. Ravnotako so tudi naše računice, izvzemši Stiasny-jevo, v alkoholnem oziru zelo pomanjkljive. V III. zvezku Črnivčeve računice se pač računa v 46. nalogah o različnih pijačah, toda niti v eni ne o škodljivosti pijač, oziroma varčevanju pri pijačah. Pohvalno pa moram omeniti Stiasny-jevo računico za ponavljalne šole, ki je posvetil škodljivosti alkohola posebni oddelek z 19.timi različnimi nalogami.

Šole so dobile navodila in pojasnila glede preprečevanja uporabe alkohola - to so izvajali s predavanji, v okviru vseh šolskih predmetov, na izletih, dobili pa so tudi navodila za delovanje zunaj pouka.

Učitelj v boju proti alkoholizmu.

Štrukelj, Ivan in Horvat, Rudolf (1911). Učitelj v boju proti alkoholizmu. Ljubljana: Društvo Abstinents, str. 6, 48.

1921/22

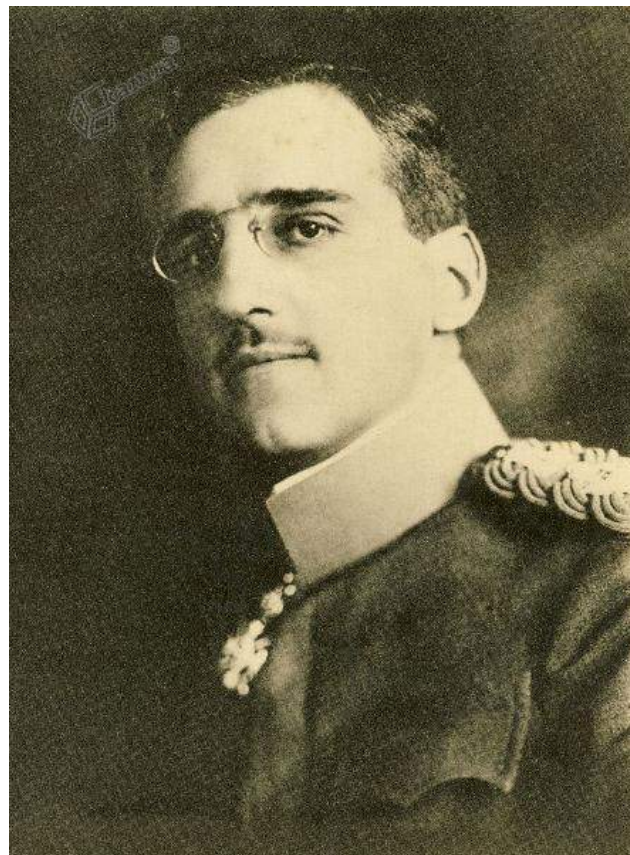
Leta 1921 je bila za 29. oktober odrejena proslava v čast kralju Petru I. Osvoboditelju in za 17. december praznik v čast Nj. Vel. Kralju Aleksandru.

Aleksander Karađorđević.

Dostopno na:

<https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/item/kralj-aleksander-med-nami.html>

(27.1.2021)

„Višji šolski svet je razširil v smislu sejnega sklepa z dnem 23. septembra 1921 dvorazredno osnovno šolo v štirirazrednico in sistematiziral na tej šoli obenem dve novi stalni učni mesti. /.../

Okrajni šolski svet namešča z odlokom z dne 5.5. števil. 864 pom. učiteljico Jožico Zavrtanik, ki je 11.5. nastopila službo. Pouk je v III. in IV, razredu dopoldne, v I. in II. popoldne. Pom. učiteljici v starem trgu ni dopadlo, odšla je 25. maja.

(Stari trg, dne 28, junija 1922, Mara Znanc, vod.)

Ime	Mesec	Prva polovica meseca															Skupno število zamujenih šol. poldni	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	opravičenih	nezopravičenih
	Sept.																	
	Okt.																	
	Nov.		+					+										2
	Dec.																	
	Jan.					+											+	3
	Febr.																+	2
	Marec																	
	April																	2
	Maj		+															
	Junij																	

Mesec	Druga polovica meseca																število zamujenih šol. poldni		Opomnja (o vzroku zakasnelega sprejema, o odglasitvi, zdravstvenem stanju itd.)
	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	opravičenih	nezopravičenih	
Sept.																			
Okt.																		0	
Nov.																		2	
Dec.																			
Jan.																		1	
Febr.																			
Marec																			
April																			
Maj																			
Junij																			

Invent. št. 150

Razrednica

eno razredne obče osnovne šole

Zagorčacu

Razred I. Skupina — Oddelek 1, 2, 3.

Šolsko leto 1922/23.

Skupni pregled.

Vseh šolskih otrok je: 9 dečkov, 14 deklic, skupaj 23

Od teh šteje:

Nizja skupina:	1. oddelek	<u>2</u> dečkov,	<u>2</u> deklic,	skupaj	<u>4</u>
	2. " "	<u>2</u> " "	<u>6</u> " "	" "	<u>8</u>
Višja skupina:	1. oddelek	<u>5</u> dečkov,	<u>6</u> deklic,	skupaj	<u>11</u>
	2. " "	" "	" "	" "	" "

šolski voditelj: P. Roman razrednik:

Opomnja: Nenavzočnost dopoldne ali popoldne se zaznava s vodčravnico črta —; ta črta se izpremeni pri opravičenih šolskih zamudah v križec +.

Razrednica eno razredne obče osnovne šole 1922/23.

II. SRBSKO-HRVATSKI-SLOVENSKI JEZIK.

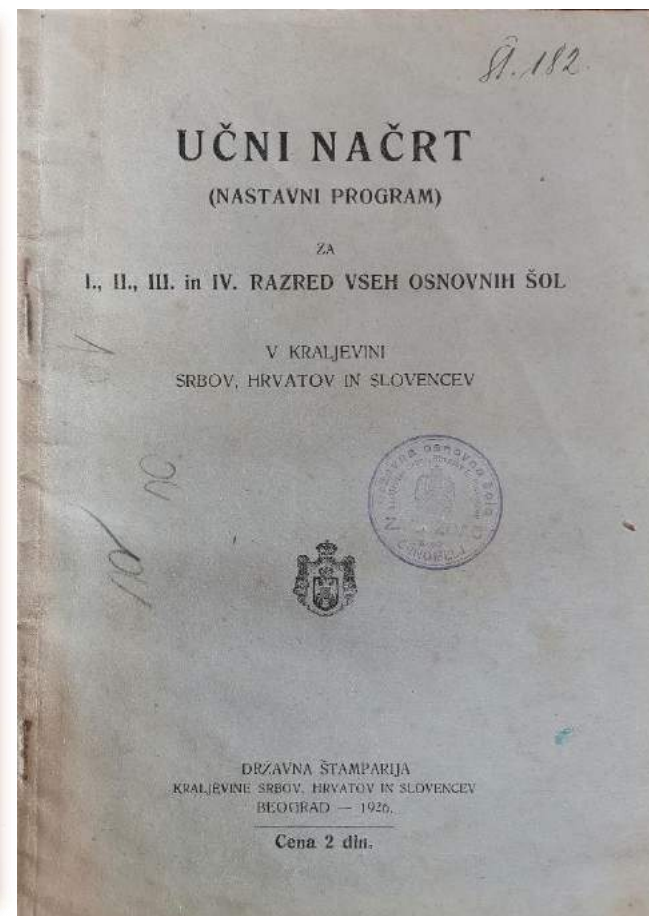
Smoter : Izražanje pridobljenega znanja v ukupnem stvarnem pouku, tako v govoru kakor pisмено z ozirom na proizvode narodne književnosti, ki vsebujejo isto znanje; predelovanje tega znanja v smisel za vse, kar je lepo in dobro; zavestno ustno in pisмено prisvajanje književnega jezika.

I. razred.

Čitanje in pisanje : Učenje narodnih (ne umetnih) pesmic, rekov in pregovorov, v katerih je lepo in za deco pojmljivo izražena misel o medsebojnem razumevanju v družbi, a vedno v zvezi z obdelanim gradivom iz stvarnega pouka, posebno v zvezi z obravnavanimi bajkami.

Pripravljanje na čitanje in pisanje na obdelanem gradivu iz stvarnega pouka o domačiji.

Analiza misli iz gradiva, obdelanega v stvarnem pouku, in fiksiranje rekov (stavkov). — Spoznavanje besed v stavkih iz obdelanega gradiva, ne da bi se zahtevalo od otrok, da razlikujejo tudi besede, ki so v govoru med seboj tesno spojene. Opazovanje glasov v besedah, pri čemer se fiksirajo soglasniki tako, kakor se pojavljajo v besedi (na koncu besede z motnim vokalnim dodatkom, a v začetku in v sredini samo kot noločaj ust)

Učni načrt za 1., 2., 3. in 4. razred vseh osnovnih šol v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev (1926).
Predmeti: Nauk o veri in morali, Srbsko-hrvatski-slovenski jezik, Zemljepis, Zgodovina, Spoznavanje prirode, kmetijski pouk, Računstvo, Geometrijsko oblikovanje, Risanje, Lepopisje, Telovadba in otroške igre, Ročna dela.

1925/26

„Zdravstveno stanje učiteljstva tuk. šole je bilo v tekočem šol. letu še povoljno z izjemo pri dveh učnih osebah. /.../ Nezdostna in slaba hrana, visoke cene ustvarjajo v moških učnih osebah vsakodnevno in skrajno slabo razpoloženje, mu jemljejo veselje do dela v šoli in izven nje.“

(V Starem trgu, 28. jun. 1926, Upravitelj šole)

Prva uporaba novega žiga v šolski kroniki.

je brez obeda sploh	-	-	-	-
je brez večerje	-	-	-	-
ne dobiva redno mleka	-	-	-	-
živí daljšo dobo brez kruha	-	-	-	-
živí brez zabele	-	-	-	-
uživa le redko sadje	-	-	-	-
še ni uživalo alkoholnih pijač	-	-	-	-
uživa pogosto alkoholne pijače	-	-	-	-
lahko tedensko menja perilo	8	24	7	21
ima nedeljsko obleko	14	49	6	18
níma najpotrebnejšega obuvala	4	12	3	9
je iz družine a) z 1 otrokom	1	3.8	-	-
b) z 2 otrokoma	-	-	2	6
c) s 3 otroki	2	6	3	9
č) s 4 otroki	3	9	2	6
d) s 5 in več otroki	5	15	3	9
stanuje v enosobnem stanovanju brez kuhinje	1	3.8	1	3.8
stanuje v enosobnem stanovanju s kuhinjo	-	-	2	6
stanuje v dvosobnem stanovanju	6	18	5	15
stanuje v trosobnem stanovanju	4	12	2	6
stanuje v štíri- ali večsobnem stanovanju	-	-	-	-
spí v sobi	16	46	13	38
spí v kuhinji	3	9	2	6
spí v hlevu, šúpi, delavnici, podstrešju itd.	-	-	-	-

Anketa o življenju šolskih otrok v Dravski banovini.

Šola: Nagorčac
Kraj: Nagorčac, obč. Stari trg ob Kolpi
Srez: Anonimni

Anketa o življenju šolskih otrok v Dravski banovini.

Zap. št.	Vprašanje	Dečki		Deklice	
		Število	%	Število	%
1.	Število obstoječih	19	50	15	44
2.	Število otrok - upoštevanih pri anketi	19	50	15	44
3.	Koliko otrok je brez zajtrka	-	-	-	-
4.	je brez toplega obeda	-	-	-	-
5.	je brez obeda sploh	-	-	-	-
6.	je brez večerje	-	-	-	-
7.	ne dobiva redno mleka	-	-	-	-
8.	živí daljšo dobo brez kruha	-	-	-	-
9.	živí brez zabele	-	-	-	-
10.	uživa le redko sadje	-	-	-	-
11.	še ni uživalo alkoholnih pijač	-	-	-	-
12.	uživa pogosto alkoholne pijače	-	-	-	-
13.	lahko tedensko menja perilo	8	24	7	21
14.	ima nedeljsko obleko	14	49	6	18
15.	níma najpotrebnejšega obuvala	4	12	3	9
16.	je iz družine a) z 1 otrokom	1	3.8	-	-
	b) z 2 otrokoma	-	-	2	6
	c) s 3 otroki	2	6	3	9
	č) s 4 otroki	3	9	2	6
	d) s 5 in več otroki	5	15	3	9
17.	stanuje v enosobnem stanovanju brez kuhinje	1	3.8	1	3.8
18.	stanuje v enosobnem stanovanju s kuhinjo	-	-	2	6
19.	stanuje v dvosobnem stanovanju	6	18	5	15
20.	stanuje v trosobnem stanovanju	4	12	2	6
21.	stanuje v štíri- ali večsobnem stanovanju	-	-	-	-
22.	spí v sobi	16	46	13	38
23.	spí v kuhinji	3	9	2	6
24.	spí v hlevu, šúpi, delavnici, podstrešju itd.	-	-	-	-
25.	spí v postelji	19	50	15	44
26.	spí v postelji samih	7	35	2	13
27.	spí v postelji z eno ali več osebami	18	58	13	38
28.	spí na klopi, na peči, na fleh	-	-	-	-
29.	níma nítadar dovolí časa za spanje	-	-	-	-
	do 8 let . . . . . 12-15 ur	-	-	-	-
	od 8-10 let . . . . . 10-11 ur	6	18	7	20
	od 10-13 let . . . . . 9-10 ur	10	30	6	18
	od 14-17 let . . . . . 9 ur	3	9	2	6
30.	ima dovolí časa za spanje samo po zimi	-	-	-	-
31.	opravlja preteška dela (oranje, okopavanje, prevažanje gnojí in drugih brez meta, košnja, petlovanje, ribanje k. t. d.)	2	6	-	-
32.	opravlja nezdrava dela (mlatev)	-	-	-	-
33.	opravlja neprimerna dela (kuhanje, pranje i. t. d.)	3	9	-	-
34.	berači	2	6	1	3.8
35.	si mora pri tujih ljudeh služiti kruh	2	6	1	3.8
36.	živí pri tujih ljudeh	-	-	-	-
37.	živí brez nadzorstva (odraslih ljudi)	-	-	-	-
38.	níma primernega prostora za učenje (Glej navodilo!)	-	-	-	-
39.	níma primernega časa za učenje	5	14	6	17
40.	Koliko solobveznih otrok jo oproščenihi sole: a) radi duševno bolezní ali telesne zaostalosti b) radi preoddaljenosti	16	46	13	38
41.	Koliko otrok izdeluje z uspehom razred	-	-	-	-
42.	je bolnih na pljučih	-	-	1	3.8
43.	je bolehnih sicer	-	-	-	-
44.	ima telesne hibe	-	-	-	-

1926/27

„V mesecu februarju 1927 se je se je širila v tukajšnjem kraju španska bolezen in znatno ovirala šolski pouk.

Dne 21. maja 1927 okoli 3. ure popoldan je nastal v Starem trgu po neprevidnosti otrok strašen požar, kater je uničil 8 stanovanjskih hiš, 3 trgovine in vsa pripadajoča gospodarska poslopja. Uradno se ceni škoda nad 4 milijone dinarjev. Radi požara se je prekinil pouk za 7. dni /.../.

V Starem trgu, 28. jun. 1926, Upravitelj šole

Predgrajsko gasilsko društvo 1930. Makarovič, M. (2007)
Predgrad in Predgrajci. Kočevje: Pokrajinski muzej Kočevje, str. 56.

- 7 -

Qua razredna osnovna šola v Jagodnjaku

Razr. I., odd. 1., uč. stp. 1. Obiskuje ta razr. (odd., uč. stp.)

Šolsko leto 1926/27 Ponavlja Ja

Izkaz

o šolskem napredku

v 2. letu.

Predmeti	Polletje		Letni uspeh	Podpis staršev, ozir. njih namestnikov			
	I.	II.					
Vedenje	Rebrava v Matineu listu	Rebrava v Matineu listu	Dobro	I.			
Prichnost							
Verouk							
Čitanje							
Pisanje							
Učni jezik							
Srbohrvaščina							
Računstvo in merstv. oblikosl.							
Nazorni nauk in domoznanstvo							
Zemljepis in zgodovina							
Priradopis in priradoslovje							
Risanje						II.	
Petje							
Telovadba							
Deška ročna dela							
Dekliška ročna dela							
Ne-obvezni predmeti							
Zunanja oblika pism, izdelkov							
Število zamujenih šolskih poldni	opravičenih	neopravičenih	Skupno št. vseh zamud				
Datum, kdaj se je izkaz izvršil	31.1.27.	28.11.27.	4	0	4		

Za prestop v višji razred (oddelek, učno stopnjo) je sposoben

Začetno šolsko leto 1926-27. Štev. 1.

Izkaz

o šolskem napredku.

Spričevalo 1926/27.

1927/28

„Dne 12. maja –
materinski dan. Prva
učna ura je bila
posvečena materi,
kakor je določil uradni
dopis z dne 5. maja
1928 št. 571.“

Stari trg, 28. junija 1928, M. Znanc

Ob krstu Ivana Šterka 1909. Makarovič, M. (2007) Predgrad in
Predgrajci. Kočevje: Pokrajinski muzej Kočevje, str. 62.

Pražnja otroška obleka okrog leta 1928. Makarovič, M.
(2007) Predgrad in Predgrajci. Kočevje: Pokrajinski muzej Kočevje, str. 52.

Šolska klop in pripomočki za pisanje.

Predmet		Št. ur v tem tednu	Zap. šte. tedna: 3. Šol. dnevi: 12, 13, 14, 16, 17. sept. 1932.	
Veronauk z moralnim poukom	Datum	Dne 12. IX. 1932., od 9. do 10. ure.	Dne 13. IX. 1932., od 10. do 11. ure.	
	Snov	O Bogu, Najvišnj. božje lastnosti. Kako je Bog svet ustvaril.		Donavljanje od prej. leta: 9. čl. apost. vere, Priprava na post. pismo.
Narodni jezik	Čitanje in memoriranje	1, 1,	1. Milkino punčko 2. Prevetni klopec.	Andrejček. O dohtarju Kahalu. O pravlji o sercu. in cvetki kubice. Jurko je iskal strahu.
	Slovnica in pravopis		1, 1, 2 Ločila.	Skupna poprava (obrnova) ortografskih in slovniških napak.
	a) Ustni b) Pismeni miselni izraz Solske naloge			8) Zajček in selje. Dopolnjevanje storkov. Prsto po spominu.

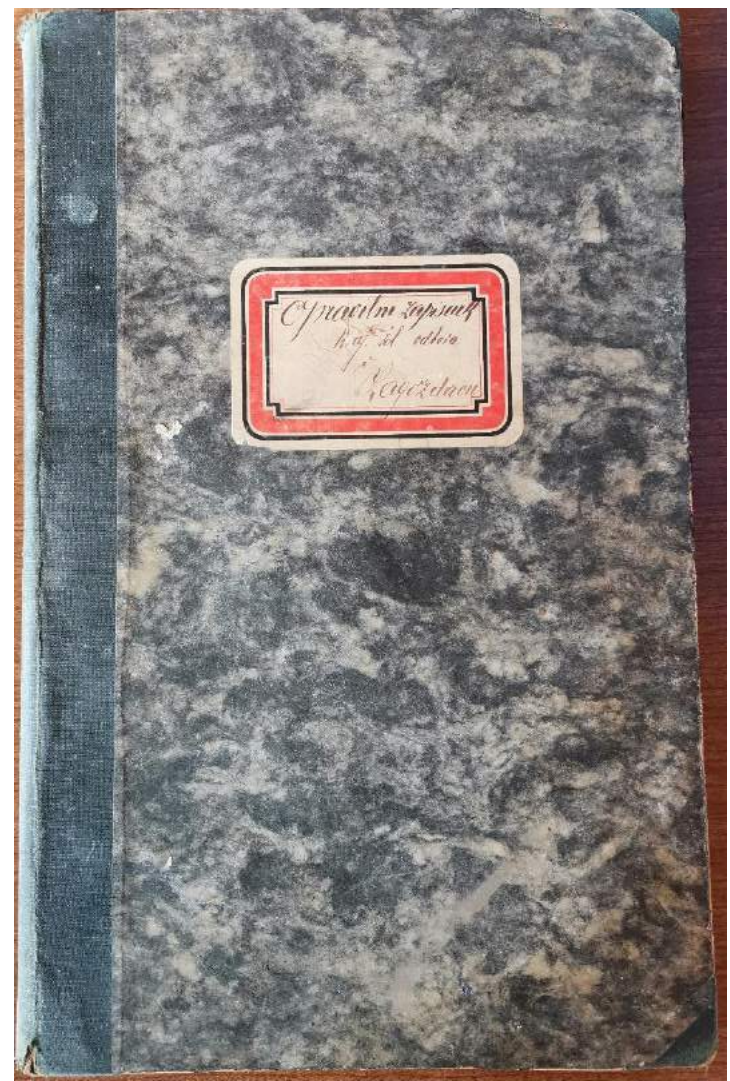

Tednik o predelani učni snovi 1932/33.

Kdaj je vloga došla	Od koga je vloga došla (kdaj, številka)	Predmet	Komu se je vloga rešila in njen kratki obseg	Kdaj se je vloga rešila	Dan in način poslatve	Registraturno znamenje
12. 1. 1934.	Bes. uai. v Euumfju 4. 12. 1933. P. No 1339/4	Porocila za l 1934./35.	Bes. uai. v Euumfju	31. 1. 1934.		
	Bes. uai. v					

Opravljeni zapisnik 1933/34.

POŠTNA
PLAČANA V GOTOVINI

2
NAŠ
ROD

1933 — 1934

LETO V.

CICIBANOV ROD

BRDAVS

JE VZEL POD IN ODŠEL V ŠIROKI NA
GA SREČA . PRED JE VPREŽEN PAR
 . OB HODI , NA PA JE .
„KAM PA. FANT?“ VPRAŠA . — „PO GREM
ISKAT.“ ODGOVORI . — „KAR NA SE VSEDI,“ DE
 IN

Naš rod, 1933/34. Zagozdac.

Dolžnosti snažilke šolskih prostorov.

št. l. 1935/36

Snažilka šolskih prostorov mora izpolnjevati sledeče pogoje:

1. Šolska soba: mora biti po vsakem pouku pometena in prezračena že na večer. Zjutraj mora biti pobrisan prah iz predmetov v sobi, na vratih in okenih. Vse omenjeno mora biti izvedeno s strogo natančnostjo.
2. Hodnik: mora biti pometen vsak dan od večernih vrat do stranskih vrat v stranskih. Pobriše se tudi vrhovi hodnika.
3. Stranišča: morajo biti smazena po potrebi, a obligatorno enkrat na teden.

Dolžnosti snažilke, 1935.

Razredni katalog

Razred 7

Šolsko leto 1935/36

Leto 19 35/36

Jomac
šolski upravitelj

Jomac
razredni

Pregled redov po § 63. zak. o nar. šolah:

Očena	5	4	3	2	1
Vedenje	odlično	prav dobro	dobro	neprimerno	—
Uspeh	odlično	prav dobro	dobro	slabo	nezadostno

Navodila za razrednika.

- V razredni katalog je vpisovati na podlagi listin ali uradnih obvezil.
- Imena učencev in vpisanih v abecednem redu, ločena po spolu in tako, da se navajajo šolska leta od spocij na zgoraj.
- Pri otrocih, ki pomakajo razred ali šolsko leto, je označiti to v rubriki „Potek šolanja“.
- Pri otrocih se piše na prvo vrsto rodovinsko in kratno ime. Rodovinska imena se pišejo tako, kakor so iskana v kratnem (trojznamenem) listu, kratna imena pa po navadnem pravopisu. Pri krajevnih imenih se je ravnati po uradni pisavi; imen, ki se nahajajo po večkrat (n. pr. St. Peter, St. Vid itd.), je priložiti najmanjše označilo. Mesec rojstva je pisati s črkami.
- Kadar v kakem polletju zaradi otrokove bolezni ali iz drugih vzrokov ni mogoče izvršiti klasifikacije, tedaj je vrsto redov vpisati „Neklasificiran(a) zaradi“.
- Kadar je otrok oprošten kakere obveznega učnega predmeta, tedaj je namesto reda vpisati: „uradno oprošten“.
- Kadar je otrok oprošten zaradi menjavne glasu*, pri otrocih „brez glasnega pasuha“ je to dejstvo napisati namesto reda, pri patju tudi oproščen zaradi menjavne glasu*.
- V „Opomnje“ se piše vzrok zakasnega sprejema, čas in vzrok odslužitve, morebitna oporavitve od nadaljnje spričevala pa črta.
- V „Opomnje“ se piše vzrok zakasnega sprejema, čas in vzrok odslužitve, morebitna oporavitve od nadaljnje spričevala pa črta.
- V „Opomnje“ se piše vzrok zakasnega sprejema, čas in vzrok odslužitve, morebitna oporavitve od nadaljnje spričevala pa črta.
- V rubriki „Potek šolanja“ je označiti razred z rimsko številko. Pod „razred“ je razredi šolska leta stopnjevno črtno na letno učno snov (torej enako prejšnjim oddelkom). Ako je učenec bil kako leto oprošten šolskega obnosa, na tisto črtno na letno učno snov (torej enako prejšnjim oddelkom). Ako je učenec bil kako leto oprošten šolskega obnosa, na tisto črtno na letno učno snov (torej enako prejšnjim oddelkom). Ako je učenec bil kako leto oprošten šolskega obnosa, na tisto črtno na letno učno snov (torej enako prejšnjim oddelkom).

* Šolska leta pomenjajo prejšnje oddelke z ozirom na snov, ki jo predpisuje učni načrt za posredna šolska leta.

Potek šolanja: a) šola in kraj, b) leto, c) razred (Tekoče leto šolanja je označeno z arabsko številko) Smrt ali kak druga- čen izreden izstop iz šole (odlok, ki dovoljuje ta slučaj)	Redovanje za	Vedenje	Veronauk z moral. poukom	Narodni jezik				Zgodovina	Zemljepis	Računstvo in merstv. oblikoslovje	Poznavanje prirode	Praktič. gospodarska znanja	Higiena	Gospodarstvo-gospodinjstvo	Ročno delo	Risane	Lepopisje	Petje	Telovadba po sok. sestavu	Datum izdanja
				slovenski	srbohrvaški	nemški	madjarski													
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1. a) <u>Zagradac</u> b) 19 <u>35/36c</u>	I. polletje	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>3</u>						<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>				<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>	<u>25.11</u> <u>36.</u>	
2. a) _____ b) 19 <u>1</u> c) _____	II. polletje	<u>5</u>	<u>3</u>	<u>2</u>						<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>				<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>	<u>d</u> <u>3</u>	<u>28.6</u> <u>36.</u>	
3. a) _____ b) 19 <u>1</u> c) _____																				
4. a) _____ b) 19 <u>1</u> c) _____																				
5. a) _____ b) 19 <u>1</u> c) _____																				
6. a) _____ b) 19 <u>1</u> c) _____																				
7. a) _____ b) 19 <u>1</u> c) _____																				
8. a) _____																				

Za prestop v višji razred II sposoben. Prestopil v _____ dne _____

Izpričevalo
o dovršeni osnovni šoli _____
o dovršeni višji nar. šoli _____

Potrđilo o predčasnem odpustu iz šole na predlog krajevnega šolskega odbora v _____
z dne _____ 19____, štev. _____ in z odobritvijo občeupravnega oblastva
_____ v _____ z dne _____ 19____, štev. _____

Opomnje:

Razredni katalog 1935/36.

Šolarji v Starem trgu ob Kolpi okoli 1938. Makarovič, M.
(2007) Predgrad in Predgrajci. Kočevje: Pokrajinski muzej Kočevje, str. 68.

BANOVINA DRAVSKA.

Šola: Zagorčani

Srez: Čučmaj

Koncept

Polletno poročilo

o nadzorovanju 1 razredne osnovne šole v Zagorčani
dne 28.7.1938; sreski šolski nadzornik: R. Valjarec
v Čučmaj
Šola ima 1 t. razred in 1 vzporednic.
Razrednih učiteljev je: 1 moških, 1 ženskih; predmetnih učiteljev je:
1 moških, 1 ženskih.
Šolski upravitelj: St. Lev Kucelj je (ni) oproščen razrednega pouka.

I. Šolsko poslopje.

Zgradba je v zdravstvenem oziru prav dobra, dobra, slaba, neprimerna. (Dotično oceno pustite, vse druge prečrtajte.)

Poslopje je (~~ni~~) zidano za šolo.

Tla se mažejo (se ~~ne~~ mažejo) z oljem, ~~so-parketna~~.

V poslopiju je 1 učilnic, 1 konferenčna soba, 1 kabinetov, 1 telovadnica
1 učiteljskih stanovanj, 1 soba za gospodinjsko šolo, 1 gospodinjska kuhinja,
1 delavnica. Učilnic manjka 1.

Zgradba je proti požaru zavarovana z vsem inventarjem (brez inventarja) za
Din 65000 pri zavarovalnici Slaviji v Ljubljani.

Na delo v šoli kvarno vpliva peščina, alkoholizacija in
pomanjkanje vode

Šola ima šolski vrt (ga nima), ki je 1 urejen. Ima (nima) sadovnjak
z (s) 1 drevesi; čebelnjak z (s) 1 panji.

Delo na vrtu je 1
v sadovnjaku 1

Red in snaga sta v šolskem poslopiju in ostalih prostorih prav dobro

I. Šolsko poslopje.

Zgradba je v zdravstvenem oziru prav dobra, dobra, slaba, neprimerna. (Dotično oceno pustite, vse druge prečrtajte.)

Poslopje je (~~ni~~) zidano za šolo.

Tla se mažejo (se ~~ne~~ mažejo) z oljem, ~~so-parketna~~.

V poslopiju je 1 učilnic, 1 konferenčna soba, 1 kabinetov, 1 telovadnica
1 učiteljskih stanovanj, 1 soba za gospodinjsko šolo, 1 gospodinjska kuhinja,
1 delavnica. Učilnic manjka 1.

Zgradba je proti požaru zavarovana z vsem inventarjem (brez inventarja) za
Din 65000 pri zavarovalnici Slaviji v Ljubljani.

Na delo v šoli kvarno vpliva peščina, alkoholizacija in
pomanjkanje vode

Polletno poročilo, 1938.

Stenski zemljevid, 1941.

V SOCIALISTIČNI FEDERATIVNI
REPUBLIKI JUGOSLAVIJI
od 1945

1927-1945

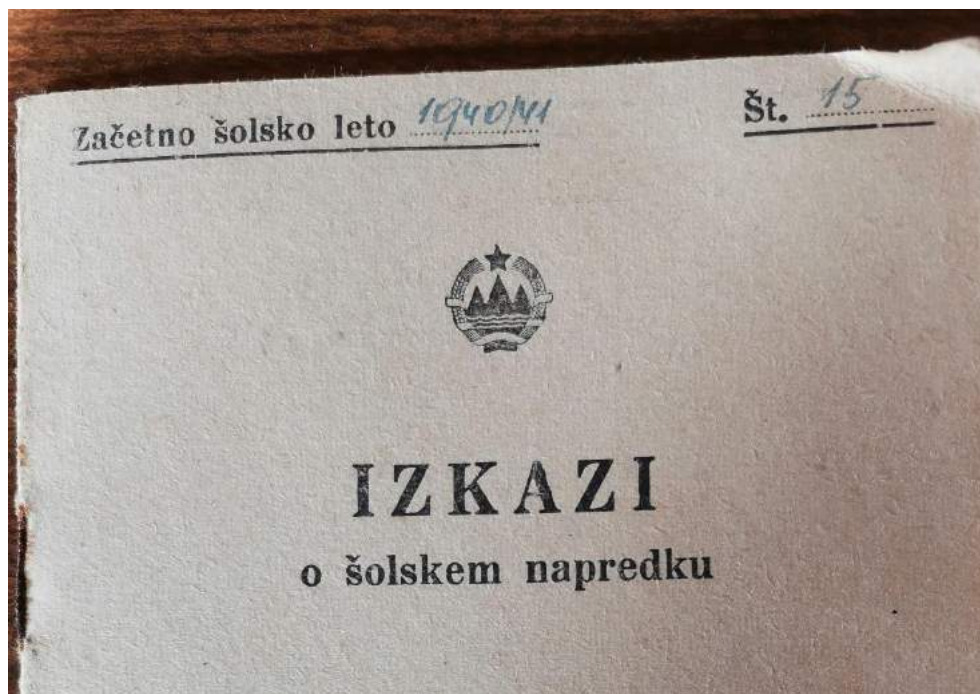

2. Svetovna vojna

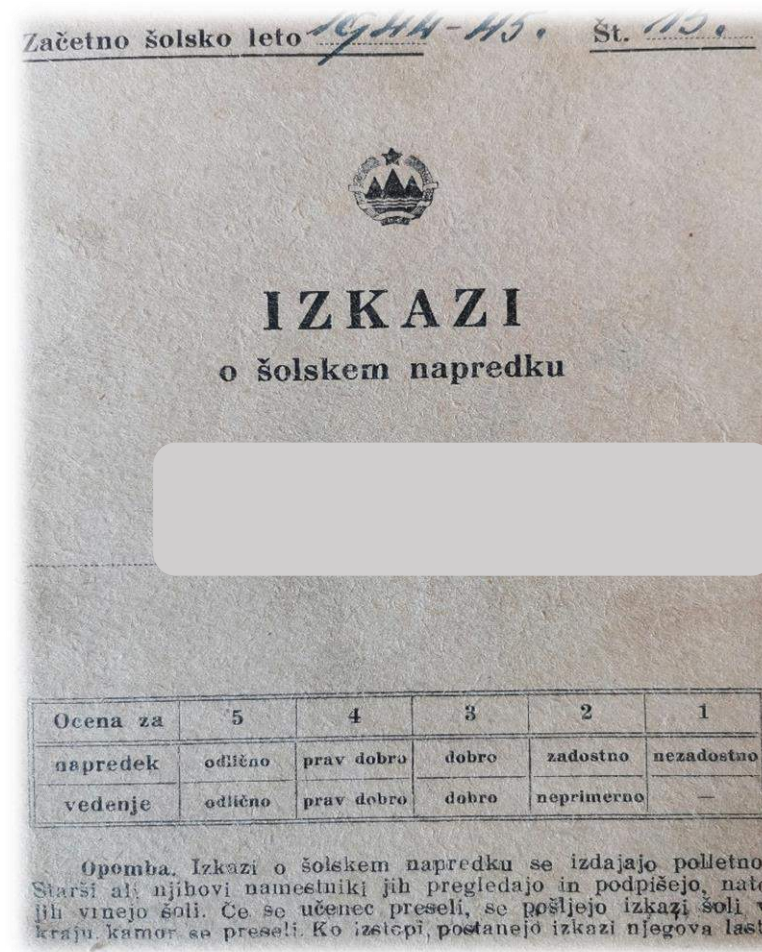
Kronika šole, ki je bila pisana od leta 1929 do leta 1942, je bila v času druge svetovne vojne uničena – v času okupacije italijanske vojske.

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

Spričevalo 1940/41 z grbom FLRJ. Zagozdac.

Spričevalo 1944/45. Zagozdac.

3. lepopisna vaja.

N N ~~N~~N - N N N N
 n n ~~n~~n - n n n n
 Ń Ń ~~Ń~~Ń Ń Ń Ń Ń Ń Ń
 ǹ ǹ ~~ǹ~~ǹ ǹ ǹ ǹ ǹ ǹ ǹ
 C C C C C C C C

cena cena cena cena cena
 meč meč meč meč meč

N N ~~N~~N N N N N
 n n ~~n~~n n n n n
 večer večer večer večer večer večer

-3

Zapisi iz šolskega zvezka, 1944. Zagozdac.

2. pravopisna vaja.

Razslogovanje.
(Depis.)

Bli-ja se u-ra, ko bo-mo mo-rali go-
 ra-ti o me-jah na-še de-je-le. V sov-
 su te voj-ne nis-mo mišl-dav go-vo-du-li Ven-
 dar pa mo-ram po-ve-dov-ti o tem ne-haj-
 be-seč. Kar-se na-ro-di se bo-je sa no-
 je svo-bo-cto ne-vo-je ne-otkr-snost, sa kaj-
 se in ne-otkr-snost. To-da prav-
 to-ko se bo-je tu-če sa o-svo-bo-di-ter-
 ti del na-še bra-tov, ki so de-seč-letja vsi-
 ho-va-ti pod tu-jeva jar-mom. I tem bo-je-m
 mo-ra-je bi-ti in bo-do o svo-bo-je-ni na-
 se bra-tje v Istri, v Slo-ven-škem Du-mor-
 ju in na Hrvaš-kem in se-ve-li bo-do svo-
 bo-dno s svo-je-mi bra-ti v no-vo do-mo-vi-
 nu.

V Zagordecu, dne 12. dec. 1944. +3/3

Poprjava. 21. III. 1944.

Lepod-ri-šnost, ško-nej-sa bo-de-nost,
 det-set-le-tjov, v 4-stri, v Slo-ven-škem
 bo-do.

+

pa-jo:

Josip Ribičič,

Miškov doživljaj

(ilustriral Tone Kralj)

Sonco zo bilo že zašlo nekam za Polhograjske dolomite, Mišku pa se le še ni mudilo domov. Na pol zakrit od gostega vrbja je ležal med travo na strmem bregu Gradašičice in metal kamenčke v vodo. Kadar koli je pljusnil kamenček v vodo, vselej se je njegov mali jazbečar Pikee pognal po bregu navzdol, obstal ob vodi, maha! s tankim golim repom in strmel za kolobarji, ki so se izgubljali po

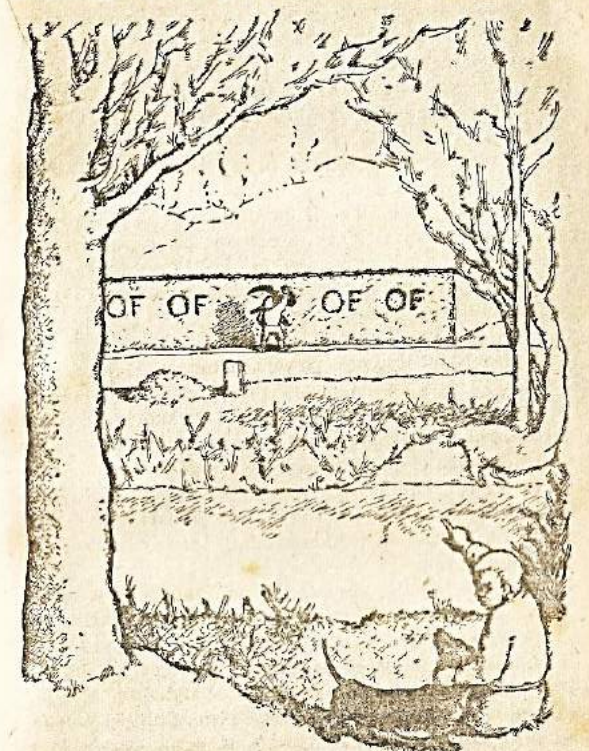

vodi. V vodo se pa ni pognal, bila je še premrzla. Tega leta se je bila pomlad zakasnila. Bilo je že sredi maja, a mačice na vrbah so komaj odcvetele, ozračje je bilo še vedno polno sem in tja begajočih njihovih mehkih, belih kosmičev.

Miško se je naslonil na komolec in tiho zažvižgal. Pikee je koj pritekel, položil glavo na dečkovo bedro in ga vprašujoče gledal z razumnimi očmi.

14

»Poglej galec je Miško pokimal z glavo proti nasprotnemu bregu. Tam se je ob Gradašičici vila bela cesta, za

cesto pa je samevala zadnja hiša trnovskega predmestja in se vedno bolj v mraku odmikala od visokega zidu, ki jo je ločil od ceste. Na koncu tega zidu se je bila prikazala

15

Slika: učbenik Na juriš, naprej, partizan (1947). Ljubljana: Mladinska knjiga.

1945

Šola v času 2. svetovne vojne

„ ... Italijanski vojaki so se vsem zdeli grdi, črni in vsiljivi. Na začetku so se jih vsi bali, potem pa so se jih navadili... In bilo je dobro, vse do časa, ko je Nemčija napadla Rusijo, leta 1941. Takrat so Italijani postali zlobni in zahrbtni, začeli so zapirati ljudi in jih obsojati, ter groziti z revolverji in noži. Bili so tisti, ki so bili italijanski ovaduhi, imenovali so jih lizuni... in ti so neprestano vohunili za ljudmi in bilo je kar nekaj deklet, ki so šmirala z Italijani. V hostah pa so se zbirali prvi partizani.

8. novembra 1942 se je začel spet pouk za otroke v prostorih družinske hiše. V dotedanjem šolskem poslopu so bili prostori razdejeni in pohištvo zelo poškodovano. Obisk otrok je bil 50% ... „ /

”

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1945 -

Za prva leta po drugi svetovni vojni je značilno, da so ljudje prenavljali in predelovali stare hiše. Iz teh krajev so se ljudje izseljevali že v 19. stoletju, v obdobju med obema vojnama in to se je nadaljevalo tudi v prvih povojnih letih in vse do sedemdesetih let. Nekateri so odšli tudi v mesta za zaslužkom, ker tu ni bilo možnosti, da bi se zaposlili.

(Dular 1985:36)

Slika: Iustracija i. Šubica, v Cicibanu.

1945 -

Slika: ilustracija M. Bizovičara, v Cicibanu.

„Poljanci so se preživljali na razne načine. Kmečkim družinam, ki so prevladovale še v preteklem stoletju, je pomenilo kmetovanje osnovni in predvsem stalni vir preživljanja, vendar največkrat ne edini. Družine s številnimi otroki in z malo kmetijske zemlje, so se le stežka preživljale. Zato so si sprva podjetnejši domačini, v sredini 18. stoletja, iskali dodatni zaslužek s tovorjenjem in prekupčevanjem. Tako so nekateri gospodarji ali sinovi z manjših kmetij odhajali z doma kot krošnarji v Nemčijo in Švico. V drugi polovici 19. stoletja, pa so se izseljevali v Nemčijo, kjer so delali in si prislužili pokojnino.“

(Makarovič 1985:170).

1945

Slika: Poljanski otroci pred vrati šole.

„Družine so bile revne, kar se je odražalo na otrocih v šoli; tako je med šolskim letom bila nekajkrat razdeljena obleka, obutev, šolske potrebščine, zobni praški, krtačke, sladkor in drugo. Slabotnejši otroci so dobili tudi brezplačno ribje olje.
/.../

Šolsko poslopje je bilo vso prenovljeno, napravljena je bila tudi nova kuhinja. /.../

Ljudstvo izvršuje svojo oblast po krajevnih ljudskih odborih. V šolskem okolišu je 5 krajevnih odborov, v katerih so bili izvoljeni tudi prosvetni referenti, ki naj imajo stike s šolo./.../

Pouk se je vršil po učnem načrtu SNOS-a./.../

Na šoli se je organizirala organizacija Pionirjev, ki so pridno tekmovali med seboj v učenju in pomoči v obnovi šole. Spomladi pa so zasadili tudi 500 smrečic.“

V Starem trgu ob Kolpi, Šolska kronika

1946

Slika je del razstave razstave Šolski vrt – Posadi.si, ki je potekala v Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani

„V tem času se je pouk izvajal še v šolah po bližnjih vaseh: Radenci, Zagozdac, Čeplje-Vimolj, Laze.

Ponovno zagradili in zasadili šolski vrt, ki ga je okupator uničil. Nasadili so ga z zelenjavo, s sončnicami in krompirjem. Organizirano je bilo socialno varstvo za šolsko mladino in sicer je bil organiziran podmladek Rdečega križa (PRK), ki so siromašnejše učence, predvsem tiste, ki niso dobivali ameriških paketov, obdarovali z obleko in sladkorjem. Zbirali so tudi prostovoljne prispevke. Združili so se krajevni odbori okoliških vasi.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

„Leta 1869 je državni ljudsko šolski zakon postavil temelje šolskim vrtovom na učiteljskih in ljudskih šolah in s tem so postali del učnega načrta vse do leta 1941. /.../ Šolski mladini naj bi vcepili ljubezen do vrta in vrtnih pridelkov – tako naj bi preprečevali lomljenje mladih dreves, trganje cvetlic, teptanje zelišč. Z ljubeznijo do rastlin naj bi vzgajali tudi ljubezen do živali. Kmalu so šolski vrt povezovali z duševno in telesno vzgojo učencev. Z aktivnostjo na vrtu naj bi vzgajali ljubezen do bližnjega, redoljubnost učencev, delavnost in krepitev celega telesa. Veselje do dela naj bi bila nepogrešljiva vrednota v etičnem oziru – otroci naj bi delali z veseljem in s tem izpolnjevali ne le dolžnosti, ki jih imajo v šoli, temveč tudi zunaj šole in si tako prizadevali pospeševati občo blaginjo. Za to pa je bilo potrebno tudi učiteljevo veselje do vrta.“

Zapisala: Mateja Ribarič, kustosinja,

avtorica razstave Šolski vrt – Posadi.si, ki je potekala v Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani

... pouk se izvaja v več šolah po dolini, obnovljajo se šolski vrtovi, skrb za mladino je velika / 152 učencev

1947

Slika: Grb bivše države Jugoslavije, ki predstavlja šest republik / šest bakel združenih v skupen plamen.

... industrializacija velikih mest, učenci se vpišejo v rudarko šolo, sedemletna šolska obveznost, obeleževanje praznikov SFRJ, tri mesece brez pouka... / 146 učencev

„Vsa podjetja, tovarne itd. odpirajo svoje industrijske šole ter imajo poleg šol tudi internate, kjer se učencem nudi brezplačna oskrba. Po triletnem šolanju pa postanejo kvalificirane strokovne moči ter dobe takojšnjo zaposlitev v teh podjetjih. Šolska upraviteljica je nagovarjala učence zaključnega razreda, da se vpišejo v rudarsko šolo v Trbovljah. Kar osem učencev naše šole se je odločilo./.../

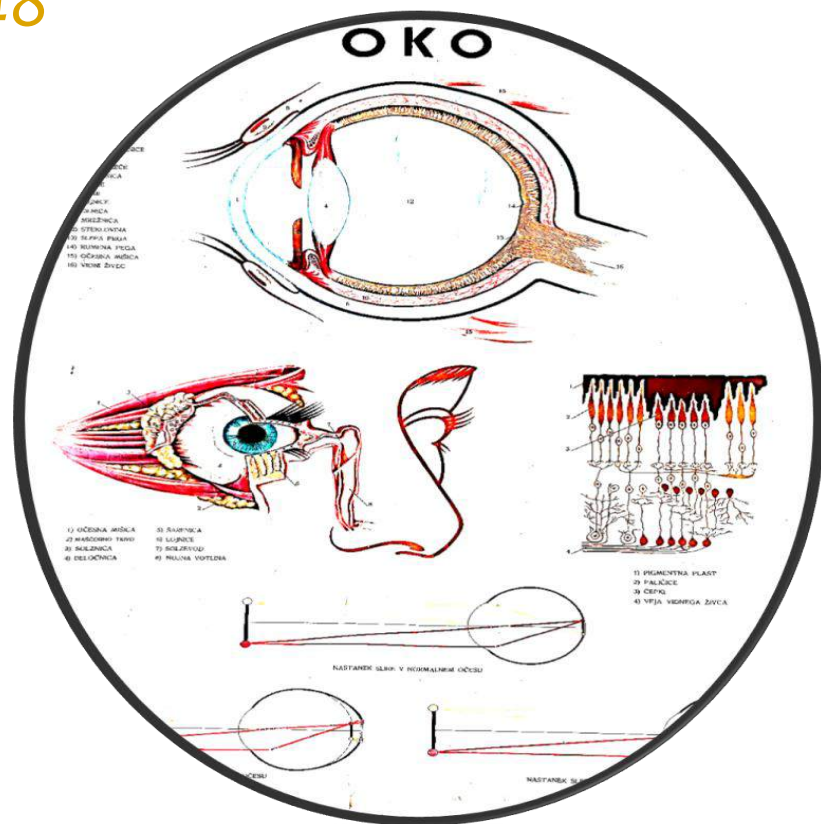
Šolska obveznost je sedemletna, šolski obisk 85 %. Vzroki izostajanja: slaba obutev in poljsko delo./.../

Pionirji s ustanovili svojo knjižnico, s prostovoljnimi prispevki na prireditvi pa so kupili »lepih novodobnih knjig«;/.../

Med šolskim letom smo praznovali vse praznike, ki so važni za narodno osvobodilno gibanje: ustanovitev OF, Dan zmage, 1. Maj, Titov rojstni dan, Oktobrska revolucija, Drugo zasedanje AVNOJ-a, Prešernov dan./.../

Skoraj tri mesece ni bilo pouka, ker je učiteljica nastopila porodniški dopust, učiteljica, ki jo je nadomeščala, pa je zbolela; manjkalo je učne pomoči.“

1948

Slika: učni pripomoček za učenje o delih telesa.

„Enako kot v šolskih letih tudi v tem, so otroci veliko izostajali od pouka zaradi dela doma na polju in slabe obutve;/.../

Na šoli je bila ustanovljena mlečna kuhinja, kjer so pripravljali skromne malice za približno 150 otrok - topel kakav, košček kruha namazan z mesno konzervo, košček sira. Hrano so delili dvakrat, dopoldan in popoldan; kuhali in pekli sta obe učiteljici./.../

Pionirji so imeli mesečno redne sestanke.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... izostajanje od pouka, delo na polju in slaba obutev, učiteljici pripravljata malice... / 135 otrok

1949

Opravljalna štev.	Dan vknji-žbe	Vlagatelj oprav. štev. in datum vloge	Predmet vloge
16.	5. III. 1948	L. R. S. Ministrst. na prosmoto VII. št. 1815/1 22. jan. 48	Nadaljevalni tečajji na dopolnilni osnovnošolske izobrazbe, pojasnilo
17.	5. III. 1948	L. R. S. Min. na prosmoto VII. št. 1845/3 22. jan. 48	Usmerjanje mladine v poklice
18.	5. III. 1948	L. R. S. Min. na prosmoto VII. št. 2835/1 6. II. 1948	Skrbi na strokovno izpopolnjevanje kadrov
	5. III.	L. R. S. Min. na prosmoto	Prispevek k preložitvi

„Roditeljski sestanek, na katerem je učiteljica staršem govorila o povezavi šole in doma ter tem kako »zavisi avtoriteta učitelja tudi od tega, kako govore starši o učitelju doma v pričo otrok... /.../ Okrajni prosvetni inšpektor je nadzoroval šolo dvakrat v tem letu (tudi sicer so vršili nadzor najmanj dvakrat letno). Pionirji so si uredili pionirsko sobico, kjer imajo stenčar, časopise, mizo in stole./.../ Učiteljice so imele dvakrat tedensko v večernih urah izobraževalni tečaj za mladince; imeli so težave z razsvetljavo, radi tega, ker se ni dobilo petrolejk. Šola bi potrebovala 4 dobre močne svetilke,“

Slika: odlomek iz opravljenega zapisnika, 1947. Zagozdac.

Stari trg ob Kolpo, Šolska kronika

... O avtoriteti učitelja, 2x letno inšpektor vrši nadzor, premalo petrolejk ... / 135 otrok

1950

Slika: učni pripomočki za delo pri zemljepisu.

... Slab vpis v 1. razred, vpeljana 8-letka, prva kolonija, obdarovani otroci na prazniku novoletne jelke... / 98 učencev

„Zabeležen je zelo slab vpis v 1. razred, vpisali so se le štirje učenci, rojeni v najhujših časih osvobodilne vojne, leta 1943... Nekateri starši preobremenjujejo otroke z delom in jim ne pustijo časa za učenje doma... V tem letu je bila namesto sedemletne vpeljana osemletna šolska obveznost./.../

Otroci so prvič odšli v počitniško kolonijo, bivanje v kolonijah zelo dobro vpliva na otroke, bodisi v zdravstvenem ali pa v vzgojnem oziru. Otroci se vrnejo bolj razgledani, lepšega vedenja, bolj disciplinirani ter zadovoljni, zdravih obrazov.../.../

Praznik Novoletne jelke se je proslavil kar najsvečanejše, obdarovani so bili vsi šolski in predšolski otroci od malega dojenčka naprej. Veliko smo dobili iz okraja-veliko so zbrale in napekle tudi AFŽ.../.../

Na šoli se je ustanovil Svet za prosveto in kulturo; ta svet je v pomoč KLO in skrbeti mora za šolo, za ljudsko prosvetno delo, fiskulturo in ljudsko tehniko. Imel je dve seji. Govora je bilo predvsem o popravilu šole. Na samoprispevke ljudi ni računati...“

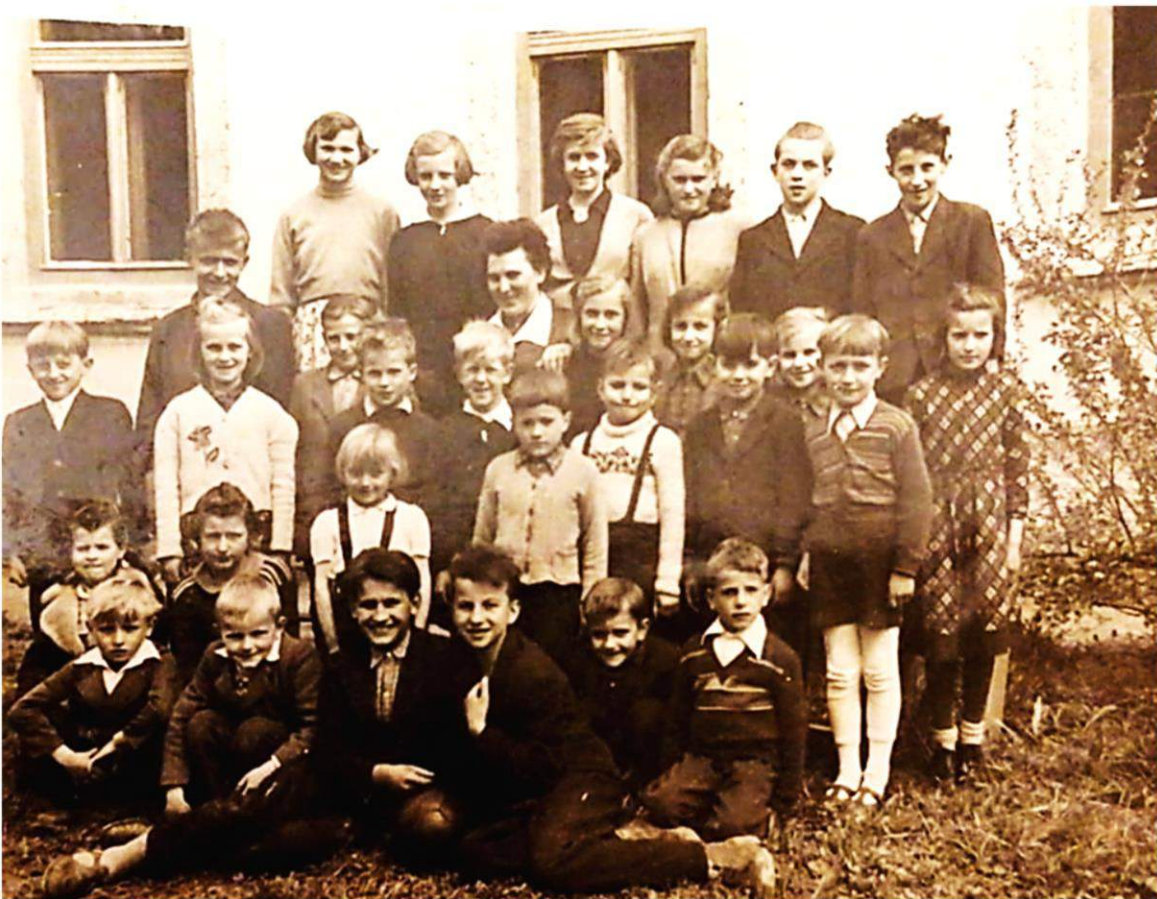
Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1958

Slika: učni pripomoček; Kunaver, Pavel (1950).
Vrtljiva zvezdna karta. Ljubljana: DZS.

Slika: Učenci pred šolo v Radencih.

1951

MARJA CERKOVNIK

Narisala MARJANCA JEMEC

Naša velika in visoka

KATKA STOJI NA STOLU IN VPIJE: VELIKA SEM, VISOKA SEM...

PISMONOŠA, KI PRIDE K NAM, NE VIDI DOBRO IN JI REČE: „TI SI MAJHEN SRČEK!“

KATKA JE JEZNA: „NE, VISOK SRČEK SEM!“

PISMONOŠA ZMAJE Z GLAVO IN VERJAME, DA VIDI SLABO...

PRIDE DIMNIKAR, KI TUDI NE VIDI DOBRO, ZMOTI SE IN REČE: „TI SI DROBNA PUNČKA!“

„NE, VELIKA PUNČKA SEM,“ SE JEZI KATKA.

DIMNIKAR ZARES PODVOMI, DA Z NJEGOVIMI OČMI NEKAJ NI V REDU!

PRIDE DEDEK — V TORBI IMA POMARANČO IN BONBONE.

„TO NESEM NEKI ČISTO MAJHNI PUNČKI, — DA, DA, ČISTO MAJHNI,

ČISTO DROBNI... SAMO NAJTI JO MORAM!“

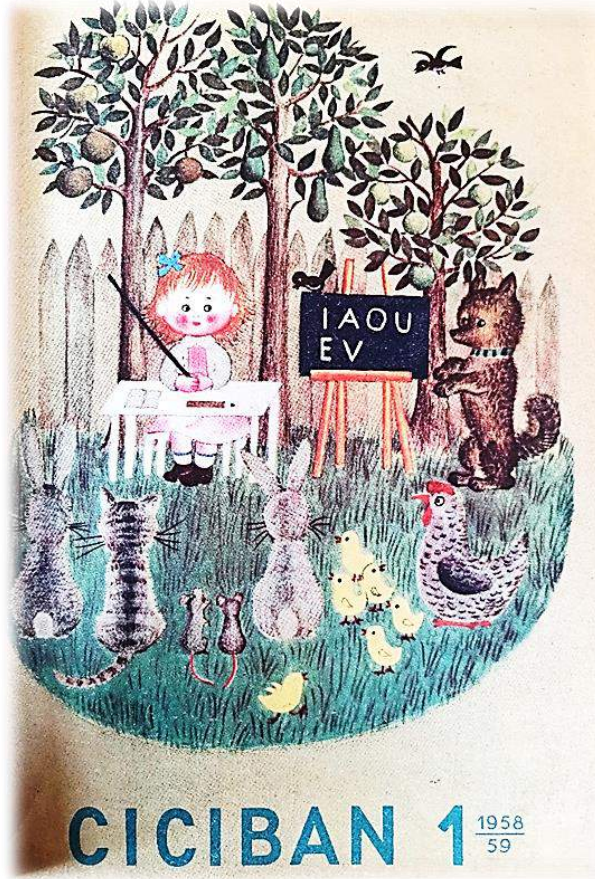
KATKA NEKAJ ČASA PREMISLUJE.

„DEDEK, DANES NE BOM VELIKA, NE BOM VISOKA — BOM MAJHEN SRČEK IN DROBNA PUNČKA...“

„SAJ RES, SAJ RES, POTEM SI PA TI PRAVA,“ REČE DEDEK.

13

CICIBAN 1 ¹⁹⁵⁸/₅₉

Sliki: naslovnica in odlomek iz Cicibana.

„Roditeljski sestanek je imel predavanje z naslovom: O medsebojnih odnosih v družini in doslednost v vzgoji ter odnosi do socialistične domovine. Šola je skrajno nehigienična. Po prostorih šole se širi ob raznih vremenskih prilikah duh po amonijaku, ker greznice sploh nima, vse odteka po kanalu in se razliva pod vrtom. Potrebna bi bila greznica... Po velikem številu novorojenčkov po vojni, se predvideva zvišanje šolskih otrok, zato so zaprosili Okrajno ljudsko skupščino, odobritev kredita za popravilo šole./.../

Deloval je kmetijsko-sadjarski krožek in tamburaški krožek; v tem letu je bil organiziran kuharski in prikrojevalni tečaj, tečajnice so ob koncu imele razstavo oblek in raznih kuharskih umetnosti./.../

Stari trg in Predgrad sta se združila v Občinski ljudski odbor Predgrad, čemur so se nekateri Starotržani upirali.“

Stari trg, šolska kronika

... šola brez greznice, odobritev kredita, več krožkov in tečajev poleg obveznega učnega programa... / 91 učencev

1953

Petek 16. nov. 1951

1h
1nas : Slov. jezik
2 " : "

1nas
litanje pri žbi P str. 45, 46. ustro pisanje
krajnih besed a P, PISMO, PETER, PAVLA,
POZDRAV. Prepis teh besed v vesnik.

2nas
litanje besila: „Simiška čast“ str. 54.
sklona a oprašnji, prosto pripovedo
vanje.

2h
1nas : Računstvo
2 " : "

1nas
Dopolnjevanje v obsegu do 10. Ustna
in pismena vaja a primeri.

8 t. = 10	2 t. = 7
4 t. = 5	4 t. = 8
3 t. = 6	8 t. = 10

2nas
Poštevanke št. 6 utrjevanje in ponavljanje.
Rasprševanje v obsegu do 100 bes
perioda res desetico:

44 = 43 t.	45 = 41 t.
25 = 21 t.	43 = 42 t.
27 = 26 t.	46 = 43 t.

Slika: šolska dokumentacija; Šolski dnevnik: evidenca ur in vsebine šolskih predmetov.

... obvezen učni program in tečaji v popoldanskem času v prostorih šole, poučevanje kuharske umetnosti lepo vedenje in druge pametne stvari, jedilniki, pletenje, kvačkanje in vezenje, graditev socializma, higiena stanovanja in ljudi, moralna vzgoja...

Stari trg ob Kolpi

Z novim letom se je začel pri nas splošni izobraževalni tečaj pod vodstvom šolske upraviteljice tovarišice Vilme Sterk. Obiskuje ga 42 žena in deklet.

V kuharski umetnosti poučuje 20 deklet trikrat tedensko po ves dan tovarišica Kristina Majerle iz Starega trga; ona je poučevala tudi lani. Iz preprostih živil, ki jih imajo dekleta na razpolago, sestavljajo najraznovrstnejše jedilnike, upoštevajoč pri tem hranilno vrednost živil. Uče se, kako se iz domačega mleka napravi dober trapistovski sir, urije se v pravilnem pripravljanju mize in serviranju ob raznih prilikah, pa tudi o lepem vedenju in drugih pametnih stvareh veliko slišijo.

Med vojno in tudi takoj po vojni dekleta niso imela prilike, da bi se v šolski dobi naučile ročnih del. To znanje si bo pridobilo sedaj na tečaju 25 tovarišic. Dvakrat tedensko jih v tem praktičnem znanju poučuje tovarišica Vilma Sterk. Zanimanje za učenje je zelo veliko. Vse bi rade znale, od pletenja nogavic, rokavic in preprostih jopic do puloverjev z lepimi vzorci. Tudi za kvačkanje in vezenje ter za okrasitev stanovanj se zanimajo.

Poleg praktičnih strokovnih stvari poslušajo tečajnice tudi predavanja o političnih dogodkih doma in v svetu, imele pa so tudi predavanja iz zgodovine NOB in graditve socializma pri nas, dalje o varčevanju, higieni stanovanj in ljudi, o moralni vzgoji itd. Tudi iz slovenščine bodo ponovile nekaj praktičnih vaj. O sadjarstvu, vrtnarstvu in živinoreji jim predava absolvent agronomskega tehnikuma tov. Pavel Barič iz Šodeve, o zdravstvu pa tukajšnja zaščitna sestra tov. Terezija Strukelj.

Ze med tečajem se tečajnice pripravljajo na zaključek, ki bo združen z razstavo ročnih del in izdelkov kuharske umetnosti. Ob tej priliki bodo priredile tudi igro trodejanko »Navadni človek«.

„... Med vojno in tudi takoj po vojni, dekleta niso imela prilike, da bi se v šolski dobi naučile ročnih del. To znanje si bo pridobilo sedaj na tečaju 25 tovarišic...“

Slika: Dolenjski list, 6. februar 1953

Sola Zagorždac Občina Crnomelj Okraj Novomeštro

Šolsko leto 1957/58

Inv. št. _____

IMENIK UČENCEV s podatki o šolskem obisku

Skupina nizja oddelek prvi razred I. B. III.

vzporednica _____

Marija Šutej
šolska upraviteljica

Marija Šutej
učiteljica

Kisel
Mucina
du. isl. ...
176-58

		v 1. polletju			
		opr.	ne-opr.		
<u>24 gripa</u>					
<u>21-23 vročina</u>					
		v 2. polletju			
		opr.	ne-opr.	opr.	neopr.
<u>17-19 vročina, 25-29 gripa</u>					
				Skupno število izostankov v letu	

Sliki: šolska dokumentacija; Imenik učencev s podatki o šolskem obisku. 1957/58. Zagorždac.

1953

22. februarja so tečajnice v Starem trgu ob Kolpi zaključile 7-tedenski izobraževalni tečaj in priredile razstavo kuharskih in ročnih del ter lepo kulturno prireditev. Razstavo je obiskalo več sto ljudi iz cele Poljanske doline. 43 tečajnic je poleg praktičnega in teoretičnega znanja pridobilo tudi dosti vzgojnih napotkov, tako da bodo podobni tečaji tudi prihodnja leta dobro obiskani.

„V šoli je bil organiziran kuharski in pri krojevalni tečaj. Skoraj dva meseca je potekal. Dekleta so imela tudi razna izobraževalna predavanja. Tečajnice so ob koncu imele razstavo oblek in raznih kuharskih umetnosti.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

V petdesetih letih se je začel počasi razvijati avtobusni promet. Leta 1954 je iz Starega trga začel voziti avtobus trikrat na teden v Kočevje in Črnomelj. Šele leta 1963 so uvedli dnevno avtobusno progo Stari trg – Črnomelj.

(Dular 1985:36).

Slika: Dolenjski list, 6. marec 1953

1952

Slika: ilustracija iz revije Ciciban, leto 1967/68, triindvajseti letnik, št. 7, narisala M. Jemec Božič.

... odprava telesne kazni, uživanje alkohola med otroci, v šoli prvič posveti električna luč... / 85 učencev

„Nesodobno telesno kazen, ki žali čut otrokov, smo po šolah odpravili, kar je vsekakor pravilno.../.../

Izvršena je bila anketa o alkoholizmu otrok in njih staršev. Rezultat? Pijejo alkoholne pijače vsi, nekaj otrok celo žganje. Nastopit bi bilo posebno treba proti žganju. Uživanje vina in sadnega mošta pa bi učitelj v teh vinorodnih krajih težko popolnoma preprečil./.../

Na naši šoli so se mesečno vršile medkrajevne konference z upravitelji vseh treh sosednjih šol, kjer smo reševali skupne probleme. 15. aprila je tudi v šoli posvetila prvič električna luč. S tem se bo veliko olajšalo kulturno prosvetno delo ob večerih, ki se povečini vrši v učilnicah. Težnja naših ljudi za elektrifikacijo v naših vaseh se je uresničila.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1953

Slika: zastava bivše države Jugoslavije, ki je obstajala od 1945 do 1991.

... večje število prvošolcev, skrb za vojne sirote, razpaseno preklinjanje, kajenje in alkoholizem, obvezen športni dan, prvo praznovanje obletnice napada na Stari trg...

/ 102 učenci

„Število prvošolcev se je znova zvišalo /.../.

Na šoli je več otrok, ki so bili zelo slabotni in predlagani za počitniško kolonijo. Toda sprejeti so bili le otroci padlih borcev. Vsem partizanskim sirotam je bilo omogočeno brezplačno šolanje /.../.

V tem letu je bil vpeljan obvezen športni dan, enkrat mesečno; z junijem je začela delovati mlečna kuhinja, v kateri je kuharica pripravljala hrano za vse otroke./.../

Vsem partizanskim sirotam je dana možnost, da se brezplačno šolajo, zato so ti otroci odšli na gimnazijo Črnomelj, oziroma v razne obrti /.../.

Na roditeljskih sestankih se nam je zdelo pomembno, da smo se dotaknili med drugim tudi vprašanj, ki zadevajo skoro vse starše, to je razpaseno preklinjanje, kajenje, alkoholizem pri otrocih, slabi zgledi doma, slabo tovarištvo, puščanje otrok na razna nočna zabavišča, proti vsemu temu smo ostro nastopili /.../.

1. junija smo praznovali obletnico napada na Stari trg in ta dan je občina določila za svoj občinski praznik, ki smo ga zelo slovesno prvič praznovali... “ / šolska kronika 1953

Stari trg ob Kolpi, šolska kronika

1954

Slika: Pogled na Sodevce ob Kolpi in Stari trg z župno cerkvijo. Iz fototeke Belokranjskega muzeja v Metliki (Foto J.Susteršič, 1953).

„Na roditeljskem sestanku je obravnavan problem; »kvarni vpliv paše in preobremenjenost večine otrok višjih razredov./.../

Na šoli deluje pionirski tamburaški zbor, šah./.../

V šole se v tem letu uvede družbeno upravljanje; tako se je osnoval šolski odbor, v katerem so bili zastopniki vseh družbenih organizacij in staršev./.../

Kot vsako leto so praznovali tudi praznik Novoletne jelke; naši pionirji so dobili od okraja Črnomelj lep kolektiven dar: orodje pa deška ročna dela in več lepih knjig za šolarsko knjižnico. Dobili smo tudi veliko tekstila, kar je bilo razdeljeno socialno šibkim otrokom.“

... pašna živinoreja v Sodevcih, praznik novoletne jelke, družbeno upravljanje... / 93 učencev

Šolska kronika, Stari trg

1955

Slika: Josip Broz - Tito, dosmrtni predsednik države Jugoslavije, v kateri je skupaj z ostalimi republikami delovala tudi republika Slovenija.

... maršal Tito, Unicefovo maslo, praznovanje dneva pomladi... / 89 učencev

„ Za Titov rojstni dan so poslali pionirji naše šole Maršalu Titu voščilo, na katerega je v nekaj dneh odgovoril ter se jim zahvalil za voščilo in jim želel mnogo uspeha pri učenju, so bili zelo veseli odgovora./.../

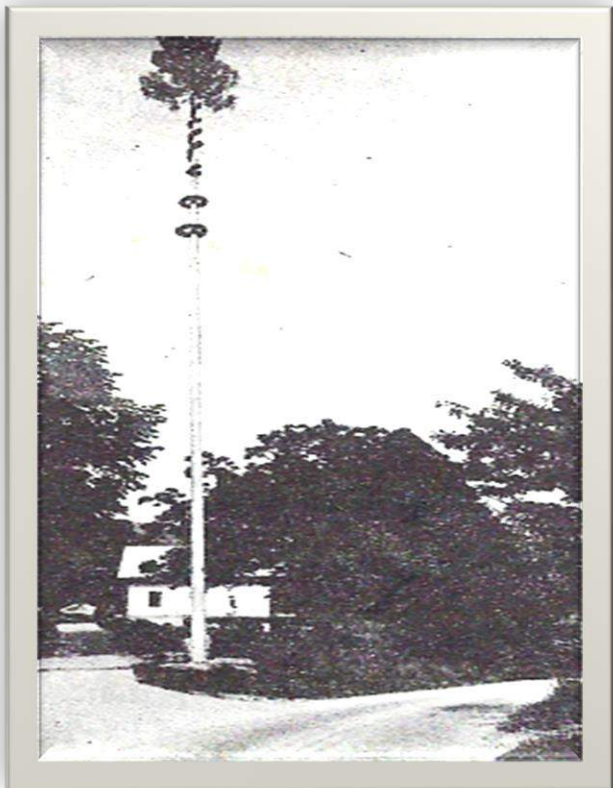
Od UNICEF-a smo dobili 1239 kg masla. Zaradi česar smo obroke povečali./.../

Za praznik Dneva republike je šolska mladina dala svoj program tudi v združenem domu v Predgradu, poleg petja in recitacij so pokazali tudi Titov »Naprej«. /.../

Prvič po osvoboditvi smo praznovali Dan pomladi. Okrasili smo Zelenega Jurija in z njim rajali.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1956

Slika: praznovanje 1. maja in postavljen mlaj, krašena, z venčki in zastavo, visoka smreka.

... prvi vodovod in tekoča voda, organizirano zdravljenje zob, prvo praznovanje dneva mladosti in razdelitev Poljanske doline... / 99 učencev

„Z vodovodno napeljavo so slednjič šolski otroci dobili zdravo tekočo vodo, ki je bila nujno potrebna ne le za pitje, pač pa tudi za higieno./.../

Od UNICEF-a in naše oblasti smo prejeli zopet velike količine hrane./.../

Ker imajo šolarji silno slabe zobe, je bilo organizirano zdravljenje zob na šoli po skupinah./.../

Poleg raznih proslav ob priliki državnih praznikov in spominskih dnevov, o katerih piše kronika prejšnja leta, je bil letos prvič združen z rojstnim dnevom maršala Tita tudi Dan mladosti, ki naj bi postal tradicionalni praznik mladine; 25. maj bo odslej pouka prost dan; poleg nagovora pionirja 8. razreda o življenju maršala Tita in o pomenu Dneva mladosti, je bil tudi sprejem učencev 1. razreda v pionirsko organizacijo./.../

Ljudska skupščina Slovenije je sprejela zakon o spremembah zakona o območjih okrajev in občin v Sloveniji. Ljudska skupščina je upoštevala želje prebivalcev in je Poljanska dolina sedaj razdeljena med občino Kočevje in Črnomelj, odnosno med okraja Ljubljana in Novo mesto.“

Stari trg, Šolska kronika

Slika: Razglednica Starega trga ob Kolpi.

Preskrba z vodo je bila v Starem trgu in okolici, tudi pred izgradnjo vodovoda, leta 1955, kar dobra. Dotlej so imeli kapnico in vodo iz studencev. Iz vasi, ki so bile bližje Kolpi, so ženske hodile prati na Kolpo. Tam so bili v ta namen pripravljene ploščati kamni, ki so jih po drugi svetovni vojni odstranili in odtlej so ženske uporabljale za pranje lesen ploh. Posteljnino so prali enkrat na mesec, perilo pa se je običajno menjalo konec tedna. Perilo so sušili na debelih konopcih ali pa kar na travi. Belo perilo so kuhali s pepelom, v obdobju med obema vojnama so doma kuhali milo iz ovčjega loja.

(Etnološki mladinski raziskovalni tabor 1990:15).

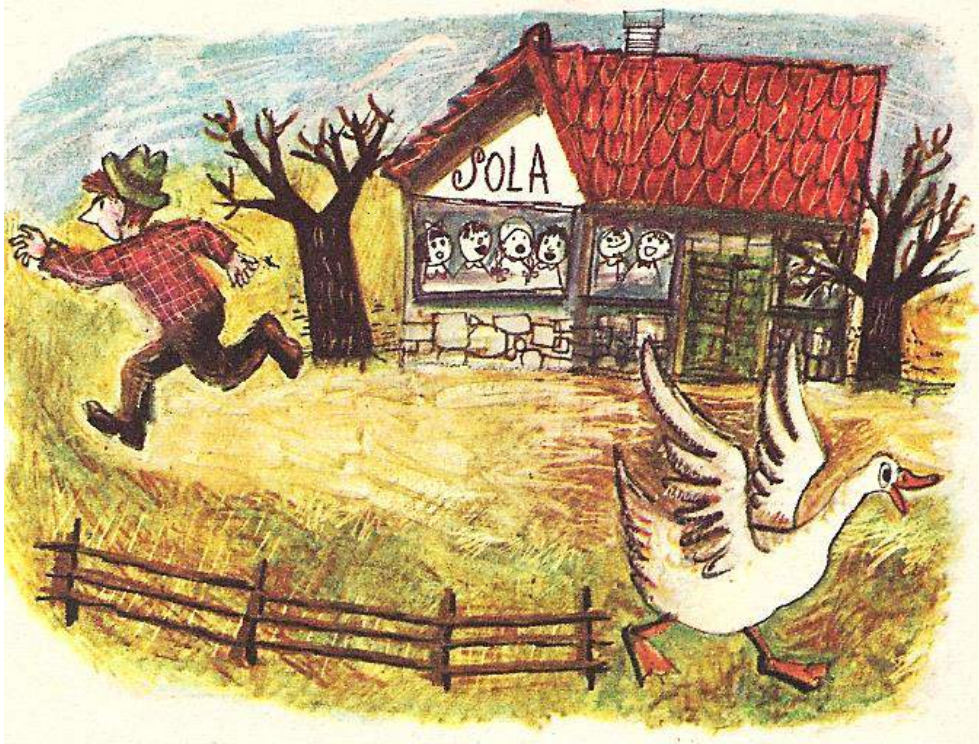
Slika: Otroci se kopajo v topli Kolpi.

Prvi pralni stroj v Starem trgu so dobili leta 1966. Za umivanje so imeli običajno »lavor«, ki je bil poleti na »ganku«, pozimi pa v kuhinji. Ob koncu tedna so se kopali v škafu; poleti, ko je bilo toplo, pa so se umivali v reki Kolpi.

(Etnološki mladinski raziskovalni tabor 1990:15).

1957

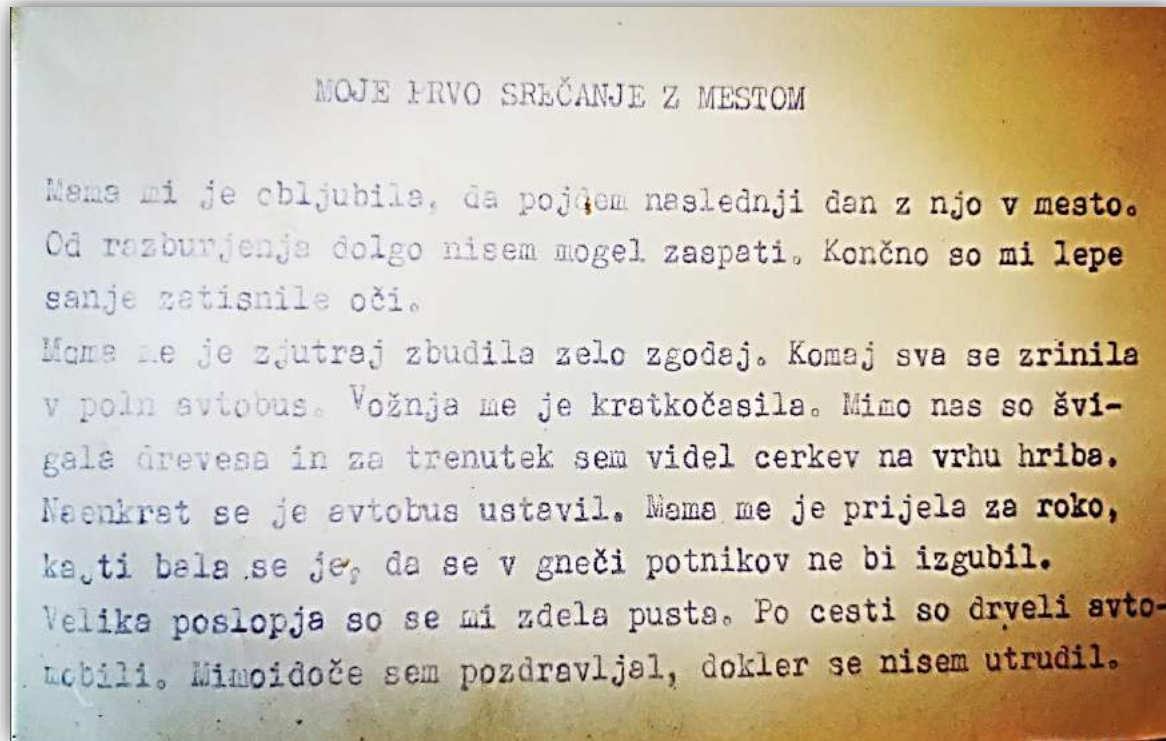
Slika iz revije Ciciban, leto 1967/68, triindvajseti letnik, št. 7, narisala M.Vovk-Štih.

„Predgrajskih in Jelenskih otrok ni bilo v šolo. Predgrajci so demonstrirali pred združnim domom, da hočejo imeti svojo šolo, da ne bodo pošiljali svojih otrok v Stari trg. Stari trg ima sedaj 62 otrok, v Predgradu pa obiskuje pouk 48 otrok – Predgrajci so kratkoma zvalili učitelja iz Vimolja v združni dom, v kinodvorano, kjer imajo otroci samo stolčke, nimajo pa kje pisati. Stara mržnja, ki gre iz roda v rod med Predgrajci in Tržani je prišla do vrhunca. Samo tekmujejo in se prepirajo kdo bo drugega prevladal.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... protest, otrok nočejo pošiljati v šolo Stari trg, tekmovanje in prepiranje...

1957

Slika: Spis učenca 8. razreda, *Moje prvo srečanje z mestom*.

„Upravno je Poljanska dolina od leta 1957 razdeljena na občini Črnomelj in Kočevje. Po statističnem popisu iz leta 2002 se v Poljanski dolini ob Kolpi v dveh krajevnih skupnostih nahaja 28 naselij, od katerih so 4 neposeljena. V 24-tih vaseh tako živi 702 prebivalcev. KS Stari trg ob Kolpi ima 14 naselij, v dvanajstih živi 313 prebivalcev; KS Poljanska dolina pa obsega 14 naselij, v dvanajstih živi 313 prebivalcev.“

(Weiss, Kunaver, Madronič 2010:14).

1958

Slika: dostopno na: https://www.dolenjskilist.si/media/arhiv-pdf/dl/1952/dl_1952_05_23_21_0116.pdf

... diaproyektor, vlak, gasilci, šola v Predgradu, zvočniki v mestu in udarništvo...

Šola je nabavila najsodobnejše učilo: dijaprojektor. Vrt je končno ograjen, pri delu so udarniško pomagali tudi vaščani. Praznujemo obletnico Pionirske organizacije, ki se je še posebej izkazala v dramskem in fiskulturnem krožku in folklori./.../

Za Dan pomladi smo napravili izlet v Ljubljano. Zanimivo je to, da nad polovico otrok je prvič videlo vlak. /.../

Naš pionirski odred se je vključil v prosvetno kulturni odsek gasilskega društva Stari trg. Gasilci so nam dali deske, napravili oder, kulise pa je napravilo tukajšnje učiteljstvo./.../

O šolski reformi se pri nas že dalj časa govori, piše in razpravlja. Širšo enotno izobrazbo, ki jo zahteva današnji družbeni razvoj, bi lahko dala le osemletna enotna šola./.../

Predgrad je dobil svojo šolo. Opremili so si dvoje učilnic v združnem domu z modernim pohištvom zelo lep. Dobili so dve učni moči, učitelja in učiteljico. Predgrajci so tudi njiju pripravili s svojo mržnjo do vsega kar je v Starem trgu. /.../

Stari trg je dobil prav lepo lice in je po vojni gospodarsko zelo napredoval; elektrika, vodovod, avtobusna zveza s Crnomljem (žal samo enkrat tedensko) in Kočevjem, cestna razsvetljava. Tik pred Krajevnim praznikom so bili nameščeni po vasi trije zvočniki, ki nas razveseljujejo, poučujejo, obveščajo in povezujejo s svetom. /.../

Za adaptacijo šole bo pomagalo prebivalstvo udarniško.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1958 -

Slika: Ilustracija v Cicibanu, narisala M. Jemec-Božič.

„Hodil sem v šolo, vendar ne vedno... velikokrat sem manjkal zaradi dela doma; učil sem se kar na paši, sem imel vedno knjigo s seboj, čeprav sem jo redko bral. Raje sem rezal leskove veje s pipcem, žvižgal, gledal krave, pel ali se preganjal s sosedovimi fanti, ki so tudi pripeljali živino past... Lepo je bilo... čeprav je bilo dela vedno veliko in preveč. Oče je bil star, veliko starejši od mame... 20 let starejši. Zato je težko poprijel za vsako delo, kot je to recimo naredila mama.“

Stari trg ob Kolpi, intervju z domačinom

1959

Slika: učenki v učilnici (današnja učilnica TJA).

Slika: učenci starotrške šole, 2. razred.

1958/59

...1. junij – proslava obletnice partizanskega napada, tribuna pred šolo, nastopi učencev...

„V izredno bogatem kulturnem sporedu, ki je sledil govorom, so nastopili šolski otroci pod vodstvom svojih vzgojiteljev. Nastopil je pionirski pevski zbor, zatem pa recitatorji. Zlasti je vse navdušila folklorna skupina pionirjev in pionirk v narodnih nošah, ki je v sodelovanju s tamburaškim zborom iz Sodevc zaplesala nekaj poskočnih obrednih svatovskih plesov ali kol, kot jih imenujejo. Za tem so se pomerili v raznih disciplinah še mladi športniki./.../“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1959

Slika: Predgrajski učenci pred stavbo, kjer so v Predgradu imeli pouk.

... „izdajalci Predgrada“, zaradi strahu v šolo v Črnomelj... / 82 učencev

„V našo osemletko, ki ima letos že 6 razredov, se je vpisalo poleg okoliških šol tudi nekaj učencev iz osnovne šole Sinji vrh in Vimolja ter pet učencev iz Predgrada. Led je prebit!- toda gorje sedaj tem učencem in njihovim korajžnim staršem! Zagrizeni in nerazumevajoči ljudje, med njimi posebno tudi ženske, napadajo te otroke in njihove starše z »izdajalci Predgrada«, z »bedaki«, češ, da je trška šola enakovrstna z ostalimi Poljanskimi enorazrednicami in podobno. Razburjenje je veliko. Predgrajci zahtevajo osemletko v Predgrad, prirejajo nedovoljene sestanke, napadajo merodajne ljudi, da je morala poseči vmes že milica. Delajo zmedo, zato so nekateri iz nezaupanja in strahu raje dali svoje otroke v Črnomelj v šolo./.../“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1959

Slika: Domačini so pesek, ki se ga potrebovali za gradbena dela, kopali v bližnjem kamnolomu.

.... prostovoljno delo za igrišče...
82 učencev

„ 1. junija smo v počastitev obletnice KPJ odprli igrišče na gasilskem vrtu. V to igrišče je bilo vloženih okoli 1600 prostovoljnih ur- Podnevi je delala mladina pod vodstvom učiteljev, ponoči pa odrasla mladina in vaščani, katerim je napredek mladine pri srcu. /.../

21.4. smo priredili štafeto za Titov rojstni dan. /.../

Naše pionirje najbolj vesele igre z žogo in šah, za kar porabijo vsak prosti trenutek./.../

Stari trg ob Kolpi, šolska kronika

1959

Stran 4

DOLENJSKI LIST

PISMO IZ STAREGA TRGA OB KOLPI

1. junija smo svedano proslavili krajevni praznik. Slavlja se je udeležilo mnogo domačinov ter gostov iz Črnomlja in drugod. Stari trg je bil vos v cvetju in okrašen z zastavami in slavoloki.

Ljudski poslanec Niko Šilih je slovesnost otvoril z nagovorom, nato pa sta ženici povskaj zbor in moliki oktet iz Črnomlja zapela več pesmi.

Ob tej priložnosti je tudi mladina starotrikke šole pokazala, kaj zna. Nastopila je z venčkom narodnih plesov ob spremljavi harmonikarjev in z dvošpevom Prešernove «Od belezne ceste».

Popoldne je bilo nadaljevanje slavnostnega sporeda v obliki športnih tekmovanj na novem igrišču, ki smo ga odprli v počastitev 40-letnice KPJ. V to igrišče je bilo vlo-

ženih okoli 1600 prostovoljnih ur. Podnevi je delala šolska mladina pod vodstvom učiteljev, ponoči pa odrasla mladina in vaščani, katerim je napredek mladine pri srcu. Veliko je pri delu pomagal tudi Vilj Toman.

Za dan mladosti je pionirska igralška skupina v Starem trgu na šolskem odru uprizorila Gollevega »Jurčiča«. Žal, da nimamo dvorane s stalnim odrom, sicer bi lahko imeli več takih predstav.

V počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ je bila na 1. junija odprta razstava izdelkov ročnih spretnosti. Pionirji so na tej razstavi pokazali marsikaj lepega, zanimivega in poučnega.

šola v osemletko, so bila izvršena razna popravila in urejene nove higienske naprave, med temi tudi angleška stranišča. Lahko si mislite, kakšne težave so s tem pri tolikih otrocih, ko ni vode. Razen tega so v šoli vedno

sestanki, tečaji in drugo. Stranišča brez izplakovanja narede kaj neugoden vtis, in so nezdrava.

Odgovorni ljudje bi morali poskrbeti, da se v Starem trgu vodovod čimprej uredi. S. V.

Posredav bralcem Dolenjskega lista iz lepega Starega trga ob Kolpi

Vaščani se sprašujejo čemu so vložili težko prisluženi denar za napeljavo vodovoda, ko vode že skoro leto dni nimamo. Posebno težko je na šoli. Ko se je preoblikovala šola v osemletko, so bila izvršena razna popravila in urejena nove higienske naprave, med drugim tudi angleška stranišča. Lahko si mislite kakšne težave so s tem pri tolikih otrocih, ko ni vode. Razen tega so v šoli vedno sestanki, tečaji in drugo. Stranišča brez izplakovanja narede kaj neugoden vtis in so nezdrava.

Prepisano iz članka:

„Vaščani se sprašujejo čemu so vložili težko prisluženi denar za napeljavo vodovoda, ko vode že skoro leto dni nimamo. Posebno težko je na šoli. Ko se je preoblikovala šola v osemletko, so bila izvršena razna popravila in urejena nove higienske naprave, med drugim tudi angleška stranišča. Lahko si mislite kakšne težave so s tem pri tolikih otrocih, ko ni vode. Razen tega so v šoli vedno sestanki, tečaji in drugo. Stranišča brez izplakovanja narede kaj neugoden vtis in so nezdrava.“

Dolenjski list, letnik 1959, zapisal S.V.

1959

Slika: članek Pismo iz Starega trga ob Kolpi, Dolenjski list, letnik 1959

Fotografirano ob prazniku KS, ko so ob 40-letnici KPJ odprli tudi športno igrišče, v katerega je bilo vloženih 1600 prostovoljnih ur. Vendar vode navkljub napeljanemu vodovodu še ni, kar povzroča velike neprijetnosti na šoli.

Povzeto po zapisu šolske kronike in članka

1960

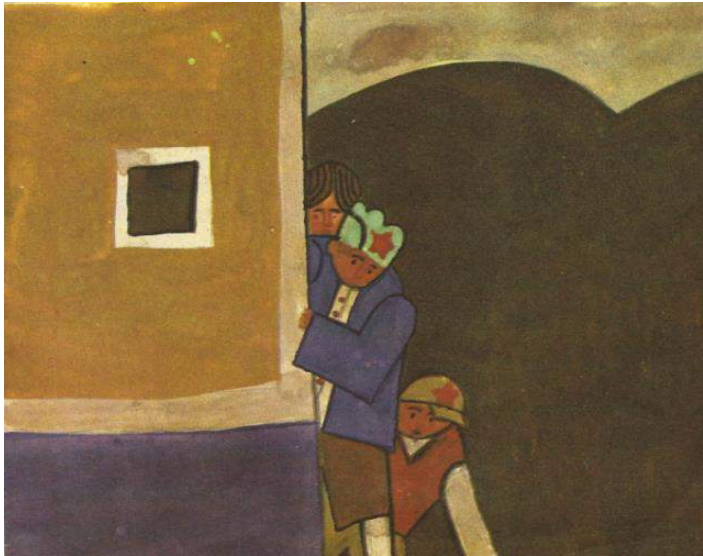

Slika: Učenci na radenskem šolskem vrtu z učiteljem Špringer Vinkotom

Slika: Ilustracija v Cicibanu, narisala A. Gošnik-Godec

1960

... o sovraštvu v dolini,
kako dvigniti kvaliteto
šolstva, nemogoče je
mogoče v tej dolini... /
100 učencev

„Sovraštvo med Trgom in Predgradom se vleče iz časov turških vpadov. Tu se gre le za prvenstvo ene izmed teh dveh vasi. Nepravilno je, da to sovraštvo posega že v šolstvo in to tak globoko, da razbija borbo naših pedagogov za napredek kvalitete pouka, za odpravo niže organiziranih šol, za dvig šolstva. Poljanska dolina je politično razdeljena med dve občini, vendar tega šolstvo ne bi smelo občutiti. In je delo z živimi ljudmi, katere šola pripravlja za življenje, za graditev socializma, za dvig Jugoslavije. In kako naj učenec v teh razdrobljenih šolicah (Predgrad, Vimolj, Radenci, Laze) z enim učiteljem dobi tisto, kar bo potreboval za izpolnjevanje teh nalog. Hvalo lahko zapoje ljudstvo te doline le črnomaljski občini v toliko, v kolikor je odpravila dve niže organizirani šoli Zagozdac in Radence. Šola v Predgradu, ki se nahaja v Zdravstvenem domu, še vedno diha v ponos prebivalstva tamkajšnje vasi, češ »naša vas ima šolo«.

Kvaliteta tu ni važna, žrtve niso štete, važen je le ponos na golo ime »šola«. Moram reči: naša socialistična oblast zelo skrbi za napredek šolstva, za boljše, lepše življenje mladine, premalo pa poseže v take primere kot so v tej dolini in pusti ljudstvu na voljo, češ, bodo že sami prišli do pameti. Vsi smo za to mladino odgovorni, zato se moramo za njo pozanimati. Ali ni tu potrebno napraviti red? Ali niso ti ljudje otroci, ki ne vedo kaj delajo in zaradi golega principa prvenstva delajo zlo svojim otrokom? V jeseni leta 1960 je bilo na zborih volivcev tajno glasovanje vseh prebivalcev te doline za združitev in odločitev ene izmed občin, kateri naj bi se priključili. Na volitvah je zmagala črnomaljska občina. Združitev je bila izdana kot zakon v Uradnem listu. Organizacija Zveze komunistov Predgrada in Starega trga se je združila in imela en skupni sestanek. Zaradi nekaj krvavečih src in bešednega posredovanja se ni izvajal Zakon in se ne izvaja. Kako je to mogoče, ne vem! V tej dolini je nemogoče mogoče. Zato ponovno, ali morajo za borbe prvenstva vasi žrtve učitelji, otroci? Ali se ne bi tu dalo narediti red? Čas je, da se odpre zaprte oči nekaterih, saj so ti povzročitelji vsega, drugi pa le kot capljajoči enaki capljajo za njimi, ker se bojijo njihovih zob.“

1961

... iz osnovne v srednje šole,
župnik naj bo, in ne mornar,
ukinjen pouk v radenski šoli,
pogozdovanje / 162 otrok

„ Prvič so letos zapuščali učenci našo šolo s spričevali osemletke in odšli v srednje strokovne in vajenske šole. Vse leto je šola seznanjala te učence s poklici; 5 učencev je odšlo na gimnazijo, eden na učiteljišče. Eden na radiotehnično, ena za medicinsko sestro, ena v gospodinjsko za kuharico, ena na šolo umetnostne obrti, trije še nimajo poklica – starši nimajo denarja za vzdrževanje. (D107) Precej nadarjen fant iz Radenc bi bil rad mornar ali pa šel v gimnazijo. Starši so mu željo preprečili. Žalostno je bilo to, da vzrok ni bil denar, pač pa verska zakrknjenost matere. Hčerko je pred leti poslala v samostan. Sedaj še sina. Ti učenci nam bodo precej časa velika skrb. Oni bodo ponesli sliko mlade šole v svet. Važno je kaka bo ta slika. Od nje zavisi precejšen ugled šole in vpisovanje učencev v to šolo. Skrb šole jih bo celo leto spremljala: kako se bodo uveljavili, kako bo njih delavnost, prizadevnost, tovarištvo itd. /.../

Pogozdili smo 9.300 smrečic, uredili šolsko igrišče, popravili ograjo, pripravili igrišče za mali roket, jamo za skok v daljino. /.../

V sedmem razredu smo uvedli redno mladinsko uro; pri tej uri so si učenci razširjali znanje na polju politike, razvoja znanosti, kulture itd., navajali so se na samostojnost.“

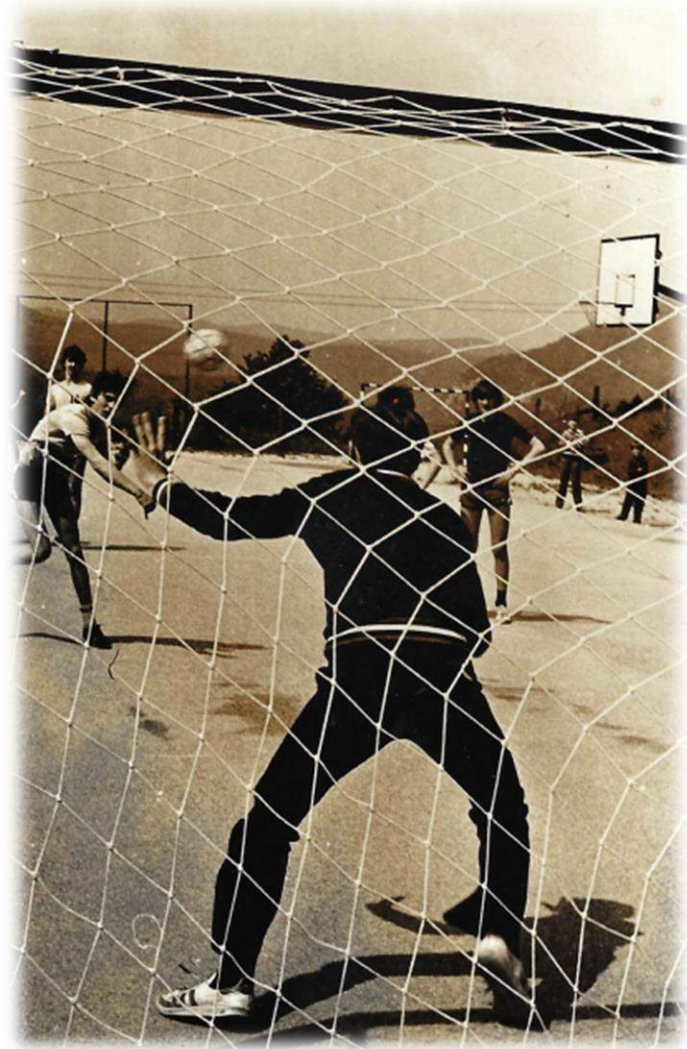
1961
(2003)

Leta 2003 se na prostoru nekdanje radenske šole zgradi in odpre ČŠOD - Center šolskih in občolskih dejavnosti, v katerem izvajajo programe šol v naravi za učence iz vse Slovenije. Leva slika prikazuje vzdrževanje stavbe preden je zemljišče odkupila država. Slika desno prikazuje novo zgrajeno stavbo, ki sedaj stoji na prostoru nekdanje radenske šole, Center šolskih in občolskih dejavnosti, Breza.

1961

Slika: rokomet na šolskem igrišču

... prvi šahovski uspehi, rokomet, udarniško delo staršev...

„Največji uspeh je dosegel šahovski krožek. Osvojil je občinski, okrajni in republiški pokal. Samozavestno v pozni večerni uri so odprli vrata mojega stanovanja šahovski prvaki okraja in z žarečimi očmi, s ploho nerazumljivih besed, postavili republiški pokal na mizo, češ, tudi mi smo česa zmožni. Šola, zlasti pa Starotržani so bili silno ponosni na svoje sinove in na misel, da se je ime malega kraja vneslo med Maribor in Ljubljano. V ta krožek so se vključevali nadarjeni učenci. /.../

Tudi rokometna sekcija je pokazala uspešno delo./.../

Na šoli je bilo izvedenih veliko obnovitvenih del, tako je šola dobila lep zunanji videz. Da smo letos toliko zmogli, se moram zahvaliti nekaterim razumevajočim staršem, ki so veliko ur udarniško oddelali.“

Stari trg ob Kolpi, šolska kronika

1963

Za grmovjem, dobro skrita,
partizana v grapi ždita.
Vstaneta, po stezi gresta:
»Kam te, pobič, vodi cesta?«

Koza skoči, zamekeče,
Janezku srce vztrepeče:
»Smrt fašizmu, hrabra fanta!
Važna vest za komandanta!«

Slika: ilustracija E. Krnaič, iz revije Kurirček, leto 1969/70, št. 7.

... veliko šolskih prireditev, nastop na krajevnem prazniku, odhajanje mladih iz doline... / 152 učencev

„Tudi v tem letu so učenci počastili 29. september-Pionirski dan, 1. November-Dan mrtvih, Dan republike, Novo leto, Dan žena, Krajevni praznik – nastopili učenci z recitacijami in igrami in folklorna skupina s starotrškimi narodnimi plesi.
/.../

Kmetije se vse bolj praznijo. Mladina odhaja v mesta, Poljanska dolina se prazni. Kmečke delovne sile vse bolj primanjkuje. V vaseh so le starci in mladinci 8. razreda, ostale mladine ni. Ta pride le ob praznikih in nedeljah na pogled k staršem ali na dopust. Po končani šoli mladina odhaja v šole ali v zaposlitev v Črnomelj, Kočevje, Ljubljano in Novo mesto./.../

Kmetje na splošno ne uporabljajo kmetijskih strojev zaradi valovitosti tal, pomagajo si le z motornimi žagami za podiranje dreves (glavni vir dohodka) in z mlatilnicami.“

Stari trg ob Kolpi, šolska kronika

1963

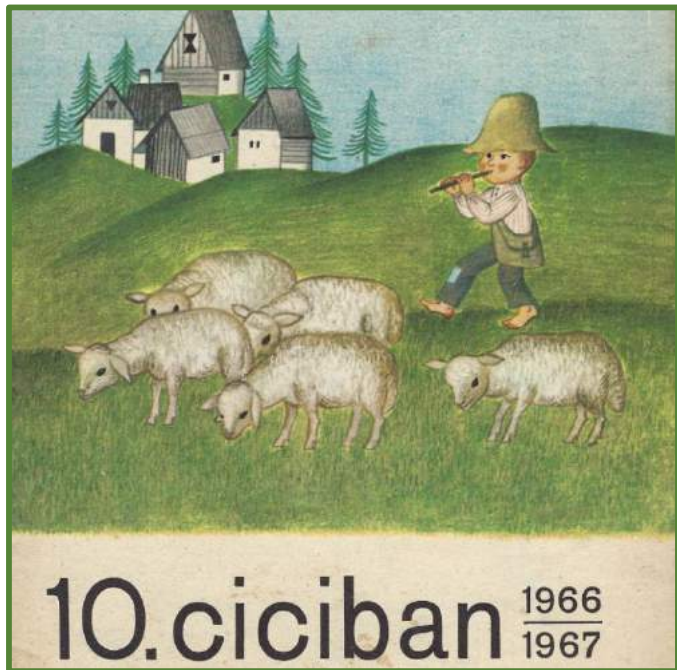

Slika: Starotrški šolarji; 3.razred z učiteljico Danico Vilfan.

Slika: Starotrški učenci na morju z učiteljem Petric Egonom.

1964

Slika: naslovnica revije Ciciban, triindvajseti letnik, št. 10,
narisala M. Stupica

... otroške bolezni in cepljenje otrok, delovna skupnost
včasih, svet šole danes... / 154 učencev

„Otroci so bili cepljeni proti
davici, tetanusu, oslovskemu
kašlju, paralizi in kozam./.../

Delovna skupnost (Svet šole
danes) je tudi v letošnjem
letu imela pet sestankov.
Obravnavala je kadrovske,
stanovanjske in finančne
probleme šole. Razen tega je
obravnavala tudi problem
vzgoje in uspehe ter splošno
vlogo šole v kraju.“

Stari trg ob Kolpi, šolska kronika

1964/65

STARI TRG OB KOLPI:

Proslava obletnice partizanskega

napada

Kot že vrsto let so tudi letos prebivalci Poljanske doline ob Kolpi proslavili krajevni praznik, obletnico, ko so prvega junija pred 22 leti partizani napadli fašistično postojanko v Starem trgu.

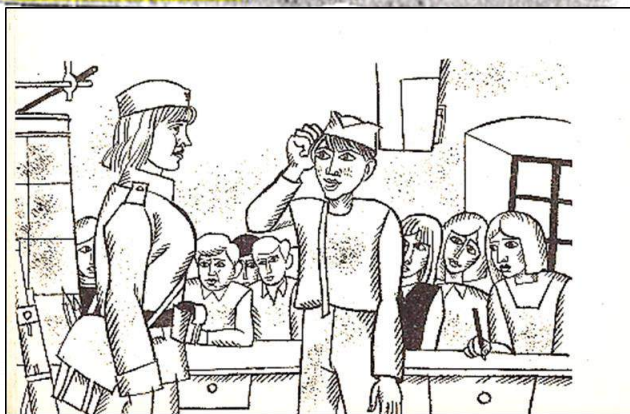
Letošnja proslava je bila v nedeljo, 31. maja. Na tribuni pred šolo z venci in zastavami okrašenem Starem trgu so se razen predstavnikov političnih organizacij Starega trga in okolice udeležili proslave tudi ljudski poslanci inž. Pepca Perovšek, Viktor Zupančič in Franc Kočvar, predsednik občinske skupščine Črnomelj inž. Rado Dvoršak, predsednik turističnega društva Črnomelj Janca Zupnik in drugi.

V čestitkah prebivalcem Poljanske doline ob njihovem prazniku so inž. Pepca Perovšek, Viktor Zupančič in inž. Rado Dvoršak naglasili, da je treba tudi v Poljanski dolini storiti vse, da bi se še nadalje izboljšalo življenje ljudi. Vložiti je treba vse napore, da bi tudi ta sicer skromna zemlja dala čimveč,

to pa je možno doseči v pogodbeni in specializirani kmetijski proizvodnji. Še posebej pa je treba ustvarjati možnosti za razmah turizma, za katerega so v dolini izredno ugodni pogoji.

V izredno bogatem kulturnem sporedu, ki je sledil govorcem, so nastopili šolski

otroci pod vodstvom svojih vzgojiteljev. Nastopili je pionirski pevski zbor, zatem pa recitatorji. Zlasti je vse navdušila folklorna skupina pionirjev in pionirk v narodnih nošah, ki je v sodelovanju s tamburaškim zborom iz Sodave zaplesala nekaj poskocnih obrednih svatovskih plešev ali kol, kot jih imenujejo. Zatem so se pomerili v raznih disciplinah še mladi športniki.

Slika: Dolenjski list, letnik 1964, zapisal neznani avtor

Slika: ilustracija iz revije Ciciban, leto 1964/65, 20. letnik, št. 3, narisal I. Seljak.

Delno prepisano iz članka:

„Kot že vrsto let so tudi letos prebivalci Poljanske doline ob Kolpi proslavili krajevni praznik, obletnico, ko so prvega junija pred 22 leti partizani napadli fašistično postojanko v Starem trgu./.../

V čestitkah prebivalcem Poljanske doline ob njihovem prazniku so /.../govorci naglasili, da je treba tudi v Poljanski dolini storiti vse, da bi se še nadalje izboljšalo življenje ljudi. Vložiti je treba vse napore, da bi ta sicer skromna zemlja, dala čimveč, to pa je možno doseči v pogodbeni in specializirani kmetijski proizvodnji. Še posebej pa je potrebno ustvarjati možnosti za razmah turizma, za katerega so v dolini izredno ugodni pogoji. V izredno bogatem kulturnem sporedu, ki je sledil govorcem, so nastopili šolski otroci pod vodstvom svojih vzgojiteljev.“

1966

Slika: Starotrški učenci z učiteljico Marijo Šutej.

PRVO BERILO

Slika: Prvo berilo. 1957.
Zagozdac.

1967

PRI NAS DOMA

VIDA IMA PUNČKO. VIDA NI IMELA NOBENE PUNČKE. VZELA JE ŠOP SENA, GA ZVILA, IN TO JE BILA POTEM NJENA PUNČKA. KLICALA JO JE ALENKA. VZELA JE SVOJO ALENKO V NAROČJE.

»SPI, ALENKA! SPI, HČERKICA! AJA, TUTAJA, AJ!«

Slika: ilustracija iz revije Ciciban, leto 1967/68, 23. letnik, št. 2, narisal I. Seljak

... gostovanje v sosednjih Blaževcih, obisk vojaškega garnizona, obisk podpolkovnika, govornilne ure vsako prvo soboto, slab obisk staršev... / 130 učencev

„Šola je proslavila dneve, ki jih predpisuje Odredba v koledarju za osnovno šolo (Ul. SRS št.15-164/65). Razen tega je sodelovala na proslavi dneva vstaje SR Hrvatske v Blaževcih dne 27.7. /.../

Proslava 22. decembra – dneva JLA je bila dne 16. decembra, ker je tega dne obiskala našo šolo ekipa iz garnizona Črnomelj in nastopila s svojim programom./.../

Učiteljski zbor je imel deset konferenc, od tega so bile 4 redovalne. Roditeljski sestanki so bili trije. Obisk je bil dober. Pogrešali pa smo nekatere starše slabših učencev. Vsako prvo soboto v mesecu smo imeli še govornilne ure. Obisk je bil slab. /.../

Belokranjski odred odbor Črnomelj je razpisal nagradni natečaj za pisanje nalog o NOB v Beli krajini. /.../

Našo šolo je obiskal tovariš podpolkovnik P.F.. Tovariš je imel krajši govor, v katerem je plastično opisal nekaj dogodkov, ki jih je doživel med vojno.“

Stari trg ob Kolpi, šolska kronika

1968/1969

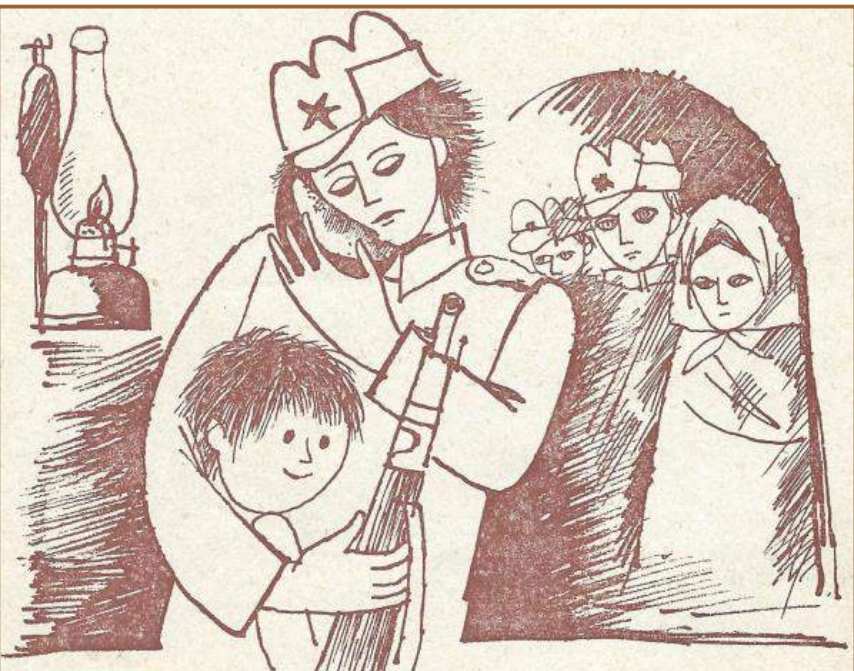
Slika: ilustracija iz revije Ciciban, leto 1967/68, triindvajseti letnik, št. 2, narisala M. Koren

Slika: učenci z učiteljem Koce Matijo

1968

Slika iz revije Kurirček, letnik 1969/1970, št. 9, napisal J. Kogej,
narisala M. Jemec-Božič

... nastop garnizona – predvajanje vojaškega filma,
izlet na Mali Lošinj in Pohorje, peš do Brod Moravic
na vlak, tradicionalen nastop folkolore na
jurjevanju v Črnomlju... / 132 učencev

„Šola je priredila proslave podobno kot prejšnje
šolsko leta. Prišla je skupina iz Garnizona Črnomelj in
izvedla svoj program. Učenci so bili zelo veseli, ker je
skupina predvajala tudi film iz vojaškega življenja./.../

Osmi razred je bil na izletu na Mali Lošinj. Do
železniške postaje Brod Moravice in nazaj smo hodili.
Sedmi razred je šel na Pohorje./.../

Novembra smo adaptirali pisarno na podstrešju./.../

Folklorna skupina Stari trg ob Kolpi je nastopila v
Črnomlju na jurjevanju 1. junijsko nedeljo. Nastop na
jurjevanju je že tradicionalen. Prav tako je folklorna
skupina nastopila na kmečki ohceti v Ljubljani.
Kmečka ohcet je bila največja slovenska turistična
prireditvev leta. Nastopila je še v Kamniku na prireditvi
»Dan narodnih noš«. Na vseh nastopih je žela velik
uspeh.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1969

1968-69
KURIRČEK 6

Slika: naslovnica časopisa KURIRČEK

Dolga tradicija branja za otroke

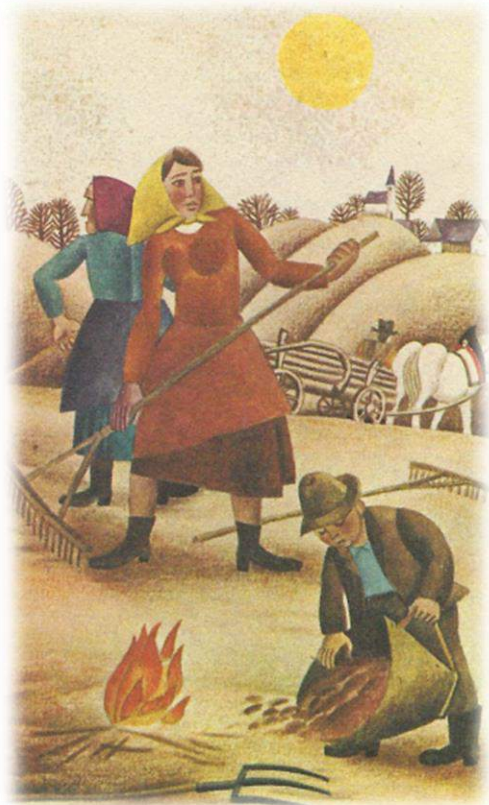
Prvi časopis za otroke na Slovenskem je bil Vedež (1848), po 1. svetovni vojni so izhajali še Vertec, Angeljček, Zvonček, Mlada Jugoslavija, Novi rod, Jaslice;

po drugi svetovni vojni pa Ciciban, Pastirček, Pionirski list, Pionir, Kurirček, Mavrica, Galeb.

Dosegljivo na: Lepslovne revije za otroke: Od Cicibana do Galeba –
Delo: www.delo.si › kultura › razno › od-cicibana-do-galeba

1968

Sliki levo in desno: ilustraciji iz revije Ciciban, leto 1967/68, triindvajseti letnik, št. 2, narisal I. Šubic.

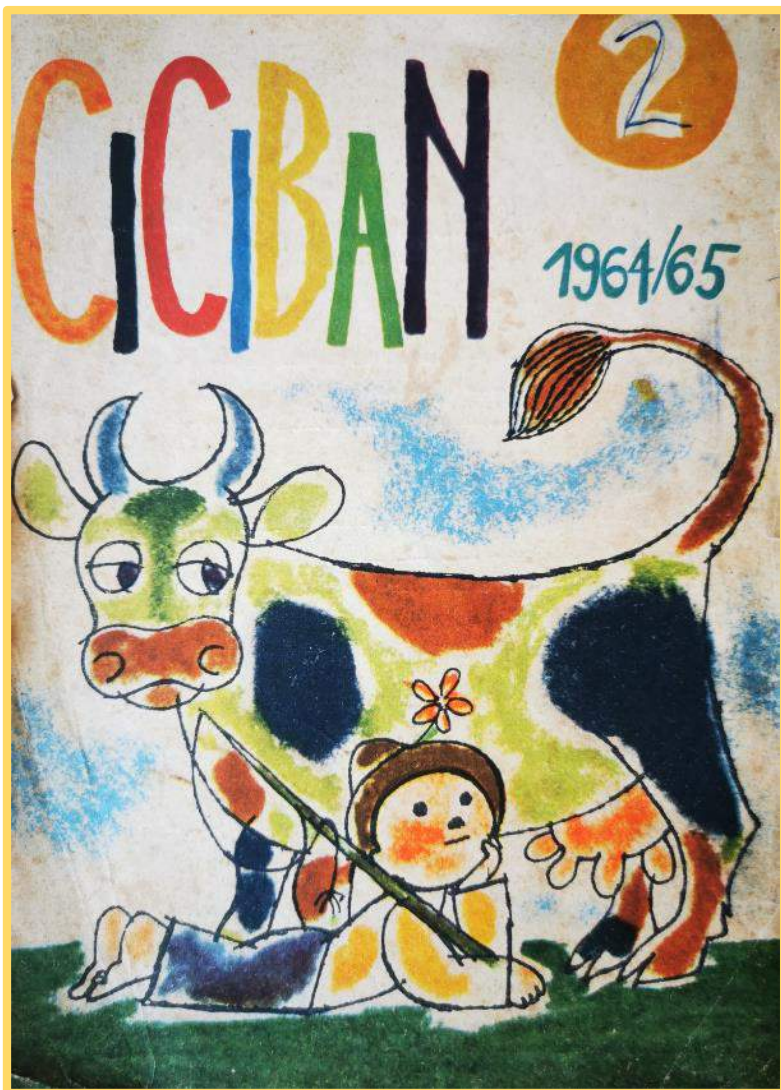

Slika: Učenci z razredničarko Valerija Godina.

1966

„Prirodni in družbeni pogoji kažejo na to, da je najprimernejša in tudi najbolj donosna oblika kmetijstva v Poljanah živinoreja. Živina je preko zime v hlevih. Že koncem aprila, takoj po »jurjevem«, jo začnejo pasti po gmajnah. S pašo prenehajo navadno 11. novembra, medtem ko so zadnji mesec že pasli živino po bližnjih njivah in travnikih. Za pašo najamejo »črednika«, ki je običajno iz sosednje Hryaške, v Sodevcih pa zelo pogosto pasejo Cigani. Če je čreda velika, pomaga čredniku pri delu poganjač, ki ga da vsak dan druga kmetija iz vasi, udeleženi pri paši. Poganjači so navadno otroci ali doraščajoča mladina. Če so v čredi manj kot tri glave z ene kmetije, pase poganjač en dan tako imenovano »malo čredo«, ko pride vrsta na njegovo domačijo. Kadar pa so s kmetije na paši več kot tri glave živine, pomaga poganjač čredniku dva dni ali pase »veliko čredo«. V dolini Kolpe pasejo v čredi na skupnem zemljišču govedo le v Sodevcih, drugod pa vsaka kmetija zase.“

(Gospodarski vestnik 1966:110).

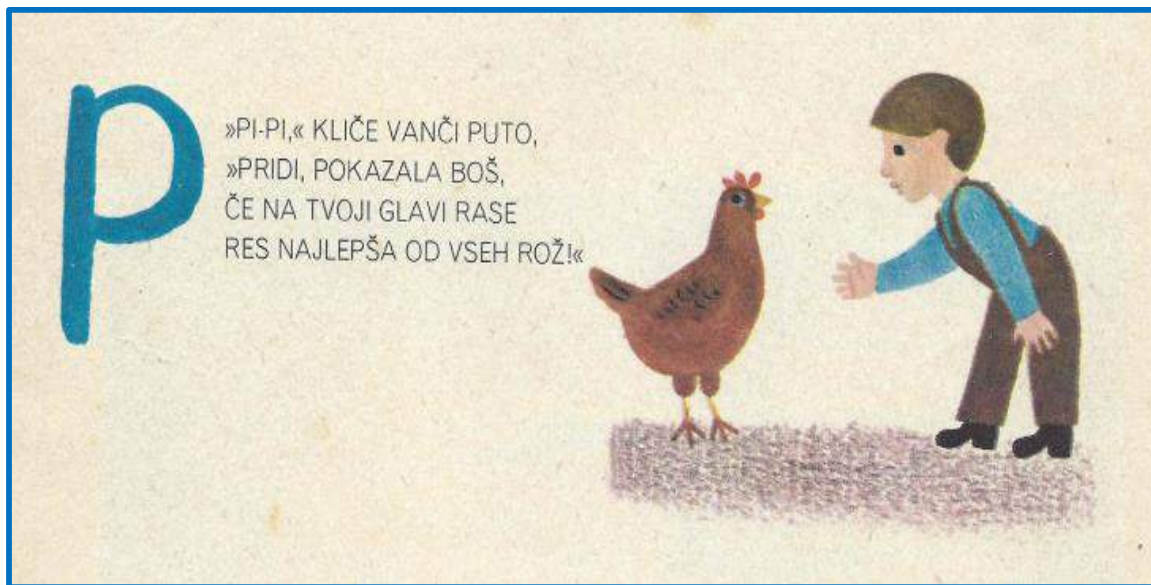
1967/68

„Na generacijo, ki je živela v 70. letih prejšnjega stoletja, so vplivale delovne obveznosti v tovarni, v proizvodnji, kakor tudi delo doma, na kmetiji. Medtem ko je starejšo generacijo, t.j. generacijo, ki je ustvarjala pred vojno, v vojni in po njej, določalo predvsem garaško delo, s katerim so zadovoljevali osnovne potrebe človeka po hrani, obleki in sprostitvi, je življenje mlajše določala obnova in izgradnja socialistične države. /.../

Cilji vzgoje in izobraževanja v času socializma pa so bili: čuvanje, utrjevanje in razvijanje demokratičnih, socialnih in nacionalnih pridobitev osvobodilne borbe. Prvi dve leti po vojni so se tako predvsem privajali na nove razmere, potem pa so se začele šolske reforme; najprej sredi petdesetih let, nato v šestdesetih in še ena v sedemdesetih letih. Skoraj vsaka generacija povojnih otrok je bila deležna ali reforme ali pa »reforme reforme«. V socialistični Jugoslaviji je bila velika pozornost namenjena izobraževanju mladine v duhu komunizma in spodbujanju tradicije narodnoosvobodilnega boja (NOB), v različnih oblikah, od politizacije izobraževanja do preživljanja prostega časa.“

Delovno gradivo mag. naloge: Skupnostno socialno delo na področju medgeneracijskega sožitja v Poljanski dolini ob Kolpi.

Slika: ilustracija iz revije Ciciban, leto 1967/68, triindvajseti letnik, št. 2, narisala M. Koren

1969

... organiziran
brezplačen
prevoz, podan
predlog za
eno, dobro
organizirano
šolo, ki je bil
zavrnen,
razpetost ljudi
med dve
občini;
Črnomelj in
Kočevje... /
130 učencev

Slika: Učenci z učiteljem Čadonič Mirkom

„Z začetkom 2. polletja je bil organiziran brezplačen prevoz otrok v nazaj iz Zagozdaca in od radenskih razkriž- plač ga iz namenskih središč. Temeljna izobraževalna skupnost Črnomelj. /.../

Pri izvajanju delovnega programa pri doseganju učnih uspehov in drugih smotrov šole so velike težave zaradi nepravilne šolske mreže, ki je nastala po nesmiselni - gospodarsko-škodljivi delitvi Poljanske doline med dve občini. Na novo sta bili ustanovljeni šoli v Predgrađu in na Vimolju. Sprva sta bili samostojni, zdaj sta podružnici Osnovne šole Kočevje. Zato nima naša šola povezave z njima, čeprav vsi učenci iz predgrajske šole in delno iz vimoljske obiskujejo višje razrede v Osnovni šoli Stari trg ob Kolpi. Ker je število otrok majhno, je na vseh treh šolah v nižjih razredih kombinirani pouk - na Vimolju pa tudi v višjih. Posledica tega je, da pridejo učenci v peti razred z manjšim predznanjem in nezadovoljivimi delovnimi navadami. K temu je treba dodati, da so tudi v višjih razredih delovni pogoji slabi. O vprašanju reorganizacije šolske mreže v Poljanski dolini je na pobudo naše šole in Skupščine občine Črnomelj Temeljna izobraževalna skupnost Črnomelj povabila na razgovor v Osnovno šolo Stari trg ob Kolpi v torek, dne 24.12.1968 predstavnike Temeljne izobraževalne skupnosti Kočevje, Skupščine občine Kočevje, Skupščine občine Črnomelj, MZPPS Novo mesto in ZPPS Ljubljana, Zavod za šolstvo SRS Ljubljana, Republiški sekretariat za prosveto in kulturo Ljubljana in OŠ Stari trg ob Kolpi. /na tem srečanju je naša šola predlagala naj bo v Poljanski dolini ob Kolpi samo ena dobro organizirana in opremljena osnovna šola, ki jo naj financirata črnomaljska in kočevska temeljna izobraževalna skupnost sorazmerno s številom otrok. Če bi se tri združile v eno samo šolo bi bili delovni pogoji boljši, učni in vzgojni uspehi pa večji. Poleg tega bi večji učiteljski zbor mogel več nuditi Poljanski dolini na področju kulture in drugih dejavnosti izven šole. Jasno je torej, da bi bila taka rešitev v veliko korist poljanskim otrokom in družbi. Proti predlogu s bili vsi člani zastopnikov kočevske strani, zato ni bil sprejet. Direktor ZPPS Ljubljana je svoje odklonilno stališče utemeljeval s tem, da je starotrška šola revna, da nima kabinetov in drugih prostorov, ki bi jih morala imeti, da nima učil in da so prebivalci Predgrađa in Vimolja proti ukinitvi svojih šol. Dejal je: »Ne gledati zgolj s pedagoškega stališča«.

1968/1969

Slika: Kolektiv OŠ Stari trg ob Kolpi (zadaj v sredini ravnatelj prof. Marko Kobe)

Slika: naslovnica 8. številke Kurirčka iz leta 1968-69

Slika: Učni pripomoček; Knjiga s gramofonsko ploščo. Reisel, Vladimír idr. (1970): Čudežna pesmica. Ljubljana: Mladinska knjiga.

1969/1970

Slika: gradbena dela pri obnovi šole.

„Dne 30. julija smo začeli adaptirati šolo. Večina del je bilo izvršenih do srede septembra 1970. /.../ Začeli smo z adaptacijo obeh kleti za učilnico tehničnega pouka, fizike in kemije. Tla je bilo treba poglobiti za 25 cm in jih nato izolirati. Delo pri poglobljanju je bilo zelo težko, ker je nad $\frac{3}{4}$ tal skalnatih. Krampe je bilo treba večkrat koničiti. Severno steno je bilo treba temeljito izolirati, nekoliko tudi druge zlasti v spodnjem delu, v čimvečji dopustni meri podreti nosilno ograjo in narediti dve veliki okni. /.../“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1969/1970

Iz Poljanske doline

● V nedeljo, 16. oktobra, so bili zaradi združitve v Poljanski dolini zbori volivcev. Po treh letih razkovanosti te geografsko zaokrožene doline, ki je odkar pomnijo ljudje spadala pod Belo krajino, so njeni prebivalci na zborih volivcev odločili, da hočejo živeti spet z Belokranjci v občini Črnomelj. Na zboru volivcev je prišlo skoraj 90% vseh volilnih upravičencev; od teh jih je za občino Kočevje glasovalo 67, za Črnomelj pa 355.

S skupnimi napori bomo morali zdaj popravljati, kar smo zamudili. V ta konec sveta bi bilo treba prenesti kakršno koli gospodarsko dejavnost, da bi lahko zaposlili vsaj tiste ljudi, ki so zaposlitve potrebni. Mnogo je še drugih problemov, vendar bomo vse rešili, če bomo enotni in složni.

● Osemletka v Starem trgu je letos dobila še eno učilnico, tako da jih ima sedaj štiri. V vseh učilnicah je pouk dopoldan in popoldan, učiteljev pa je le 5. Končno smo uspeli, da v letošnjem letu obiskujejo višje razrede vsi učenci iz Poljanske doline.

● Jesensko slabo vreme zelo ovira spravilo koruze, vendar ljudje izkoristijo vsako lepo uro tudi za setev pšenice, ki se mora še pred nastopom mraza obrasti. Če bo še kaj ugodnega vremena, bodo vse njive posejane do 28. oktobra.

● Novembra bodo volitve v nove odbore SZDL, na kar se že dolgo pripravljamo. Želimo, da bi bili v novih odborih taki ljudje, ki so voljni delati v korist domačega področja in vse jugoslovanske skupnosti.
Rudolf Kobe

Prepisano iz prispevka za Dolenjski list „IZ POLJANSKE DOLINE“:

„V nedeljo, 16. oktobra, so bili zaradi združitve v Poljanski dolini zbori volivcev. Po treh letih razkovanosti te geografsko zaokrožene doline, ki je odkar pomnijo ljudje spadala pod Belo krajino, so njeni prebivalci na zborih volivcev odločili, da hočejo živeti spet z Belokranjci v občini Črnomelj. Na zboru volivcev je prišlo skoraj 90 % vseh volilnih upravičencev; od teh jih je za občino Kočevje glasovalo 67, za Črnomelj pa 355.

S skupnimi napori bomo morali zdaj popravljati, kar smo zamudili. V ta konec sveta, bi bilo treba prenesti kakršnokoli gospodarsko dejavnost, da bi lahko zaposlili vsaj tiste ljudi, ki so zaposlitve potrebni. Mnogo je še drugih problemov, vendar bomo vse rešili, če bomo enotni in složni.

Osemletka v Starem trgu je letos dobila še eno učilnico, tako da jih ima sedaj štiri. V vseh učilnicah je pouk dopoldan in popoldan, učiteljev pa je le 5. Končno smo uspeli, da v letošnjem letu obiskujejo višje razrede vsi učenci iz Poljanske doline.

Jesensko slabo vreme zelo ovira spravilo koruze, vendar ljudje izkoristijo vsako lepo uro tudi za setev pšenice, ki se mora še pred nastopom mraza obrasti. Če bo še kaj ugodnega vremena, bodo vse njive posejane do 28. oktobra.

Novembra bodo volitve SZDL, na kar se že dolgo pripravljamo. Želimo si, da bi bili v novih odborih taki ljudje, ki so voljni delati v korist domačega področja in vse jugoslovanske skupnosti.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

Slika: članek v časopisu Dolenjski list, letnik 1969

1971

Slika: ilustracija iz revije Ciciban, dvaindvajseti letnik, št. 7, narisal I. Šubic

...nič več pouka ob sobotah, 5 dni v tednu,
dopoldne in popoldne, otvoritev prve tovarne v
kraju... / 108 učencev

„ S tem šolskim letom je tudi naša šola začela
s petdnevnim delovnim tednom s pouka
prostimi sobotami./.../

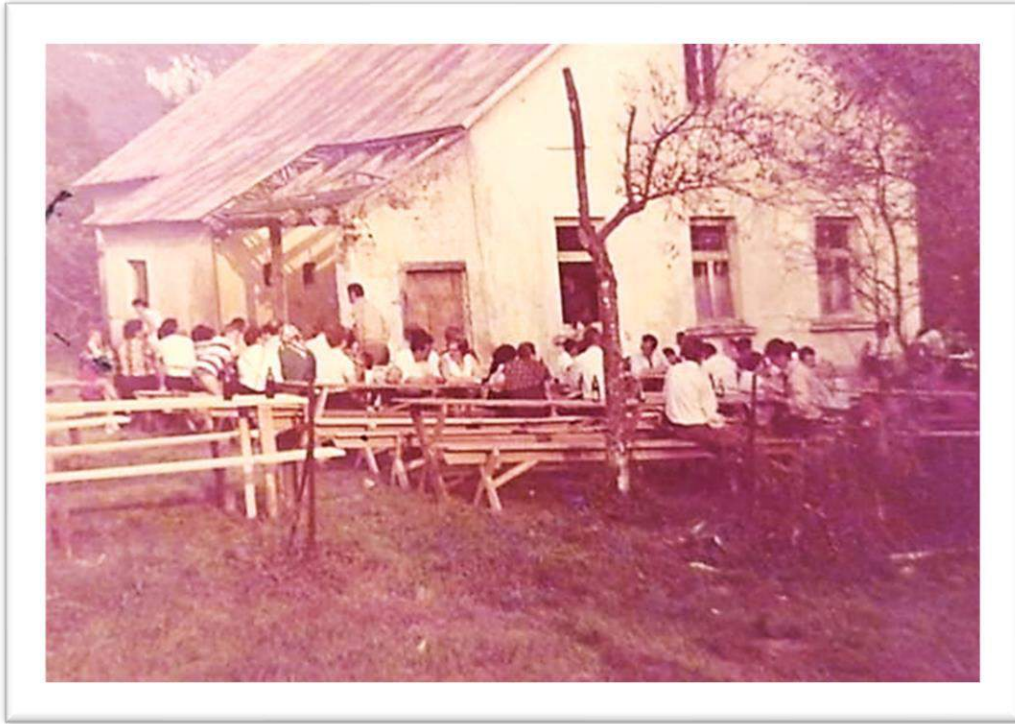
Višji razredi so imeli pouk dopoldne, nižji
popoldne./.../

Prvo junijsko nedeljo smo praznovali krajevni
praznik in svečano otvoritev prve naše
tovarne – Kometovega obrata. Začetek
proizvodnje je bil 1. junija. Praznovanje je bilo
jako svečano in veselo prišlo je izredno veliko
ljudi – tudi dan je bil lep./.../

Pri programu so sodelovali naša šola, godba
na pihala .... Po otvoritvi je sledil množičen
ogled tovarne in proizvodnje in na koncu
veselica.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1971

Sliki prikazujeta tradicionalno Magdalensko veselico; julij 1971, pred in v nekdanji šoli v Radencih

Prostori šole v Radencih so bili po zaprtju šole oz. prenehanju pouka, namenjeni dejavnosti tamkajšnjega gasilskega društva.

Slika: Značilna vrhlevna hiša v Dolu iz 60-tih let prejšnjega stoletja,
Geografski vestnik 1966

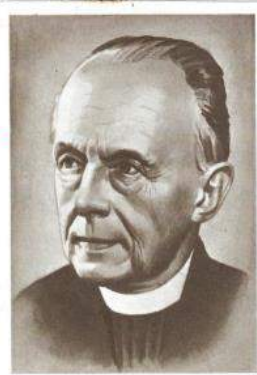
Neprimerni prirodni pogoji, združeni s slabimi posestnimi in prometnimi razmerami, so že v preteklem stoletju pognali od doma marsikaterega Poljanca. Depopulacija, ki traja že skoraj sto let, je tudi v kulturni pokrajini pustila vidne sledove. Najbližje urbano središče, to je Kočevje, je skoraj 30 km oddaljeno od Predgrada in Starega trga; učinki industrializacije kočevskega področja, ki so segli do sem, imajo za Poljane celo negativne posledice. Poljanska dolina je še sedaj popolnoma agrarno področje z avtarkičnim načinom gospodarjenja, ki mu industrija bolj oddaljenih področij le odvzema mlado delovno silo. Ta se v čedalje večji meri za stalno odseljuje od doma. Zato naj bi služilo obravnavanje nekaterih naselij v Poljanski dolini kot primer gospodarsko nerazvite pokrajine v Sloveniji.

(Geografski vestnik 1966: 95)

1972

FRAN
SALEŠKI-
FINŽGAR
(1871-1962)

ZIVLJENJE:
Rodil se je v Dorlovicah pri Trebnju na Gorenjskem in je po očetu v daljnem rodu s Frančetom Bešimom. Na poklic je bil dakarnik in je v raznih krajih po Sloveniji. Uvodnjak je bil revnik v taboru v Spiljani. Tu je tudi umrl. Pisal je ferme, črtice in povesti, nemane ljudske izre in mladinske igre.

DELO:
V črticah in povestih opisuje kmetstvo in delavsko življenje (Vz. modernega sveta, Križevnjak in svet knjige, Na vitelina, Dobra črnica, Trsočevan), spominu pa v svobodnem slogu opisuje boje podanarstvih v taboru proti Bizantincem za vlado cesarja Justinijana v 6. stoletju.

„ Dan mladosti smo praznovali na Lapini, pri spomeniku ustanovitve Cankarjeve brigade. Ob prihodu – okrog 11. ure je bila proslava; o Cankarjevi brigadi je govoril ravnatelj. Sledile so pevske in deklamacijske točke, sprejem v mladinsko organizacijo, podelitev Vegovih priznanj in Župančičevih bralnih značk. /.../

Julija je po naročilu občine Kočevje podjetje Slovenija ceste asfaltiralo cesto skozi Predgrad in Čeplje./.../

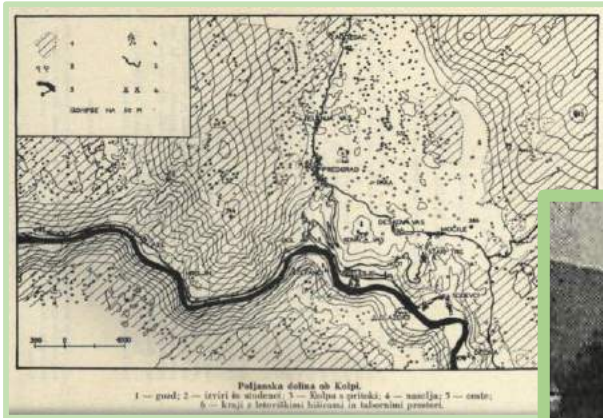
Za asfaltiranje Starega trga in Močil smo se že več let zavzemali, toda brez uspeha. Asfaltiranje ceste v Predgradu je vzpodbudilo Starotržane.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... dan mladosti in sprejem v mladince, asfalt v Predgradu prej kot Starem trgu... / 107 učencev

Slika: stran zvezka sedmošolca, delo pri slovenskem jeziku.

Slike: Stari trg ob Kolpi z značilnim položajem na pomolu in dolina pod njim.

„Zaradi prostranih kočevskih gozdov in razmeroma slabih prirodnih pogojev je bila Poljanska dolina precej pozno naseljena. Vendar pa nekaj predrimskih izkopanin pri Predgradu in Starem trgu ter rimski grobovi, ki so jih našli na starotrških njivah, dokazujejo, da so pred slovanskimi naseljenci, ki so prišli v področje ob zgornji Kolpi s hrvaške strani, bili ti kraji vsaj obdobjno že prej poseljeni. Slovani so se še nekaj časa po naselitvi izogibali težko prehodnih gozdov med Kolpo in Krko in zato so ostala prva slovanska naselja ob levem bregu Kolpe še precej časa ločena od ostalih slovenskih naselij ter so imela živahnije stike z naselji na desni, zdaj hrvatski strani Kolpe.“

(Geografski vestnik, 1966)

1972

»Komet Metlika se je odzval želji Poljancev, da bi dobili kakšno industrijsko dejavnost. Pripravljen je bil imeti obrat v Starem trgu ob Kolpi. Ni pa bil pripravljen investirati gradnje stavbe. Tega tudi Skupščina občine Črnomelj ni mogla samo z lastnimi sredstvi. Zato smo krajani združili moči. Izvolili smo gradbeni odbor, ki je imel nalogo po vsej Poljanski dolini iti v akcijo za les, prostovoljno delo ali denarne prispevke, poskrbeti za prostor, material in voditi vsa dela. Uspeh nabiralne akcije je bil velik. Ljudje so darovali nad 100 kubikov lesa, drugi na eno gospodarstvo po 25 ur in več dela, nekateri denarne prispevke«

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

Slika: Učenci 1970 z razredničarko Valerija Godina (skrajno levo). Na sliki je ravnatelj prof. Marko Kobe (skrajno desno) in učitelj Pavel Kastelic (levo od ravnatelja).

„Po tridesetih letih uspešnega dela bo 18. februarja 2011 zaprl vrata obrata metliškega Kometa v Starem trgu ob Kolpi, v Poljanski dolini. Čeprav je ta kolektiv, ki je v zlatih časih zaposloval tudi do 60 delavk, te so ves čas šivale spodnje perilo, imel tudi v zadnjem letu veliko dela, se ni mogel izogniti usodi matičnega podjetja v Metliki, ki je od novembra lani v postopku likvidacije. To je danes delavkam, trenutno jih je tam 26, povedal vodja likvidacijskega postopka /.../.“

Dosegljivo na: [Objava | Dolenjski list](#)
www.dolenjskilist.si › 2011/02/02 ›
[novice](#) › [clane](#)

1973

... težave s kadrom, slabi pogoji dela v šoli, sodelovanje s koprivniško šolo, najbolj razgibana dejavnost je šah... / 103 učenci

SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA

Na podlagi prvega odstavka 92. člena zakona o osnovni šoli (Uradni list SRS, št. 9-51/68 in št. 14-108/69) izdaja

Osnovna šola Stari trg ob Kolpi
Stari trg ob Kolpi

SPRIČEVALO
o končanem razredu osnovne šole 1. POLLETJU
Kuretič Parizka

str. hči Slava [redacted] [redacted] [redacted]
rojen-a [redacted] v kraju Novo mesto
občina Novo mesto SR Slovenija državljan-ka SFRJ

je v šolskem letu 1972/73 obiskoval-a osmi razred osnovne šole in dosegel-la naslednje ocene:

Slovenski jezik	<u>prav dobro</u>	Telesna vzgoja	<u>neocena</u>
Fizika	<u>prav dobro</u>	Likovni pouk	<u>prav dobro</u>
Kemija	<u>prav dobro</u>	Glasbeni pouk	<u>prav dobro</u>
Biologija	<u>prav dobro</u>	Tehnični pouk	<u>prav dobro</u>
Matematika	<u>dobro</u>	Gospodinjstvo	/
Zemljepis	<u>prav dobro</u>		
Zgodovina	<u>prav dobro</u>		
Srbokohrvaški jezik	/		
<u>Madžarski</u> jezik	<u>prav dobro</u>		

Vedenje odlično

Učenec-ka je končal-a razred s splošnim uspehom prav dobro

To spričevalo je izdano v skladu s 7. točko 3. člena pravilnika o dokumentaciji v osnovnih in srednjih šolah in v domovih za učence teh šol (Uradni list SRS, št. 20-158/69).

St. delovodnika _____ St. matičnega lista _____

Stari trg ob Kolpi, dne 16. jan. 1973

Razrednik: Štefan Peter Ravnatelj: [redacted]

ŠOLA OSNOVNA ŠOLA STARI TRG OB KOLPI OBČINA CRNOMLJE

„Za učni kader so bile velike težave. Na večkratni razpis se ni javil nihče, ki bi se zadovoljil z razmerami. Šola je stara, prostori in oprema le delno zadovoljujejo. Kabinetov in telovadnice ni. Kraj je oddaljen, ceste so slabe. Avtobusna zveza je samo enkrat dnevno s Kočevjem in Ljubljano, s Črnomljem pa le ob delavnikih. Stanovanj – vsaj delno sodobnih./.../

Sprejem v mladinsko organizacijo smo organizirali skupaj s koprivniško šolo v Koprivniku. Uspelo je lepo./.../

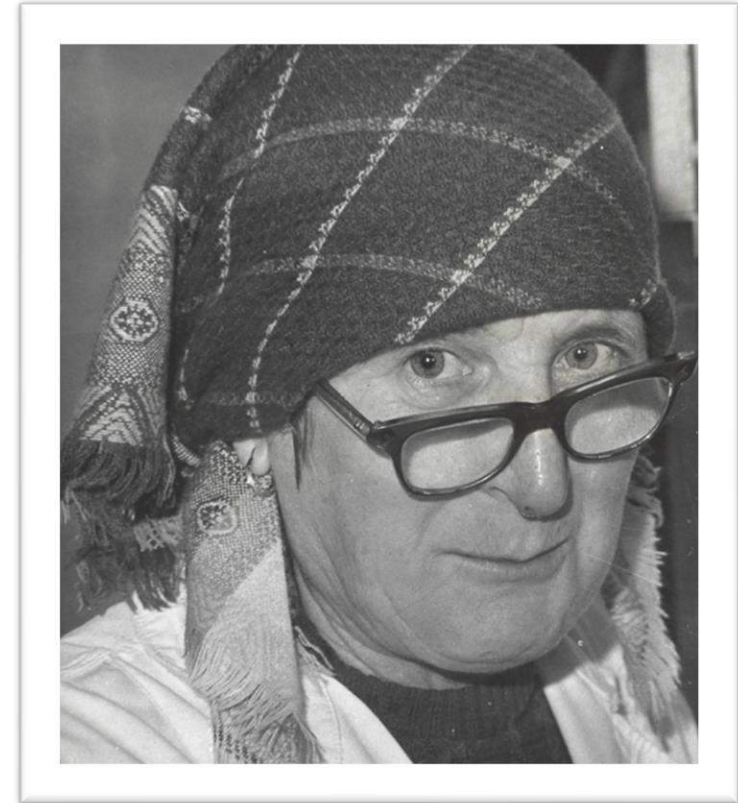
Med prostovoljnimi dejavnostmi je najbolj razgibana šahovska.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

Slika: primer šolske dokumentacije, spričevalo.

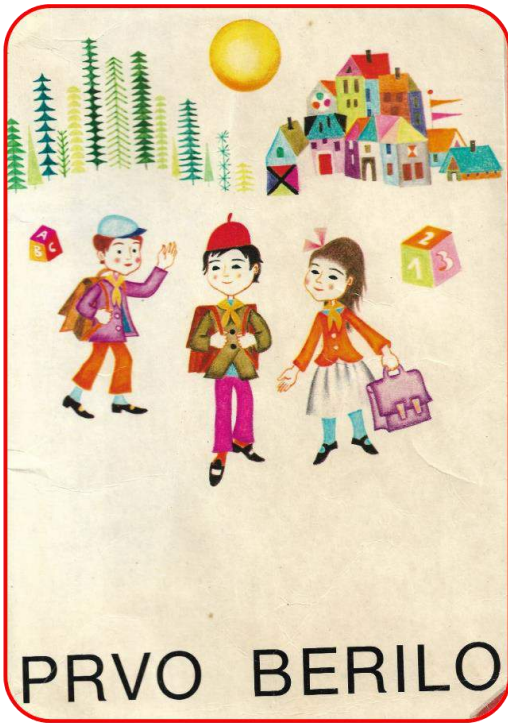
Slika: 6. razred OŠ Stari trg ob Kolpi, z učiteljem Petric Egonom.

Slika: Fotografija šolske kuharice iz leta 1973; narejena v okviru foto krožka; krožek je imel aktivne in ustvarjalne člane.

1974

PRVO BERILO

БВЛО ВЕРІГО

Sliki: naslovnica in stran učbenika:
Prvo berilo (1974). Ljubljana: DZS.

„Šola je v nerazvitem ali bolje rečeno v zaostalem kraju. Dostop je po skrajno slabo vzdrževani makadamski cesti. Bodočnosti v kraju mladi ne vidijo, zato se izseljujejo./.../

Učitelji ne glede na stopnjo, so postali zahtevni kot drugi, kar je tudi prav. Še pred nekaj leti so vsaj nekateri hoteli stanovati v neprimernih stanovanjih, zdaj ne. Trikrat smo razpisali delovna mesta za matematiko in fiziko, biologijo in kemijo, tehniko, glasbo. Uspeha ni bilo./.../

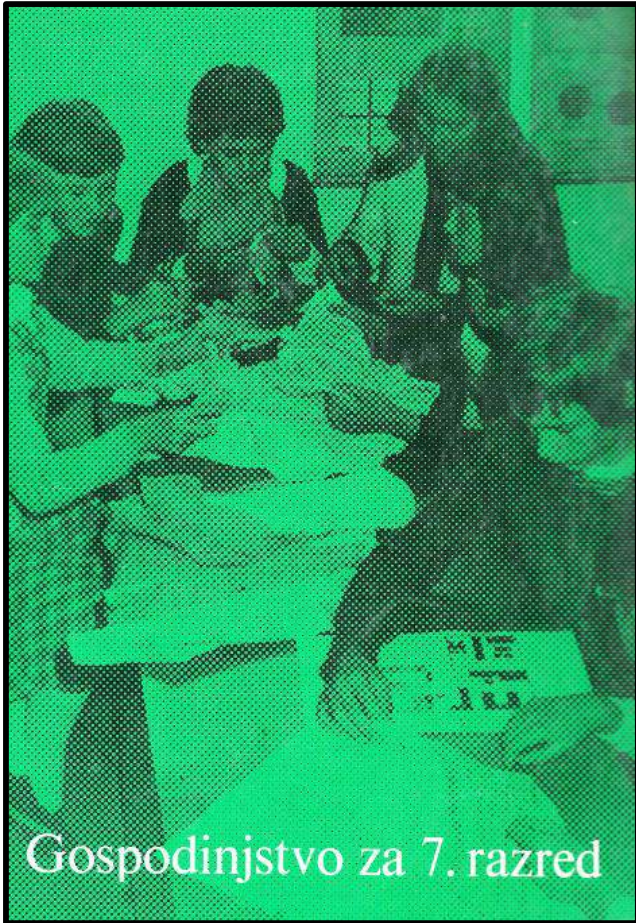
Prostovoljne dejavnosti so bile razvite dobro. Delovali so naslednji krožki: folklorni, literarni, atletski, strelski, fotografski, rokometni, šahovski in klub OZN. Najbolj delavni in uspešni so bili šahisti.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... makadamska cesta, izseljevanje, učitelji se ne javijo na razpise, delovni in uspešni so šahisti ... / 87 učencev

1974

Gospodinjstvo za 7. razred

Pravila, o katerih moramo razmišljati

Lastnina drugih

Tako kot v družbi spoštujemo tudi doma lastnino drugih. Ničesar si ne izposojamo od drugih družinskih članov, ne da bi prej vprašali za dovoljenje. Če si kako stvar izposodimo, ravnajmo z njo previdno in jo po uporabi nepoškodovano vrnimo lastniku!

Očetovo orodje ali materino ruto lahko vzamemo le, če smo za to dobili dovoljenje. Tudi bratje in sestre imajo pravico, da sami uporabljajo svoje stvari. Prav tako pa lahko tudi mi zahtevamo, da drugi ne jemljejo naših stvari in ne šarjajo po naši sobi. Ni lepo stikati brez dovoljenja po tuji omari ali tujih predalih.

O čem se dogovarjamo v družini

V družini se je treba o nekaterih stvareh dogovoriti. To velja najčešče za kopalnico, časopise, radio, televizijo in gramofon.

Kopalnica

Zjutraj je lahko zelo neprijetno, če se ne dogovorimo, kdaj pride kdo na vrsto za umivanje in kako dolgo lahko ostane v kopalnici. Vsi se morajo držati dogovorjenega časa.

Časopisi

Kdo bo najprej prebral časopis? Včasih je treba tudi za branje časopisa določiti vrstni red.

Radio in televizija

imata zelo pester program, zato da bi zadovoljila vse okuse. Pri izbiri programa bodimo obzirni in upoštevajmo tudi želje drugih.

Poslušanje gramofonskih plošč

je lahko zelo zabavno, vendar tudi neprijetno za okolico, če venomer vrtimo iste melodije, preglasno in ob nepravem času.

Tako kot družba mora imeti tudi dom svoja pravila

Ničesar si ne izposojamo brez dovoljenja in vselej vrnimo, kar smo si izposodili

Da ne bo vrste pred kopalnico, naj ima vsakdo za umivanje določen čas.

Osnovna garderoba dečka in deklince

Ko načrtujemo nakup oblačil, moramo upoštevati naslednje skupine:

1. **Telesno perilo:** hlačke, majice, kombineže, modrčki, nočno perilo in nogavice;
2. **Obleka:**
  - a) za šolo: krilo, hlače, jopica, suknjič, bluz, srajca, pulover, majica
  - b) zaščitna obleka: halja, predpasnik
  - c) za slovesne priložnosti: obleka, krilo, hlače, srajca, bluz;
3. **Plašč, površnik, dežni plašč, vetrovka;**
4. **Dodatki:** rokavice, šali, pokrivala.

Telesno perilo

Izbira tekstila za telesno perilo

Telesno perilo nas greje, vpija znoj in ščiti obleko. Hlačke, majice in drugo telesno perilo naj bo izdelano iz trpežnega in pralnega blaga. **Bombaž in volna** zelo dobro vpijata pot in izravnata toploto. Zato je posebno za šport in telovadbo primerno perilo iz bombaža ali volne ali pa iz mešanice naravnega in umetnega vlakna. Spodnje majice iz tankega volnenga trikoja zelo dobro izravnajo toploto in vpijajo pot. Tudi če se navzamejo veliko vlage, tega ne občutimo tako zelo, saj jo enakomerno in počasi oddajajo. Kadar se prepotimo, je zato manj nevarnosti, da bi se prehladili.

Kot že vemo, **sintetični materiali** ne vpijajo vlage in ne prepuščajo veliko zraka, zato se marsikdaj v njih nelagodno počutimo. Sintetike pa kljub temu ne izključujemo popolnoma pri izdelavi telesnega perila. Vemo, da je za nekatere kose perila prav primerna, na primer za kombineže in nogavice. Oboje nosimo lahko le en dan, nato pa operemo, saj se sintetika lepo pere in hitro suši.

Hlačke so najboljše iz bombaža, ker dobro vpijajo vlago ter jih pri pranju lahko kuhamo in nato prelikamo z vročim likalnikom.

Oblečila izbirajmo prenišljeno, da bomo imeli primerne kose iz vsake skupine

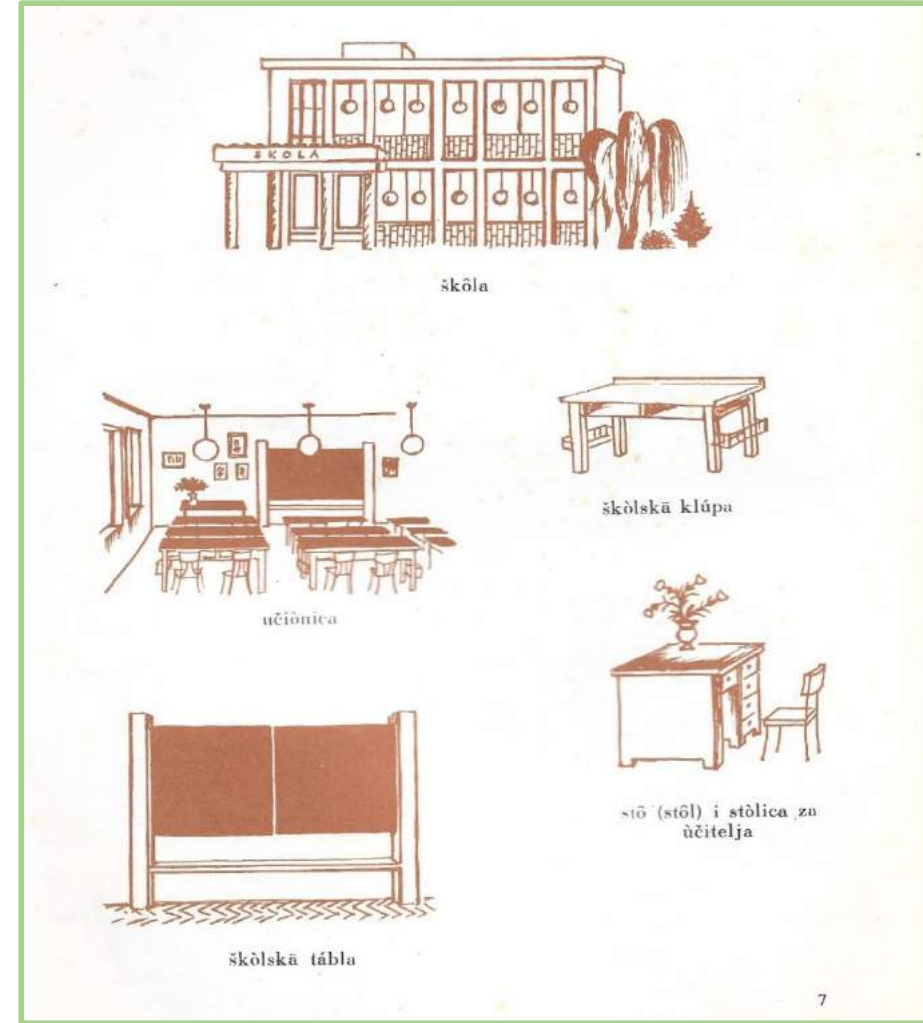
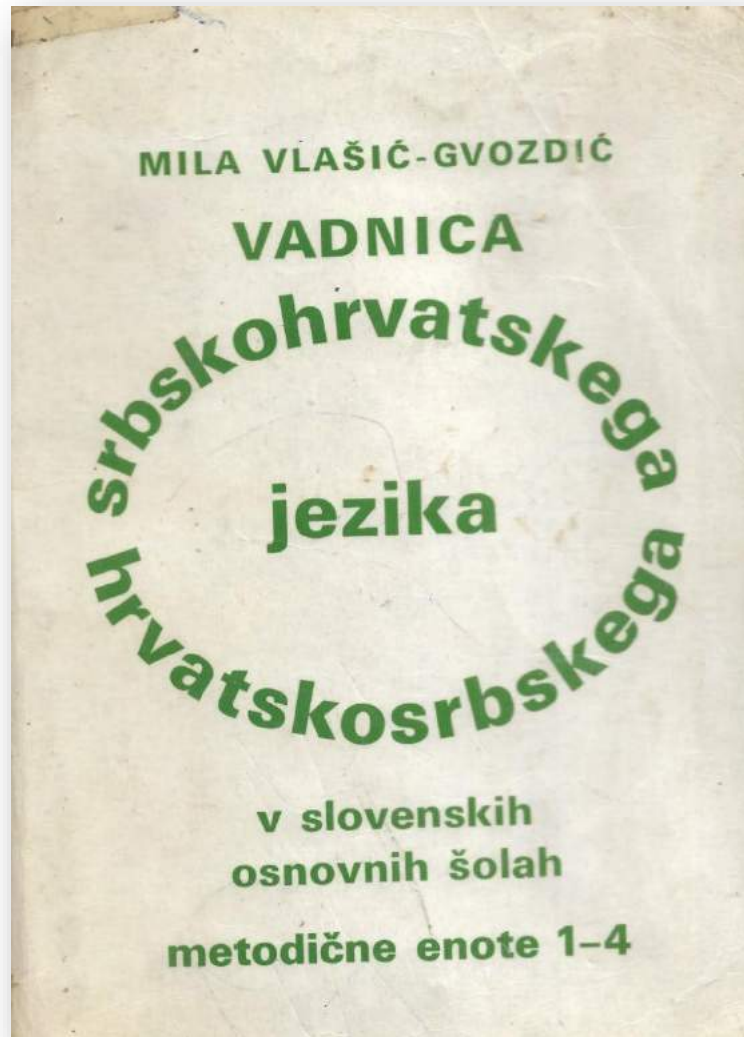
Telesno perilo naj bo iz bombaža, volne in mešanice naravnih ter sintetičnih vlaken

Dobro izbrano telesno perilo vpija vlago, ne draži kože, je toplo, zračno, se lepo opere in lika in je lepega videza

Sliki: Naslovnica in strani iz učbenika za predmet gospodinjstvo (1974). Ljubljana: CZNG.

Sliki: Naslovnica in stran iz učbenika za predmet srbohrvaščina: Vlašić – Gvozdić, Mila (1974). Vadnica. Ljubljana: Mladinska knjiga.

1975

OSNOVNA ŠOLA
STARI TRG OB KOLPI
Štev.: 391/74

SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ
Odsek za narodno obrambo

Zadeva: Šterk Peter - Potrdilo

Prosimo, da tov. Šterk Petru odložite služenje vojaškega roka do jeseni leta 1975.

Zaradi zelo težke kadrovske situacije nismo mogli dobiti učitelja za matematiko in fiziko. Tovariš Šterk Peter bi bil pripravljen poučevati še to šolsko leto, če ga ne bi vpoklicali na služenje kadrovskega roka.

Za razumevanje se najlepše zahvaljujemo ter vas tovariško pozdravljamo.

Slika: Dopis šole, ki je prošnja občini, za ureditev statusa učitelju.

„Problematika kadrovske zasedbe se ponavlja./.../

Po večletnem prizadevanju ravnatelja in končno razumevanje pristojnih organov v občini Črnomelj, je spomladi 1976 gradbeno podjetje začelo graditi četvorček za stanovanja učiteljev v Starem trgu ob Kolpi. Zelo veliko je bilo težav pri iskanju zemljišča. Lastniki, ki so imeli najbolj primerno zemljišče, ga niso hoteli prodati ali pa so neverjetno pretiravali s ceno. “

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... kadrovska problematika je velika, začne se gradnja stanovanj za učitelje... / 82 učencev

1976

**JOSIP
JURČIČ**
(1844 - 1881)

Življenje

Rodil se je na Kufjavi pri
Tlični. Obiskoval je gimnazijo
v Guelterni nato pa odšel študirat
na Dunaj. Zaradi pomanjkanja
je moral študij opustiti in se
je začel ukvarjati s čarinarstvom.

Delo

Pisati je začel še v gimnaziji.
(Kajjamenb... ja)
Kajjamenb... dela: Jurij Kozjak
Sosedov sin
Deseti brat (H. Slav. ...)
Rokornjač
(D O)

Domen

Jurčičev jezik je lep, ljudski, poln rekov in
pregovorov.

„Kadrovske težave se nadaljujejo zaradi odročnosti in nerazvitosti kraja. To je dejstvo, ki bi ga morale upoštevati vse napredne sile, tudi vzgojno izobraževalni vrh s pedagoško svetovalno in nadzorno službo ter pomagati, ne samo ugotavljati pomanjkljivosti in nepravilnosti./.../

S tem šolskim letom je bila ukinjena šola v Predgradu. Bila je podružnična šola do 4. razreda kočevske osnovne šole, ker je Predgrad v občini Kočevje.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... odročnost in nerazvitost kraja, ukinjena šola v Predgradu... / 87 učencev

Slika: zapiski iz zvezka sedmošolca, delo pri slovenskem jeziku.

1979/80

12 / okt (5)

22. 11. 76

Podpis: *Uroš Klojčič*

① $83314:7 = 11902$ ✓ $6552:21 = 312$ ✓ $5536:14 = 395$ ✓

② 28 učencev je zbralo 1260 kg starega papirja. Izračunaj, koliko kg papirja je prispeval povprečno vsak učenec!

$1260:28 = 45$

③ Subujčicu po 216 dni so znižali ceno na $\frac{1}{12}$. Izračunaj novo ceno!

$216:12 = 18$

Odg: Vsak učenec je zbral 45 kg.

Odgovori: Nova cena subujčica je 199 dni.

④ $48 = 12 \cdot 10^3$

$48:3 = 16$ (ost. 0)

$16:2 = 8$ (ost. 0)

$8:2 = 4$ (ost. 0)

$4:2 = 2$ (ost. 0)

$2:2 = 1$ (ost. 0)

$1:2 = 0$ (ost. 1)

Preizkus: $1 \cdot 2^4 + 2 \cdot 2^3 + 1 \cdot 2^2 + 0 \cdot 2^1 + 0 \cdot 2^0 = 16 + 16 + 4 + 0 + 0 = 36$

12. 10. 1976

Reševanje: 20 minut

Podpis: *Uroš Klojčič*

13 / okt (4)

① Zapiši v razširjeni obliki:

a) $683 = 600 + 80 + 3$ ✓

b) $4026 = 4000 + 0 + 20 + 6$ ✓

c) $2006 = 2000 + 0 + 0 + 6$ ✓

d) $10104_2 = 1 \cdot 10^4 + 1 \cdot 10^3 + 1 \cdot 10^2 + 4 \cdot 10^1$ ✓

② Izračunaj, kakor veš in znaš!

a) $4 \cdot (20 + 4) = 10 \cdot 4 + 4 \cdot 4 = 40 + 16 = 56$ ✓

b) $(30 + 4) \cdot 3 = 30 \cdot 3 + 4 \cdot 3 = 90 + 12 = 102$ ✓

③ Zapiši v kvadratni ustrezno številko!

a) $(16 + 47) \cdot 4 = 16 \cdot 4 + 47 \cdot 4$ ✓

b) $4 \cdot (15 + 46) = 4 \cdot 15 + 4 \cdot 46$ ✓

④ Pri tej nalogi ne smeš nič računati! Zato pa dobro premisli in zapiši v enak $\neq$ ali $=$!

a) $(1683 + 9268) + 2 \stackrel{?}{=} 1683 + (9268 + 2)$ ✓

b) $(39 \cdot 4) \cdot 8 \stackrel{?}{=} 39 \cdot (4 \cdot 8)$ ✓

c) $3 + (8 + 6) \stackrel{?}{=} (3 + 8) + 6$ ✓

d) $2 \cdot (4 \cdot 3) \stackrel{?}{=} (2 \cdot 4) \cdot 3$ ✓

⑤

a) $\frac{42 \cdot 3}{126}$ ✓

b) $179 \cdot 10 = 1790$ ✓

c) $\frac{68 \cdot 7}{476}$ ✓

d) $450 \cdot 10 = 4500$ ✓

Sliki: Primera kontrolnih nalog iz predmeta matematike.

1977

Slika zgoraj iz revije Ciciban, leto 1966/67, dvajseti letnik, št. 7, napisal S. Miha, narisal I. Šubic.

...ni zaposlitve za moške, premalo ženske delovne sile, število otrok v šoli se zmanjšuje, načrtovanje izgradnje infrastrukture in mostu čez reko Kolpo... / 82 učencev

„Krajevna skupnost Stari trg ob Kolpi in drugi krajevni faktorji se že veliko let trudijo za gospodarski dvig Poljanske doline, toda brez zadovoljivega uspeha. /.../

Komet je samo delnega in začasnega pomena. Ker ni zaposlitve za moške, ženske odhajajo tam, kjer je zaposlen mož ali fant. Obrat deluje od leta 1972. Napredka ni. Število zaposlenih je stalno okrog 40, čeprav je zmogljivost enkrat večja. Če v kratkem ne bo zaposlitve za moške, bo propadel tudi Kometov obrat. /.../

Nujno in skrajni čas je omogočiti zaposlitev tudi moškim in posodobiti ceste ter narediti most čez Kolpo med Sodevci in Blaževci.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

28 / coll (5) Podpis: *[Signature]*

1. maj 1945

- 1) Kdaj se je začela druga svetovna vojna? 2
Leta 1939
- 2) Katere suverenitete so izgubili Jugoslovanci?
Jugoslavija so izgubili Slovenija, Italijani, Madžari in Poljaki
- 3) Kapiji datum upada!
6. aprila 1941
- 4) Kaj je naredil kralj in vlada?
Kralj in vlada so pobegnili v domovino.
- 5) Kaj so naredili naši ljudje?
Isti ljudje se niso predali sovražnikom in so ostali s sovražniki.
- 6) Kataj je bila ustanovljena OF?
24. aprila 1941
- 7) Kje je bila ustanovljena OF?
Ustanovljena je bila v vsaki županiji in v vsaki občini.
- 8) Kaj so takrat oblekli?
Oblekli so se v domače obleke in se tako umakali do bojišča, kar se je zgodilo v Gorenjski in v Posavski dolini.
- 9) Kako so se počutili delavci?
Delavci so se počutili zelo slabo. Delali so moralno in fizično na dan in noč in so bili izčrpani.
- 10) Kdo je imel dostojno plačilo?
Dostojno plačilo so imeli samo tisti delavci, ki so bili zaposleni v tujini.
- 11) Kaj so zahtevali delavci?
Delavci so zahtevali boljšo delovno okolje in dostojno plačilo.
- 12) Kdo je pomagal kapitalistom od stavbali?
Kapitalistom so pomagali tisti delavci, ki so bili zaposleni v tujini.
- 13) Zakaj so se 1. maja 1945 začeli paradi?
Paradi so se začeli 1. maja 1945 v znak spoštovanja in zaupanja v novo vlado.

Slika: kontrolna naloga iz predmeta zgodovine.

18.5 / 14 (4) Podpis: *[Signature]*

15.11.76

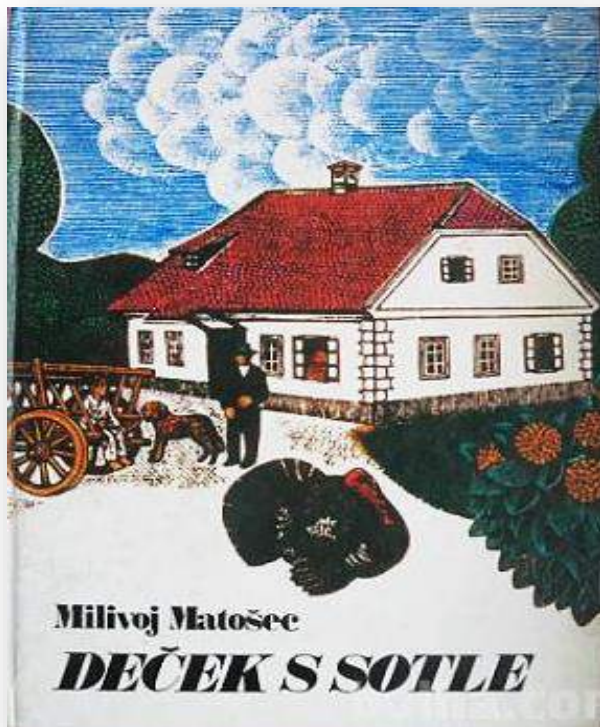
- 1.) Katere gorovja stojemo k visokemu alpskemu svetu?
Alpske, Kamniške, Savinjske in Karavške.
- 2.) Zakej imajo Kamniške Alpe dve izeni?
Kamniške Alpe imajo zato dve imeni, ker je glavno mesto Kamnik in Savinjske pa so imeli glavno mesto.
- 3.) Katere turistične kraje poznaj v visokem alpskem svetu?
Jerenice, Triglav, Ljubljana, Trzin in Škofja Loka.
- 4.) Kje izvira Sava, Savinja in Soča?
Sava izvira v Julijskih Alpah, Savinja pa v Kamniških Alpah.
- 5.) Od česa žive ljudje v visokih alpskih dolinah?
Ljudje živijo v visokih alpskih dolinah od gozdarstva, kmetarstva, turizma in goveda.
- 6.) Zakej ženejo živino tako visoko v planine?
Živino ženijo tako visoko v planine, ker imajo tam travo in krmilo.
- 7.) Kako zaslužijo ljudje od turizma?
Ljudje zaslužijo od turizma tako, da oddajajo svoje apartamente.
- 8.) Kje je Ljubljanska kotlina?
- 9.) Zakaj so rečne struge na Gorenjskem tako globoke?
Rečne struge na Gorenjskem so tako globoke, ker so tam velike količine snega, ki se topi.
- 10.) Naštej vsaj pet mest v Ljubljanski kotlini?
Ljubljana, Kranj, Kamnik, Radovljica, Trzin in Jesenice.
- 11.) Zakej na Gorenjskem tako pogosto pada sneg?
Na Gorenjskem pada pogosto sneg, ker so tam visoke gore.

Slika: kontrolna naloga iz predmeta geografije.

1979/1980

Slika: naslovnica knjige o Josipu Brozu – Deček s Sotle, avtorja M. Matošeca.

... padanje števila učencev, učitelji še vedno ne želijo poučevati v te „zaostale“ kraje, umre tovariš Tito... / 78 učencev

„ Kadrovska problematika se ponavlja in je izjemna. Razpisi so neuspešni. Ko posameznik diplomira, odide v kraj z boljšimi življenjskimi in delovnimi pogoji. Vzrok za fluktuacijo kadra so slabi in neperspektivni življenjski pogoji ter problem zaposlitve zakonskega partnera./.../

Problemi kraja so vsem pristojnim organom znani. Treba jih je rešiti kompleksno. KS Stari trg ob Kolpi in Poljansko dolino je treba dvigniti iz zaostalosti. Le tako bo rešeno tudi vprašanje napredka šole./.../

Število učencev še vedno pada. Lansko šolsko leto jih je bilo 82, v tem letu pa 78./.../

Šola je nosilec vse javne in kulturne dejavnosti v svojem okolju. V krajevni skupnosti aktivno in ustvarjalno sodeluje pri vseh družbeno političnih dejavnostih. Šola pripravi v celoti ali večino programa proslav v krajevni skupnosti. Vse šolske proslave so občanom dostopne brezplačno./.../

Z neprimerljivo žalostjo je zajela vso SFR Jugoslavijo ves o smrti tovariša Tita. Dne 5. maja smo imeli na šoli žalno svečanost. Žalost je bila nepopisna./.../

O tovarišu Titu, o njegovi življenjski poti, o njegovi veličini, o njegovem pomenu ne samo za narode in narodnosti Jugoslavije, ampak za ves svet je obakrat govoril ravnatelj.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1979/80

Slika: Učenci z učiteljem Kobe Vincencom.

INFINITIV	PRÄSENS	PRÄTERITUM	PERFEKT	INFINITIV	PRÄSENS	PRÄTERITUM	PERFEKT
laufen (teu)	ich laufe du läufst	ich lief	ich bin gelaufen	stehen (stati)	ich stehe du stehst	ich stand	ich habe gestanden
heizen (innemwärtig)	ich heize du heizt	ich heizt	ich habe geheizt	gehen (iti)	ich gehe du gehst	ich ging	ich bin gegangen
bleiben (abstati)	ich bleibe du bleibst	ich, blieb stehen	ich bin geblieben	vergehen (minuti)	es vergeht	es verging	es ist vergangen
bleiben (stati)	ich bleibe du bleibst	ich blieb	ich bin geblieben	aufstehen (ort)	ich stehe du stehst du ~~steht~~ auf	ich stand auf	ich bin aufgestanden
schreiten (stati)	ich schreite du schreitest	ich schritt	ich bin geschritten	fahren (fahr)	ich fahre du fährst	ich fuhr	ich bin gefahren
erhalten (ruhi)	ich erhalte du erhältst	ich erhielt	ich habe erhalten	tragen (nimm)	ich trage du trägst	ich trug	ich habe getragen
hängen (vorn)	ich hänge du hängst	ich hing	ich habe gehungen	treten (schrit)	ich trete du trittst	ich trat	ich bin getreten
verziehen (opposit)	ich verziehe du verziehst	ich verziel	ich habe verziehen	waschen (wasch)	ich wasche du wäschst	ich wusch	ich habe gewaschen
gefallen (gefall)	ich gefalle du gefällst	ich gefiel	ich habe gefallen	ausgraben (grab)	ich grabe du grabst	ich grub aus	ich habe ausgegraben

Slika: Primer učnega pripomočka, nemški slovarček.

1980/81

Slika: Srečanje žensk, starih 70 in več let, ki so ga je organizirale članice KO Rdečega križa, skupaj z OŠ.

...začetek gradnje tovarne
Unior, srečanje žensk, starih nad 70 let, obnovitev
šolske fasade... / 65 učencev

„Dne 19. februarja ob praznovanju praznika občine Črnomelj je bil slovesni začetek gradnje UNIOR-jevega obrata za proizvodnjo orodja za vodovodne in toplovodne napeljav. Kulturni program je pripravila OŠ Stari trg ob Kolpi. Navdušenje občanov vse Poljanske doline ob Kolpi je bilo veliko in čustveno globoko doživeto. Za tovarno, ki bi zaposlila moške, se je trudilo na vse mogoče načine več pomembnih mož Poljanske doline. Šola je dobro povezana z vsem življenjem v krajevni skupnosti. Sodeluje pri vseh proslavah ali jih v celoti izvaja./.../

Na pobudo šole je bilo po proslavi 8. marca srečanje v šoli nad 70 let starih žensk. Bilo je lepo. Imele so tudi zakusko. Dolgo se niso razšle. Odmev je bil velik./.../

Sodelovanje s krajevno skupnostjo deluje trajno na vseh področjih življenja. Predsednik sveta KS je ravnatelj šole./.../

Obnovili smo šolsko fasado. Drugih bistvenih materialnih sprememb ni.“

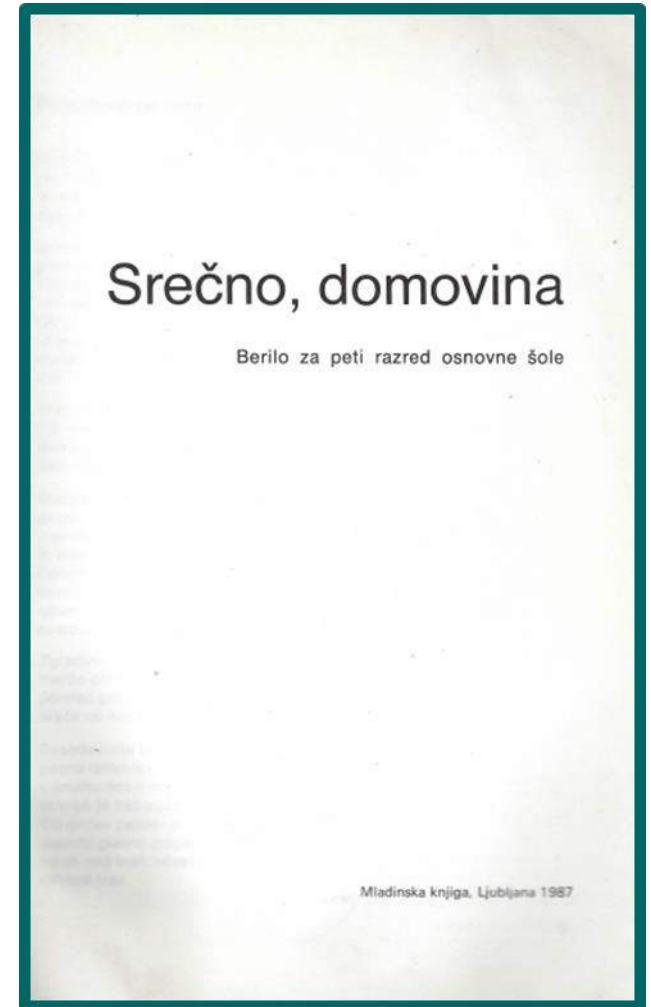

Slika: Ura telovadbe in običajna športna oprema učencev.

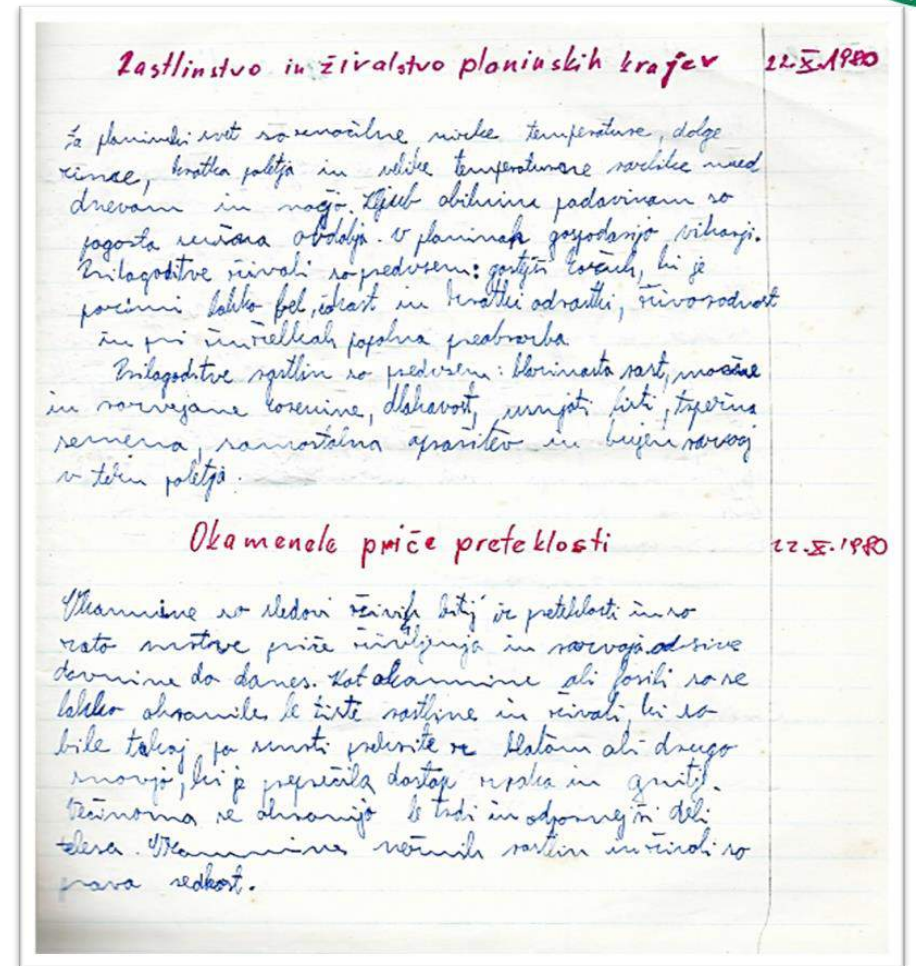
Sliki: naslovnica in prva stran petega berila: Srečno domovina (1987). Ljubljana: Mladinska knjiga.

1980/81

Slika: osmošolci skupaj z učiteljico Štajdohar Marijo.

Slika: zapiski sedmošolca iz predmeta biologije.

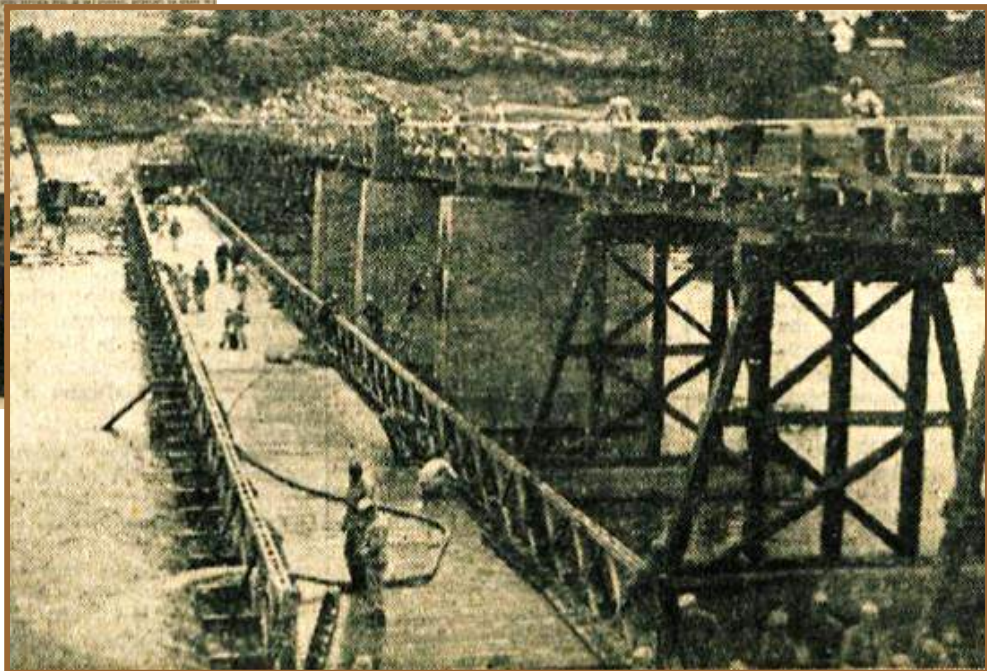
1980

U 24 dneh zgrajen most čez Kolpo

Trgovec in karstni gospodarstvenik iz Bilpe in drugi občinski svetniki

Trgovec in karstni gospodarstvenik iz Bilpe in drugi občinski svetniki...
Trgovec in karstni gospodarstvenik iz Bilpe in drugi občinski svetniki...
Trgovec in karstni gospodarstvenik iz Bilpe in drugi občinski svetniki...

Slika: izrezka iz časopisa; Dostopno na: https://www.dolenjskilist.si/media/arhiv-pdf/dl/1955/DL_1955_07_08_27_0278.pdf

... otvoritev partizanskega mostu v Sodevcih (na Hrvaški strani vas Blaževci), pri delu so pomagali vojaki Jugoslovanske ljudske armade (JLA)... / 69 učencev

„Otvoritev mosta je bil velik dogodek za vse prebivalstvo na obeh straneh Kolpe od Bilpe do Radenc. Potrebe po tem mostu so bile že v poznem srednjem veku, pred drugo svetovno vojno in takoj po njej. O njem je bilo nekaj besed v govorih ob odkritju spomenika v spomin prehoda partizanskih enot in civilov v času NOB na poti Gorski Kotar – Belg Krajina. Ponovno pobudo za most je dal ravnatelj OS (in predsednik sveta KS), pred starotrškim krajevnim praznikom leta 1975. K tej akciji je pritegnil še nekatere druge pomembne može in krajevne skupnosti sosednje Hrvaške in Predgrad ter občine Črnomelj, Kočevje, vrbovsko in Delnič. Akcija je potekala zelo dolgo. Bilo je veliko težav finančnih in dokumentacijskih. Otvoritev je bila veličastna. Pri programu so sodelovale bližnje šole in starotrška folklorja. Gasilska društva Blaževci, Prelesje, Radenci, Predgrad, Stari trg so s svojim sodelovanjem povečale svečanost. Udeležba prebivalcev z obeh strani Kolpe je bila zelo velika. Po otvoritvi je bila gasilska veselica. Most se imenuje Partizanski most. Zanj so darovali občani in nekatera podjetja iz štirih bližnjih občin. Partizanski most so zgradili v malo več kot dveh mesecih vojaki iz celjske in deloma novomeške inženirske enote ter delavci GOK Črnomelj“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

DANES, KO POSTAJAM PIONIR, PIONIRKA

»JASNO, DA VEM,« SE JE IZPRSIL GREGEC. »DOMOVINA, TO JE NAŠ DOM, TO STA TI IN BABICA, TO STA MAMA IN OČKA, PA MOJ PRIJATELJ ROK IN SESTRIČNA JASNA, TO JE NAŠA ŠOLA IN NAŠE MESTO, GOZD IN TRAVNIKI, GORE IN REKE, TO JE NAŠE MORJE, TO SO NAŠE VASI, TO JE SLOVENIJA TER PET BRATSKIH REPUBLIK IN DVE POKRAJINI, TO JE JUGOSLAVIJA.«

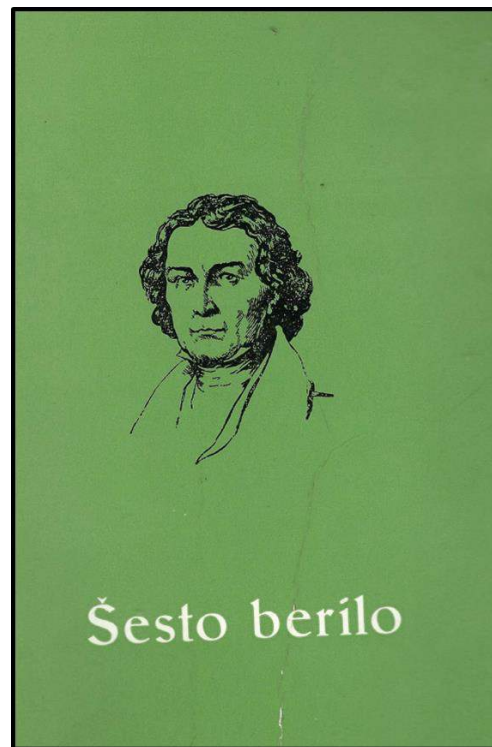
Sliki: naslovnica in stran knjižice, katero so učenci prejeli, ko so postali pionirji.
Milčinski, Jana (1988): Danes, ko postajam pionir. Ljubljana: Zveza prijateljev Mladine.

1980

Slika: šahovski krožek v akciji.

Sliki: naslovnica in prva stran
Šestega berila (1973).
Ljubljana: DZS

„Poleg obveznega programa smo v veliki meri razvijali športno dejavnost in šah.“/.../

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1981

Kvintić Jurij
8. razred
6. IV 1981

3. šolski spis

Spomin na vas, tovariši, ne sme umreti
(prosti spis)

Hitler je svoj osvajaški načrt usmeril leta 1941 tudi na Jugoslavijo. Štel je, da bi se njegove sile v Jugoslaviji pripravljale na napad na Jugoslovsko kraljevino, vendar so mu preprečili načrte partizani. Šel s sabotažnimi (bojarnimi) akcijami ter napadi na sovaščinske patrulje in se je razšela vestja jugoslovanskih narodov. Voditelj vstaje je bil tovariš Tito.

Leta 1944 se je tovariš Tito in Vrhovni štab nehajal v Drvarski pokrajini. Za to so svabili sovaščinski in pripravili napad na Drvar. Napad se je začel 25. maja 1944. Nemški padalci so začeli napadati iz vseh strani ~~prosto~~ rotlino, v kateri se je nehajal. Vrhovni štab velo partizanov se je južno upiralo številno načrtje se sovaščinski. Mnogi partizanov je padlo ali bilo ranjeno, vendar sovaščinska vojska niso ustali k rotlini. Partizanom so pomagali

tudi civilisti, ki niso hoteli predati, kje je Vrhovni štab in glavnina partizanov. Boj je trajal, dokler ni partizanom prišla pomoč.

Veliko južno in južno partizanov ter prebivalcev Drvarske pokrajine je rešilo tovariša Tito in Vrhovni štab. Drvar ni edini primer južno partizanov. Tudi Lučica, Herceva in mnogi drugi bitke so počastile pravo strano partizanov.

Spomin na vas, tovariši, ni in tudi ni nikdar umreti.

dobro (3)

Slika: Primer šolskega spisa z naslovom: „Spomin na vas, tovariši, ne sme umreti“.

1982

Slika: Proizvodni obrat Unior; dostopno na:
https://www.dolenjskilist.si/media/arhiv-pdf/dl/1983/DL_1983_02_17_07_1749.pdf.

... Učenci se zelo malo učijo, začele so se vračati mlade družine, otvoritev Uniorja, število učencev bo začelo naraščati... / 65 učencev

„Glede kvalitete uspeha ni bistvenih razlik v primerjavi s preteklim šolskim letom. Vsem je znano zakaj. Ponavljanja praktično ni. Za uspeh je pritiska na učitelje veliko preveč. To učenci in starši vedo. Zato se učenci malo učijo. Učitelje to skrbi in so nezadovoljni. Problematika šole je že dolgo znana. Šola je dograjena leta 1889. Ima samo dve primerni učilnici . Tri učilnice so narejene iz nekdanjih učiteljskih stanovanj in kleti. Hodniki so tesni in temni. Kabinetov nit telovadnice šola nima. Igrišče je oddaljeno 400 m. Število učencev pada že 20 let, ker ni bilo zaposlitve za moške. /.../

Po otvoritvi obrata Unior Zreče so se začele vračati mlade družine. Začenja se razvoj kraja z okoljem in s tem šole. Število bo nekaj časa na najnižji točki, nato bo začelo naraščati. Če Uniorja ne bi bilo, se bi število učencev še naprej manjšalo. Podobno bi nazadovalo celo okolje./.../

Vzdušje ob otvoritvi je bilo enkratno – nepopisno. Dan je bil sončen in topel. Ljudi je bilo nad 600. Pri programu so sodelovali godba na pihala iz Predgrađa, pevski zbor iz Zreč, folklorna skupina iz Starega trga ob Kolpi in OŠ Stari trg ob Kolpi. Po proslavi je bil ogled vseh prostorov tovarne in prikaz proizvodnje.“

Stari trg, ob Kolpi, Šolska kronika

Dvignilo se je število polkmetov, t.j. kmetov, ki delajo dopoldne v tovarni, popoldne pa doma na kmetiji.

(Dular 1985:60)

1984

Slika: Posamezno občinsko šahovsko prvenstvo v Starem trgu ob Kolpi z učiteljem in mentorjem Kobe Vincencom.

Slika: 36. Ekipno šahovsko prvenstvo SR Slovenije, pionirke in pionirji.

SLOVENIJA

1991 - 2020

1995/96

Slika: najboljši šahovski krožek v Sloveniji, skupaj z ravnateljem Dražumerič Stanislavom.

... sodobno opremljena računalniška učilnica in knjižnica, v okviru šole delujeta tudi vrtec in mala šola, uspehi učencev in sodelovalni starši, uspehi pri šahu... / 80 otrok

„Učenci vozači so v šolo prihajali z avtobusom in kombijem. Za učence smo pripravljali malice in kosila. Učenci so lahko izposojali učbenike v učbeniškem skladu. Starši so s šolo dobro sodelovali. Prihajali so na govorilne ure in roditeljske sestanke, nekateri pa so se vključevali tudi v projektno delo in pomagali pri interesnih dejavnostih in drugih oblikah dela./.../

Naš šahovski krožek z večdesetletno tradicijo, je bil tudi v tem šolskem letu imenovan za najboljši krožek v Sloveniji. /.../ Boljši šahisti so sodelovali na vseh tekmovanjih doma in v tujini. Šolsko šahovsko in športno društvo je vodil učitelj Vincenc Kobe“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1996

Sliki: Učitelji, skupaj z učenci, pripravljajo šolske prireditve za starše, krajanje in druge goste.

1996/97

Slika: ilustrator Božo Kos med bralci.

... Male sive celice in nagradni izlet v Gardaland, učenci pridno sodelujejo na tekmovanjih, šolo obišče ilustrator Božo Kos, obeležitev dneva šole, valeta in zaključni tridnevni izlet ...

„Šolsko leto so na svojevrsten način zaznamovali šestošolci, /.../, ki so ob skrbnem in prizadevnem mentorstvu razredničarke /.../, postali državni zmagovalci v TV oddaji Male sive celice. /.../Odvijalo pa se je še: Zupančičeva bralna značka, šolski literarni natečaji, Računanje je igra, Kenguru, tekmovanje za čiste zobe, Cankarjevo tekmovanje, tekmovanje iz nemškega jezika, šahovsko prvenstvo v Braziliji in druga športna tekmovanja v šahu, nogometu, rokometu, namiznem tenisu, srečanje likovnikov, Vegovo tekmovanje, šolska hranilnica, tekmovanje v znanju zemljepisa, literarni natečaji, Vesela šola.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1997/98

.... sodelovanje v tv igri Hugo, dramska skupina Poljančki, zimska šola v naravi v Čšod v Bohinju, pouk s pomočjo računalnikov, Tone Partljič na obisku, poletna šola v naravi v Čatežu, zaključek šolskega leta v Predgradu...

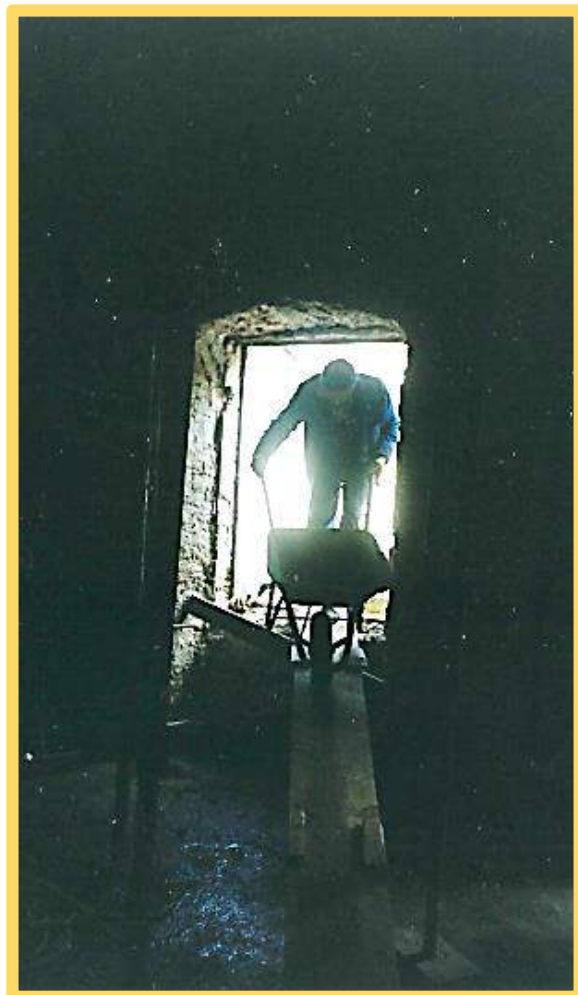
Slika: učenci v zimski šoli v naravi.

„Učenci 6. razreda so bili (letos prvič) od 19. do 23. januarja v zimski šoli v naravi, in sicer v ČŠOD v Stari Fužini v Bohinju. Tri dni so tudi smučali na Voglu. Šle se je udeležilo vseh 9 učencev in vsi so se naučili smučati./.../Pri pouku slovenskega jezika smo imeli prvo uro materinščine ob računalniku. Učili smo se ob programu Pisemska zavozlanka. /.../Tudi letošnji osmošolci so se poslovili od učiteljev in sošolcev s prisrčnim programom na valeti. /.../ 24. junija smo pripravili družabno srečanje otrok, staršev in učiteljev na igrišču v Predgradu. Skupaj smo preživeli nekaj prijetnih popoldanskih uric ob glasbi ansambla Hop Cefizelj, družabnih igrah, športnih „derbijih“ (nogometne igre med učitelji, učenci in starši), kulturnem programu.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1998

Sliki: gradbena dela obnove šole.

„Avgust, september in oktober so zaznamovala gradbena dela. Tako smo v začetku novembra pridobili naslednje nove prostore starem delu šole: kuhinjo in jedilnico s 55 sedeži, garderobne prostore, računalnico in učilnico za likovni pouk. /.../

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1998/99

... otvoritev
prenovljene
kuhinje in
jedilnice,
ukinitev šolske
avtobusne
proge,
ustanovitev
kluba staršev...

/ 87 učencev

Slika: ravnatelj Stane Dražumerič
s pomembnima gostoma ob
otvoritvi prenovljenih prostorov.

„Šola je bila odeta v pisane
jesenske motive. Gostili smo
veliko uglednih gostov, osrednja
pa sta bila župan občine /.../ in
sekretar v Ministrstvu za
šolstvo/.../, ki sta slovesno
otvorila nove prostore. /.../ Ker
so ukinili avtobusno šolsko
progo, je šolski prevoz v celoti
prevzel prevoznik Pavel
Šterk./.../ 3. Decembra je bil
ustanovljen Klub staršev in sicer
na pobudo Sveta staršev. Vanj se
je včlanilo 35 staršev.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1999/2000

... kombinirani pouk, menjava peči, Prešernovo leto, obisk pisatelja Primoža Suhodolčana, zimovanje malošolcev, ozvočenje, alarmni sistem in kamere, uvrstitev na svetovno prvenstvo, snemanje reportaže naš kraj ... / 81 učencev

„v 3. in 4. razredu smo imeli kombinirani pouk./.../ Konec septembra smo pričeli ogrevati šolske prostore s tekočim gorivom, kar je pomenilo kar precejšnjo denarno investicijo./.../V okviru Prešernovega leta smo izvedli ekskurzijo v Vrbo, Bohinj in Bled./.../Od 31. januarja do 4. februarja se je šest malošolcev z vzgojiteljico./.../ udeležilo zimovanja v Glažuti na Pohorju./.../3. februarja smo montirali ozvočenje po vseh razredih, pred tem v začetku januarja, pa alarmni sistem in kamere./.../Šahisti so bili na državnem prvenstvu v Celju. Učenka /.../ se je uvrstila na svetovno prvenstvo (Španija), /.../ pa na evropsko (Grčija).

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

1999

Na šoli se je vsa leta spodbujalo tamburanje. Tamburice so bile krožek, ki so ga otroci radi obiskali. Skoraj vsak poljanski otrok zna poprijeti za tamburo in nekateri znajo zelo dobro zaigrati na njo. Na območju Poljanske doline sta delujoči dve tamburaški skupini, in sicer Sodevski tamburaši in Predgrajski tamburaši.

Slika: šolski tamburaši skupaj z mentorjem Grahek Anonom na eni od prireditev.

...veseli zaključki šolskega leta pred poletnimi počitnicami so vrsto let potekali v Predgradu, na igrišču...

2000/2001

Slika: osrednji dogodek, 180. obletnica šolstva v Poljanski dolini ob Kolpi.

Slika: Osmošolci na letovanju.

„27. oktobra smo praznovali 180 obletnico šolstva v Starem trgu in celotni Poljanski dolini ob Kolpi. Ob tej priložnosti /.../ smo napisali zbornik, ki poleg kronoloških in zgodovinskih podatkov ter predstavitev sedanje starotrške šole prinaša tudi tople zapise nekdanjih poljanskih učiteljev in učencev./.../ Sredina junija je bila predvsem izletniško obarvana. Učenci 1. in 2. razreda so bili v Ljubljani in na Brniku, 3. in 4. razred po Beli krajini, 5.-7. razred na Idrijskem in Tolminskem, osmošolci pa na tridnevnem letovanju na Malem Lošinju.

... praznovanje 180. obletnice šolstva v Starem trgu v Poljanski dolini, prireditve in otvoritev prenovljenega šolskega igrišča, naši tamburaši na reviji, izletniško obarvani junij... / 86 učencev

Stari trg ob Kolpi, Šolska Kronika

2001/2002

Slika: pesnik Tone Pavček na obisku.

„Posebna pozornost in zahvala pa naj ob tej priložnosti velja šahovskemu mentorju Vincencu Kobetu, brez katerega ne bi bilo vrhunskih šahovskih rezultatov poljanskih šahistov in tudi ne praznovanja 40. obletnice. Kako veličastna je zbirka pokalov, medalj in drugih šahovskih odličij skozi štiri desetletja, je pokazala vzorno pripravljena razstava le-teh v telovadnici šole. Razstavljenih je bilo preko petsto odličij, posamičnih in ekipnih. /.../ 27. oktobra je 132 šahistk sedlo za šahovnice na mednarodnem šahovskem festivalu. Dogodek je bil zares svojevrsten, saj so ga nekateri mediji primerjali z Guinesovim rekordom./.../ 7. maja smo se vsi učitelji udeležili predavanja pedagoške svetovalke /.../ z OE ZŠ NM o načrtovanju pouka v devetletki./.../13. junija smo slovesno zaključili letošnjo bralno značko. Prireditev je potekala pod naslovom S knjigo v svet. Mlade bralce in ostale šolarje je s svojim nastopom navdušil osrednji gost, pesnik Tone Pavček.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

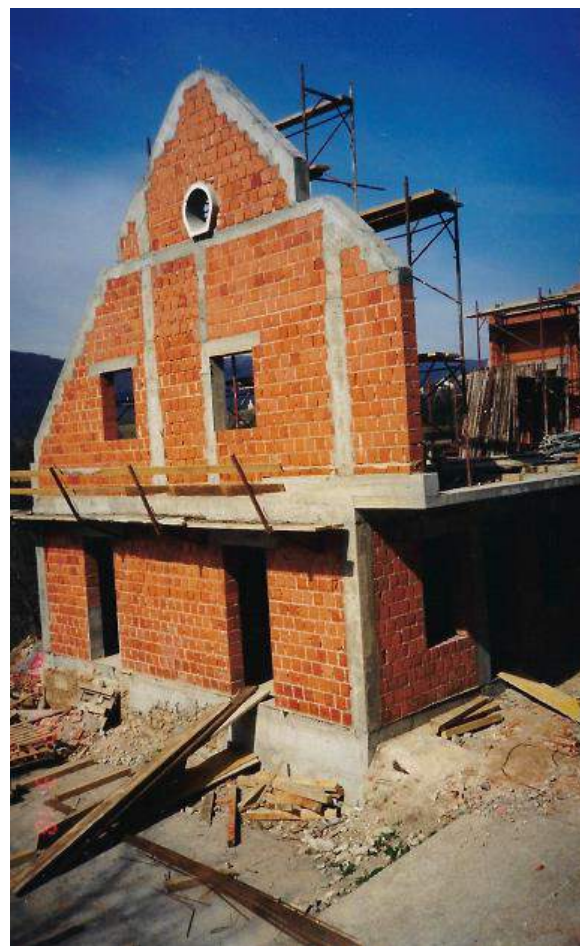

Slika: šahovski krožek in pokali

.... Kombinirani pouk v 1. in 2. razredu, praznovanje 40. obletnice šahovske dejavnosti v Poljanski dolini ob Kolpi, začetek uvajanja devetletke, obisk pesnika Toneta Pavčka, otvoritev Čšod Breza Radenci... / 85 učencev

2001

Slike prikazujejo gradnjo nove stavbe za potrebe predšolskih in šolskih otrok. V novem delu šole so prostori vzgojno izobraževalne enote (vrtca) in prostori za potrebe takratnega uvajanja devetletke (1. triletje).

2002/2003

Slika: prireditev ob podpisu eko listine.

... Projekt Eko šola, kombinirani pouk 1. in 2. ter 6. in 7. razreda, angleščina kot prvi tuji jezik, uvajanje devetletke, gradnja prizidka, kostanjev piknik, debela snežna odeja, gostuje. dr. Brane Kopal, športni dan v Čšod Radenci, ukinitev male šole in vroče počitnice... / 78 učencev

„V tem šolskem letu je življenje in delo v šoli še posebej zaznamoval projekt ekošola kot način življenja, v katerem smo si s podpisom ekolistine in pridobitvijo ekozastave utrli pot v množico slovenskih osnovnih šol, ki že delujejo v projektu. /.../Skozi celo šolsko leto so potekale intenzivne priprave učiteljev in vseh strokovnih delavcev na devetletko, v katero bomo vstopili naslednje šolsko leto./.../Naša mentorska šola je bila Vinica, kjer so nam /.../predstavili nekatera bistvena področja devetletke (izbirni predmeti, nivojski pouk, preverjanje in ocenjevanje, vodenje dokumentacije./.../Skozi celo šolsko leto so potekala tudi dela pri gradnji novega vrtca in prizidka šole, s čimer bodo zagotovljeni tudi materialni pogoji za dvetletko. /.../Oktober smo pričeli s kostanjevim piknikom in družabnim srečanjem otrok, staršev in učiteljev./.../Ko smo se vrnili z božično-novoletnih počitnic, nam je pošteno zagodel sneg. Tako smo 7. januarja izmerili 70 cm debelo snežno odejo./.../23. januarja nas je zopet obiskal dr. Brane Kopal. Učencem je ob diapozitivih predstavil svoje popotovanje po Združenih arabskih emiratih, za starše in učitelje pa je zanimivo predstavil temo Vzgoja in zdravje./.../Mesec junij smo pričeli z zanimivim športnim dnevom, ki smo ga izvedli v Radencih ob pomoči tamkajšnjih strokovnih delavcev ČŠOD Breza./.../Na prireditvi v Predgradu se je predstavila še zadnja generacija malošolcev, saj uvedba devetletke v novem šolskem letu ukinja ti. Pripravo otrok na šolo oz. malo šolo./.../Letošnje počitnice je zaznamovala peklenska vročina (konstantna temperatura 35-40 stopinj) in suša. Zato pa je bila kopalna sezona na Kolpi enkratna (od maja do konca avgusta).“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2003

Slika: zaključek leta za male šolarje.

Slika: prvi šolski dan za prvo generacijo prvošolcev ob uvedbi devetletnega osnovnega šolanja.

Uvedba 9-letnega šolanja pomeni ukinitvev male šole.
V prvi razred se sedaj vpisuje otroke stare 6 let. Otroci tako vstopajo v sistem osnovnošolskega izobraževanja eno leto mlajši kot do sedaj.

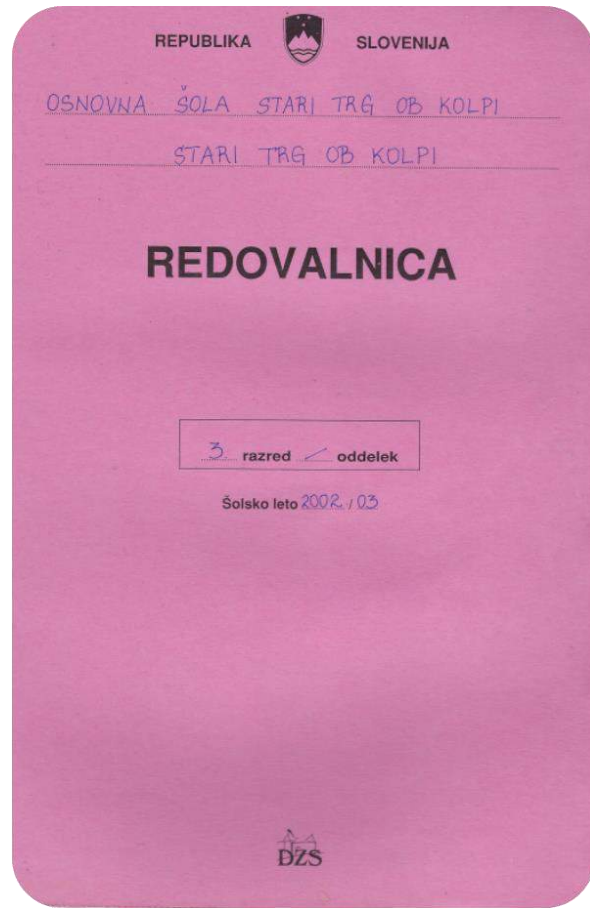

Slika: Igra na šolskem odru.

Slika: Veseli šahisti s pokali v rokah.

Slika: primer predpisanega obrazca šolskega dokumenta, redovalnica.

	SLO	LVŽ	GVŽ	SND	MAT	ŠVŽ		
1	4	4	all	5	4	5	4	
2	5	4	all	ZU	Z	4	4	3 5
3	4	5	all	ZU	U	3	4	5
4	4	5	all	ZU	U	4	5	5
5	5	5	all	5	4	5	5	
6	5	5	all	ZU	U	5	4	3
7	5	5	all	ZU	Z	5	4	3
8	2	4	all	ZU	U	5	4	5
9	5	5	all	ZU	U	5	5	5
10	3	3	all	U	U	4	3	4
11	3	3	all	U	U	3	4	4
12	4	3	all	U	U	3	3	5
13	4	3	all	ZU	U	3	3	5
14	3	3	all	U	U	4	4	4
15	5	5	all	U	U	5	5	4
16	5	5	all	ZU	Z	5	5	4
17	5	4	all	ZU	U	4	5	5
18	5	4	all	ZU	U	4	5	5
19	5	5	all	ZU	U	5	5	5
20	4	4	all	U	U	4	5	5
21	2	3	all	U	U	3	5	5
22	2	3	all	ZU	U	5	5	5
23	3	5	all	ZU	U	4	5	5
24	4	4	all	U	U	5	4	5
25	4	4	all	U	U	5	4	5
26	5	4	all	ZU	Z	4	5	4
27	5	4	all	ZU	U	5	5	4
28	2	3	all	ZU	U	5	5	4
29	4	3	all	ZU	U	5	4	5
30	5	4	all	U	U	3	3	3
31	4	4	all	ZU	Z	2	4	4
32	5	3	all	ZU	U	2	4	4
33	5	3	all	ZU	U	3	5	5
34	5	5	all	ZU	U	2	3	3
35	5	3	all	U	U	4	4	3
36	4	3	all	ZU	U	2	5	4
37	5	3	all	U	U	4	3	3
38	5	3	all	ZU	U	4	5	4
39	5	3	all	ZU	U	4	5	4

2003/04

Slika: slovesno odprtje prizidka za potrebe devetletke, gostja iz Ministrstva za šolstvo, znanost in šport

... Uvedba devetletke, odprtje novega vrtca in prizidka, številna tekmovanja, spomladansko čiščenje, urejanje trim steze in gozdne učne poti ... / 63 učencev

„Šolsko leto 2003/2004 je bilo prelomno v zgodovini šolstva na Slovenskem, saj smo v vseh osnovnih šolah uvedli program devetletne osnovne šole. Tako je 1. septembra 2003 tudi prag osnovne šole v Starem trgu prestopila prva generacija učencev devetletke, in sicer 6 otrok./.../Osrednji dogodek v minulem šolskem letu je bilo odprtje novega vrtca in prizidka šole, na dan odprtih vrat, 12. septembra. Slavnostna gosta sta bila državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo /.../ in župan občine /.../. Tako je z novo gradnjo šola pridobila prostore za predšolsko vzgojo v spodnjem delu ter za pouk v devetletki v zgornjem delu./.../V prostorih, kjer je nekoč gostoval vrtec, so sedaj prostori Krajevne skupnosti in Kulturnega društva Stari trg./.../Februar in marec so zaznamovala številna tekmovanja. Najprej so se na šolskih tekmovanjih pomerili kemiki, veselošolci in tekmovalci za Cankarjevo priznanje./.../V marcu so tekmovali fiziki, matematiki, zgodovinarji./.../V soboto, 3. aprila, smo se vključili v občinsko akcijo spomladanskega čiščenja in urejanja okolja. Urejali smo okolico šole, šolsko igrišče in trim stezo./.../V aprilu smo v okviru občinske očiščevalne akcije pričeli urejati trim stezo in gozdno učno pot, pri čemer so nam veliko pomagali tudi krajanje. Učenci so narisali makete in drevesa in kamne ob stezi. Postavili so table, ki označujejo rastline ob poti. Trim steza in gozdna učna pot ležita v Krajinskem parku Kolpa.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2004/05

Slika levo: šahisti v šahovski učilnici
Slika desno: sprejem velemojstrice

„18. februarja smo skupaj z OŠ Podzemelj posneli mladinsko razvedrilno oddajo Veseli tobogan /.../. V njej smo predstavili kraj in šolo ter peli, tamburali, recitali, deklamirali in plesali /.../. Največji dogodek v šoli in kraju je bil v mesecu marcu /.../, slovesni sprejem prve slovenske šahovske velemojstrice, naše nekdanje učenke in članice šahovskega krožka in kluba. /.../ smo uresničevali projekt Voda in pridno zbirali tudi star papir. Slednjega smo nabrali 2 toni, najbolj prizadevni so bili četrtošolci. /.../

Stari trg ob Kolpi, Šolska Kronika

... snemanje oddaje Veseli tobogan,
sprejem šahovske velemojstrice Darje
Kapš, projekt voda... / 69 učencev

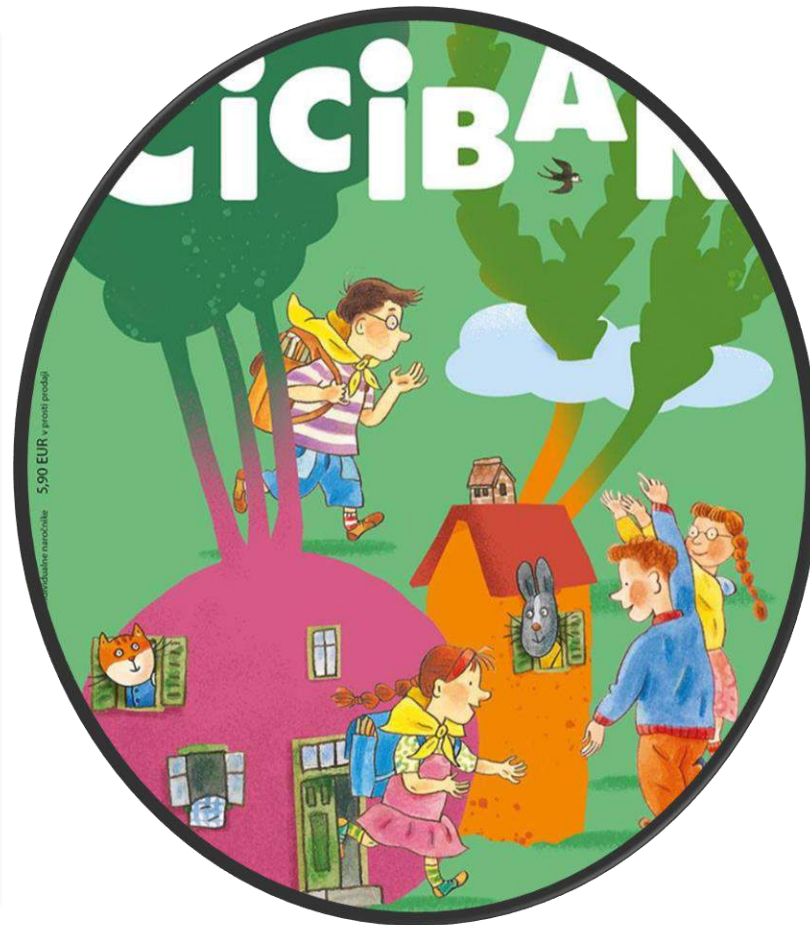

2004/05

Slike: Otroci vzgojno varstvene enote in učenci od 1. do 9 razreda.

„ Največji izbruh rojevanja novih časopisov in revij za otroke in mlade je bil v letih med 1991 in 2004. Leta 2004 menda kar 65 revij za otroke in mladino, od tega 23 otroških.“

Dostopno na: www.delo.si › kultura › razno › od-cicibana-do-galeba; Leposlovne revije za otroke: Od Cicibana do Galeba

Sliki: Naslovnici najbolj branih revij na šoli, Pionirski list in Ciciban.

Evidenca vzgojno-izobraževalnega dela												
a) Kratica za učni predmet in vzgojno-izobraževalno dejavnost												
b) Zap. št. ure v šolskem letu												
c) Kratica oznaka vs												
datum	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Poned.	a SLO b 19	a MAT b 17	a SI2 b 13	a SND b 12	a	b	a	b	a	b	a	b
30.	ključ.	Reševanje naloz + učbenik	Preval naprij. in maag.	Učlarna in stranske strani h. nebr.								
9.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli								
Torek	a MAT b 20	a SLO b 20	a SI2 b 9	a SI2 b 10	a	b	a	b	a	b	a	b
1.	Besedilne naloge.	Bravji	Liniji Petelinja ogotla	Besedilne naloge.								
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli								
Sreda	a SLO b 21	a MAT b 21	a SND b 13	a SI2 b 13	a	b	a	b	a	b	a	b
2.	Poprava besedilne uporaba piz.	Računski igra.	Orientacija	Bonine vesnice	Besedilne naloge.							
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli							
Četrtek	a MAT b 22	a SLO b 22	a SND b 14	a SI2 b 8	a	b	a	b	a	b	a	b
3.	Sestavaj in odstavaj stotice.	Istobli miser	Kompas	Vam pismo in reho gumt	Informaciji o mefektu AKO bota.							
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli							
Petek	a SLO b 23	a SI2 b 14	a MAT b 23	a SI2 b 9	a	b	a	b	a	b	a	b
4.	Zapis poredi- SND	Ured dvema opnjoma	Somorni lilki.	Varo je v pils olmo. Sot. in c. yune								
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli								
Subota	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b

REPUBLIKA SLOVENIJA

OSNOVNA ŠOLA STARI TRG OB KOLPI

STARI TRG OB KOLPI 7

DNEVNIK

3. razred / oddelek

Šolsko leto 2002 / 2003

Evidenca vzgojno-izobraževalnega dela												
a) Kratica za učni predmet in vzgojno-izobraževalno dejavnost												
b) Zap. št. ure v šolskem letu												
c) Kratica oznaka vs												
datum	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Poned.	a SLO b 19	a MAT b 17	a SI2 b 13	a SND b 12	a	b	a	b	a	b	a	b
30.	ključ.	Reševanje naloz + učbenik	Preval naprij. in maag.	Učlarna in stranske strani h. nebr.								
9.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli								
Torek	a MAT b 20	a SLO b 20	a SI2 b 9	a SI2 b 10	a	b	a	b	a	b	a	b
1.	Besedilne naloge.	Bravji	Liniji Petelinja ogotla	Besedilne naloge.								
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli								
Sreda	a SLO b 21	a MAT b 21	a SND b 13	a SI2 b 13	a	b	a	b	a	b	a	b
2.	Poprava besedilne uporaba piz.	Računski igra.	Orientacija	Bonine vesnice	Besedilne naloge.							
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli							
Četrtek	a MAT b 22	a SLO b 22	a SND b 14	a SI2 b 8	a	b	a	b	a	b	a	b
3.	Sestavaj in odstavaj stotice.	Istobli miser	Kompas	Vam pismo in reho gumt	Informaciji o mefektu AKO bota.							
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli							
Petek	a SLO b 23	a SI2 b 14	a MAT b 23	a SI2 b 9	a	b	a	b	a	b	a	b
4.	Zapis poredi- SND	Ured dvema opnjoma	Somorni lilki.	Varo je v pils olmo. Sot. in c. yune								
10.	chiheli	chiheli	chiheli	chiheli								
Subota	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b

Slika: primer predpisane obrazca šolskega dokumenta, Dnevnik.

2005/2006

Slika: šolsko igrišče.

... sobotne šole za nadarjene, koncert tamburaškega orkestra Dobreč, šola v naravi v Čod Štrk, Spuhlja pri Ptuju, literarna ekskurzija, razsvetljava na šolskem igrišču, dvodnevni zaključni izlet 9. razreda, šola v naravi v Čatežu... / 60 otrok

„V obliki likovnih in kemijskih ter tehničnih delavnic, predavanj, obiska muzejev /.../so naši nadarjeni učenci skupaj z mentorji uspešno izvedli t.i. sobotne šole./.../V dobro obiskani dvorani oz. telovadnici šole so prvič nastopili v Starem trgu ob Kolpi člani TO Dobreč iz Dragatuša /.../da je TO Dobreč zares najboljši tamburaški orkester v Sloveniji, potrjuje tudi osvojitve prvega mesta, in sicer na državnem tekmovanju /.../.21 je uspešno opravilo naravoslovne, družboslovne in športne dejavnosti, ki sta jih načrtovala šola in dom Štrk./.../Učenci od 5. do 9. razreda so imeli 20. maja še tretji kulturni dan. V okviru literarne ekskurzije so obiskali Beneško Slovenijo./.../Zadnji teden pouka so učenci 3. in 4. razreda preživeli v šoli v naravi v Čatežu. Poleg naravoslovnih dejavnosti so največ časa namenili učenju plavanja.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2006

Sliki: udeleženci tekmovanja na reki Kolpi, v Radencih.

Šola je bila od 2005 do 2010 soorganizator šolskega državnega prvenstva v raftingu.

„V juniju je na Kolpi v Radencih v Radencih potekalo tretje šolsko državno prvenstvo v raftingu. Udeležilo se ga je 140 učencev iz sedmih šol. Tekmovali so v štirih starostnih kategorijah, in sicer mlajši in starejši dečki ter mlajši in starejše deklice. Najboljše mesto naših učencev je bilo tretje mesto in pokal starejših dečkov.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2006/2007

... Razstava jesenskih izdelkov v šolski telovadnici, obisk prirodoslovnega muzeja in hiše eksperimentov, odprti dan šole, dvodnevni zaključni izlet na Dunaj skupaj z vrstniki iz semiške šole, bela dama... / 53 otrok

„/.../so učenci nastopili na krajši kulturni prireditvi ob srečanju starejših krajanov, ki ga že vrsto let pripravlja OORK. Srečanje je popestrila razstava jesenskih izdelkov učencev (V okviru Tedna vseživljenjskega učenja). /.../Letošnji dan odprtih vrat smo naslovlili „Drevo se po sadu spozna“. Učenci in učitelji so različne oblike dejavnosti prikazali v več delavnicah, z razstavami izdelkov in v kulturnem programu. Posebej so bile predstavljene tudi dejavnosti šolskega eko projekta./.../Na zaključni prireditvi /.../so tretjič zapored zmagali naši šahisti v tekmovanju za superpokal Slovenije in tako OŠ Stari trg ob Kolpi priborili v trajno last prehodni pokal (bela dama).“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2006

...šolska kuhinja kuha za starostnike, šola gosti naravoslovni tabor biologov, računalniška učilnica odprta za krajane, postavitve spletne strani šole...

„Šola je tako igrala socialno vlogo v kraju, saj so bili odjemalci kosila predvsem stari ljudje, tisti, ki so zaradi starosti socialno ogroženi /.../ V času poletnih počitnic smo na šoli gostili študente biologije. Na šoli je deset dni bivalo, delalo, spalo in jedlo približno sedemdeset študentov, ki so raziskovali živalstvo Ob reki Kolpi./.../

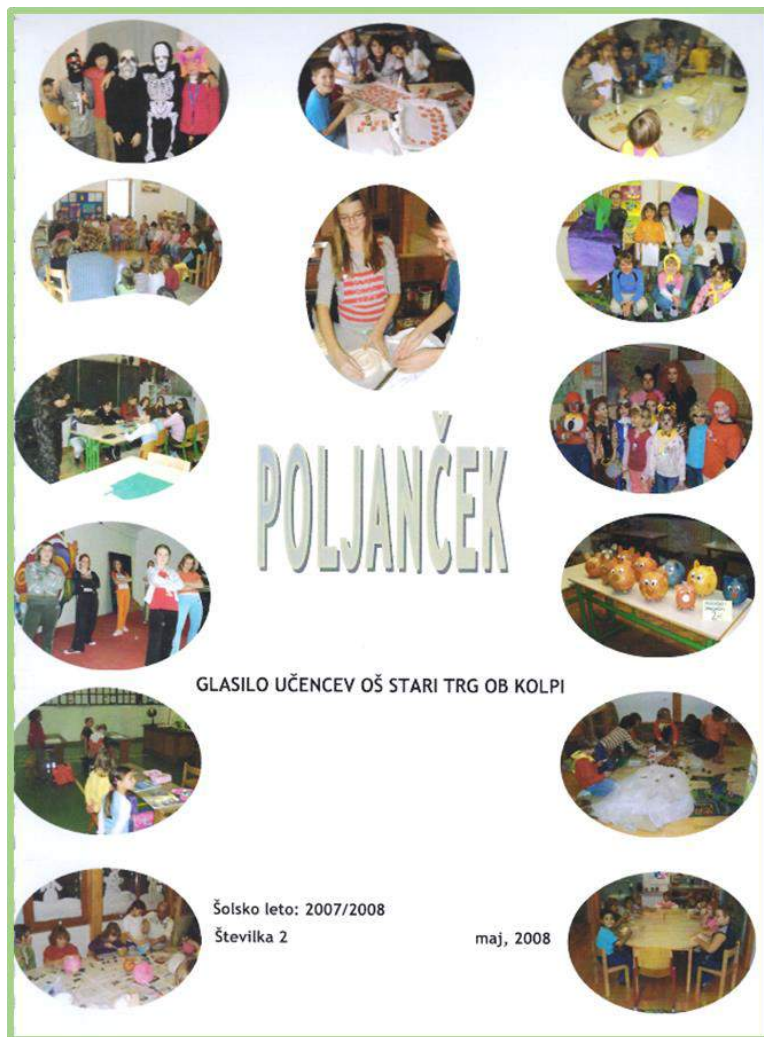
Za krajane smo odprli vrata računalniške učilnice. Pisati ali iskati informacije na internet so lahko prišli domačini, vsak teden ob torkih. Naša računalničarka je bila ob torkih na voljo do pol štirih popoldne./.../

Ljudje vse več informacij iščejo po spletu.
Zaživi šolska spletna stran:

<https://os-stari-trg-ok.si/>. „

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2007/2008

Slika: naslovnica glasila Poljanček.

... padanje
števila
učencev,
učiteljica
angleščine je
prišla iz
Indonezije,
obisk pisatelja
Primoža
Suhodolčana
... / 46

„Število otrok je bilo tudi v tem šolskem letu majhno in krivulja/.../ samo še pada: V Sloveniji se po vseh šolah dogaja enako. To je posledica nizkega števila rojstev v družinah, kjer so prioritete postale kariera, delo, varen dom in šele potem potomci; ali pa tudi ne. Veliko pa je tudi moških in žensk, ki se odločajo živeti samsko.

/.../Beležijo pa „baby boom“, saj v vrtcih po Sloveniji ne zagotavljajo varstva za vse otroke. /.../če je sedaj gneča v vrtcih, bo čez nekaj let gneča ob vpisih v prve razrede osnovnih šol./.../

Učiteljica prihaja iz otoka Jave /.../v našo šolo je prinesla pridih multikulturalnosti in drugačnih vrednot.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

Slika: učenke na stojnicah, kjer so razstavili svoj turistični projekt.

„Gradivo razstave je bilo prikazano v obliki plakatov, ppt projekcije, improvizirane učilnice s šolskimi predmeti. Razstava je prikazovala nastanek in razvoj šolstva v Poljanski dolini ob Kolpi/.../.

Razstava, ki je prikazovala zgodovino šolstva v kraju, je bila v telovadnici, trajala je sedem dni in ogledalo si jo je je tristo in več ljudi /.../

V okviru projekta TPLG so učenci zbrali stare poljanske recepte /.../ izdelali so seminarsko nalogo in se predstavili na stojnici turistične tržnice, ki je potekala v Novem mestu. /.../

Delo eko projekta je zajemalo: pripravo košev za ločeno zbiranje odpadkov, varčevanje z energijo, vodo, varovanje cvetja in zelenja v šoli, zbiranje starega papirja, tonerjev, kartuš, izrabljenih baterij, starih mobilov in zbiranje zamaškov za nakup invalidskega vozička.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... Razstava „Šola nekoč in danes“, projekt Turizmu pomaga lastna glava, eko šola...

2008/2009

...srednja šola se predstavi, skrb za varnost otrok, dve šoli v naravi: v domu Planinka, na Pohorju (4.-6. r) in v domu Burja, v Fiesi (1.-3. r), dobrodelni koncert... / 36 otrok

„V okviru poklicnega svetovanja so učencem 7. – 9. r. svoje dejavnosti predstavili s Centra SŠ Grm v Novem mestu./.../ 24. jan. je potekal 115. občni zbor PGD Stari trg ob Kolpi. Porodila se je pobuda za sodelovanje med društvom in šolo, in sicer evakuacija otrok in zaposlenih ob požaru./.../

Zbrana sredstva dobrodelnega koncerta je šola namenila za nakup zložljivih lesenih stolov za potrebe šolskih in krajevnih prireditev v šolski telovadnici oz. dvorani.“

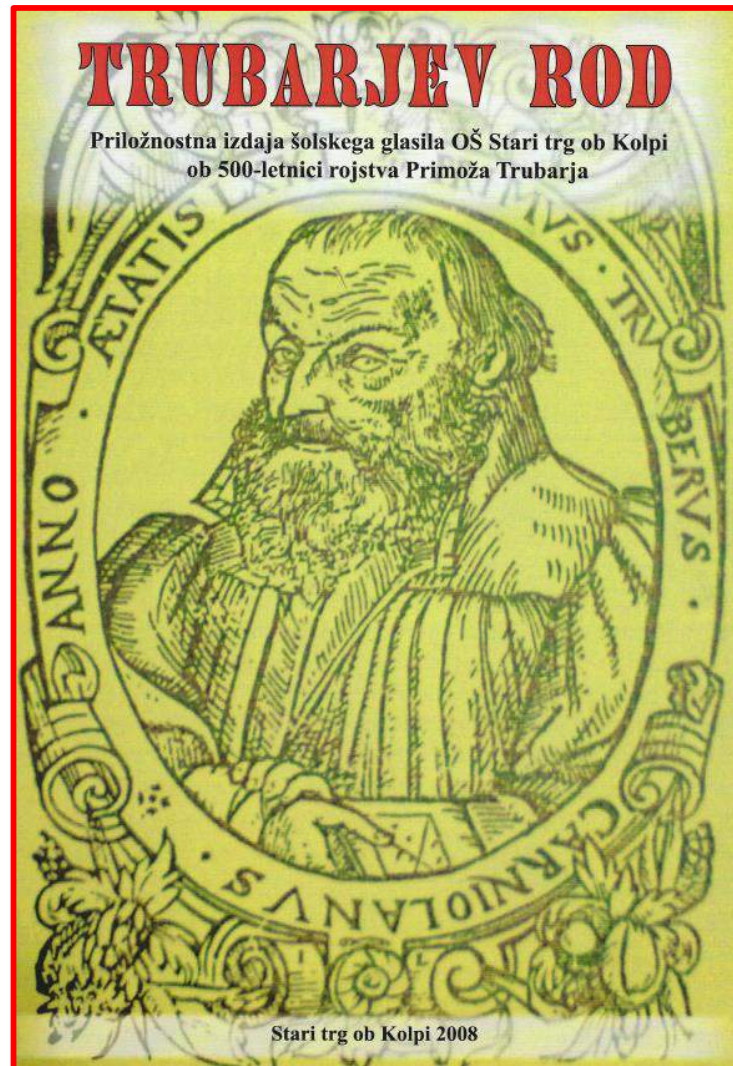
Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2008/2009

... Trubarjevo
leto / 36 otrok

Slika: naslovnica glasila Trubarjev rod.

„23. oktobra smo s slovesno kulturno prireditvijo „Stati inu obstati“ uradno sklenili praznovanje Trubarjevega leta 2008 (500-letnica rojstva). V šolskem projektu, ki je potekal od oktobra 2007, smo zelo uspešno izvedli kar precej dejavnosti./.../Tako je ob novem letu izšla še priložnostna izdaja šolskega glasila Trubarjev rod.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2009/10

„Prvič smo se letos pridružili tudi projektu Shema šolskega sadja. Tako so bili učenci deležni sadja iz integrirane predelave enkrat tedensko/.../.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... pridružitvev projektu Shema šolskega sadja, športna programa Zlati sonček in Krpan in drugi projekti, v katerih so bili vključeni učenci: Ekošola, Pasavček, Turizmu pomaga lastna glava, Pravljicni potujoči kovček, Rastem s knjigo, Vodni detektiv / 35 otrok

2010/2011

Slika: Nagrada za najboljši razred v tekmovanju za čiste zobe.

... subvencionirane malice za učence, skrb za zdravje in motivacijo, brezplačne knjige... / 33 otrok

„Letos je imel vsak učenec subvencionirano malico v višini 0.50 evra iz državnega proračuna./... /tudi v tem šolskem letu je potekal rekreativni odmor v telovadnici, in sicer pod vodstvom dežurnega učitelja in učitelja podaljšanega bivanja. /.../

Za zdravstveno varstvo je skrbel Zdravstveni dom Črnomelj. Sistematske zdravstvene preglede so opravili učenci 1., 3., 5. in 8. razreda. Dvakrat mesečno pa so vsem učencem pregledovali zobe ter jim svetovali zlasti glede zobne oz. ustne higijene./.../

V šolski učbeniški sklad so bili vpisani vsi učenci. Tudi letos staršem ni bilo treba plačati izposojevalnine za učbeniške komplete, saj za to namenja šolam denar država.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2011/2012

BRALNA ZNAČKA
Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS
Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije

...50 obletnica Bralne značke Slovenija, obisk pisateljice Ivanke Mestnik, projekt Tradicionalni slovenski zajtrk... / 35 učencev

„Prvi teden je bil Teden otroka, ki je letos potekal pod geslom pojdiva s knjigo v svet in je bil namenjen obeležitvi 50. obletnice Bralne značke Slovenije./.../Pisateljica je podelila bralcem priznanja za bralno sezono Bralne značke. Prejelo jih je 19 učencev. /.../novembra smo se priključili vseslovenskemu projektu osnovnih šol in vrtcev, ki je potekal pod geslom Tradicionalni slovenski zajtrk. Tako smo zajtrkovali kruh z maslom in domačim medom in jabolko.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2012/2013

Slika: Generacija devetošolcev z učitelji.

.... Snežen januar in zima vse do aprila, vseslovenska stavka javnega sektorja, priznanje Breza, prijateljski nogometni turnir... / 30 učencev

„Letošnji januar je bil zelo snežen. V tednu od 14. do 20. januarja je zapadlo dober meter snega! Sončno soboto so zato mladi iz vse doline izkoristili za to, da so na Vidmu naredili snežaka, visokega kar 7,5 metra! Otroci iz šole pa so uživali na športnem dnevu v Radencih, kjer so tekli na smučeh /.../ in na Vidmu, kjer so se sankali. /.../

23. januarja je potekala vseslovenska stavka javnega sektorja, v kateri se je združilo okoli sto tisoč stavekajočih. /.../

Aprila je na kulturni prireditvi v telovadnici oz. šolski dvorani ravnatelj Alojz Hudelja, iz rok županje prevzel priznanje oz. plaketo Breza, ki jo Občina Crnomelj podeljuje ob dnevu Zemlje za posebne dosežke pri urejanju in varovanju okolja. /.../

Zaposleni v šolah in vrtcih smo stavkali proti znižanju plač ter za ohranitev delovnih mest, standardov in normativov. Stavka je bila uspešna. /.../

Na svetovni dan sonca in iger so se učenci 7.-9. r. udeležili prijateljskega nogometnega turnirja v sosednji prav tako majhni obkolpski osnovni šoli v Fari. Na turnirju so sodelovali tudi učenci iz bližnjih hrvaških OŠ (Brod na Kolpi, Delnice).“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2013/2014

Slika: Devetošolci z razredničarko Oberstar Matejo.

Slika: darila za obiskovalce prireditev.

Slika: ilustracija v Cicibanu, narisala A. G. Godec.

2013/2014

Poleg rednega pouka se spet izvedejo naslednji projekti:

Šport in špas,
Rastem s knjigo,
Mega kviz,
Ekobranje,
Pravljичni potujoči kovček,
Etika in vrednote,
Turizmu pomaga lastna glava,
Poključki maraton,
Ekošola,
Zdrava šola,
Ekovrt,
Shema šolskega sadja,
Tradicionalni slovenski zajtrk.
V šoli je vpisanih 31 otrok.

2014/2015

Projektom iz preteklega šolskega leta se pridružijo še:

Popotovanje žabje alergije,
Policist Leon svetuje,
Simbioza giba,
Teden vseživljenjskega učenja,
Roza zapestnica za lepši jutri,
Varčevanje z električno energijo v šoli.
V šolo je vpisanih 41 učencev.

SIMBIOZA
GIBA

2015/2016

Slika: Nastop na eni od prireditev za starše, krajane in druge goste.

„Tudi letos smo pripravili tri šolske proslave, in sicer ob dnevu samostojnosti in enotnosti, ob slovenskem kulturnem prazniku in ob dnevu državnosti. /.../

/.../ smo imeli še dobrodelno prireditev Naj pesem odmeva, na kateri so poleg naših učencev nastopili tudi gostje.“

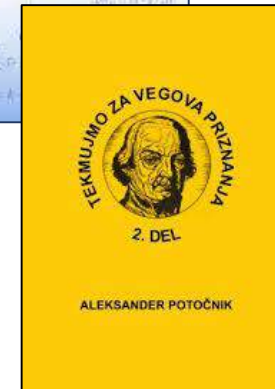
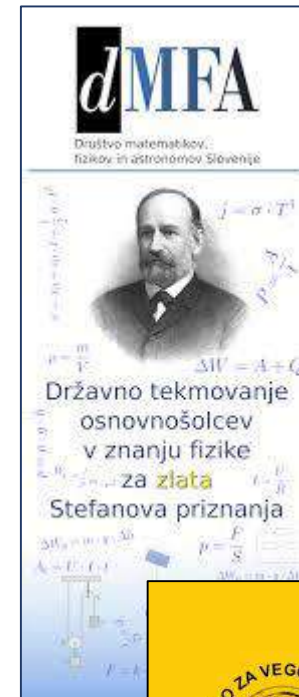
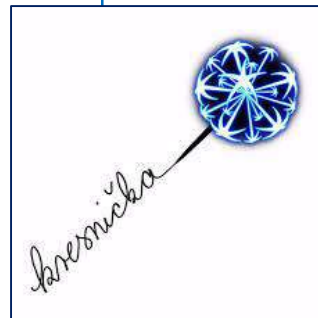
Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2016/2017

Šolska tekmovanja v znanju:

- tekmovanje za Cankarjevo priznanje iz znanja slovenščine,
- tekmovanje iz angleščine,
- Tekmovanje Stefanovo priznanje v znanju iz fizike,
- Tekmovanje za Vegovo priznanje, v znanju iz matematike,
- Tekmovanje Kresnička iz znanj naravoslovja.

Literarni natečaji:

Pavčkove vitice,
Moja rodna domovina,
Naravne in druge nesreče,
Haiku natečaj,
Evropa v šoli

Šolska športna tekmovanja:

- atletsko tekmovanje OŠ

Vsi predmeti imajo svoja tekmovanja, na katerih se lahko učenci „pomerijo“ v znanju. Za tekmovanja se poleg rednega dela za predmet še dodatno pripravijo. Nadgradnjo znanj pa pomenijo tudi različni natečaji.

2017/2018

UČBENIKI
SKLAD

/.../v pričujočem šolskem letu smo pričeli uporabljati elektronski dnevnik in redovalnico oz. program E-asistent./.../19. maja smo imeli drugo delovno soboto. V okviru športnega dne smo se priključili najmnogičnejši športno-rekreativni prireditvi na Slovenskem – gibanju treh generacij Šport in špas. V lepem številu smo se ga udeležili učenci, otroci iz vrtca, delavci zavoda, starši, stari starši... V dveh skupinah smo prehodili pot od Starega trga do Predgrada oz. od Starega trga skozi Prelesje in Dol do Predgrada, kjer je na travnatem igrišču potekalo še prijetno družabno srečanje.“

Slika: športni dan, drsanje v športni dvorani Delnice.

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

... Brezplačni učbeniki in ostale potrebščine za prvošolce, program e-Asistent, delovna sobota .../
35 učencev

2018/2019

Sliki: Predšolski otroci iz našega vrtca v potujoči knjižnici. Knjižnico obišejo tudi učenci šole.

„September je bil tudi 1. nacionalni mesec skupnega branja in je potekal od dneva pismenosti. /.../ šolo je še zadnjič obiskal policist Tihomir Simčič, ki je bil dolgoletni sodelavec šole iz policijske postaje Črnomelj. Šola sodeluje s policijo na področju prometne varnosti in drugih preventivnih dejavnosti. /.../ 5. Oktobra je v Stari trg prvič pripeljal bibliobus – Potujoča knjižnica iz Novega mesta. /.../ Mesec december je minil v zares prazničnem vzdušju. V šoli in v vrtcu smo pripravili petnajst delavnic za otroke, katerim so se lahko pridružili starši, stari starši in drugi.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

REPUBLIKA SLOVENIJA

Osnovna šola Stari trg ob Kolpi
Stari trg ob Kolpi 7, 8342 Stari trg ob Kolpi

ime in sedež šole

Spričevalo
o končanem razredu osnovne šole

ime in priimek

datum rojstva

V/127

številko matičnega lista

Ljubljana, Slovenija
kraj in državo rojstva

2. a
razred, oddelk.

2019/2020
šolsko leto

opisne ocene pri posameznih predmetih

Slovensščina
Pozna in polmenjuje svoj materni jezik. Po vsnprejnitvi pripravi vsebinsko ustrezno govorno nastopi. Tvorí bogato smiselno, razumljivo in zaokroženo besedilo. Opis je natančen. Jezik je bogat in jezikovno pravilen brez nepotrebnega ponavljanja. Redko uporablja nabesedno govorico. Govor ni vselej tekoč. V govor vpleta posamezne pogovorne besede. Lodi umetnostno besedilo od neumetnostnega. Prepozna sporočevalca, naslovnika ter namen sporočanja. Pove, o čem besedilo govori in odgovori na vprašanja o bistvenih podatkih. Ob zgledu zapiše kratko neumetnostno besedilo. Pozna značilnosti pravilice, obnovi znano pravilico, jo nadaljuje in pripoveduje svojo pravilico. Sodeluje pri skupinski uprizoritvi krajšega dramskega besedila. Deklamira na pamet naučeno pesem. Prepozna okoliščine za rabo knjižnega in neknižnega jezika. Upošteva temeljna načela vijudnega pogovaranja. Uporabi ustrezne pozdrave in spoštivne odgovore oseb. Tvorí manjšalnice, ženski par moškemu in obratno, priložomnike, sopomenke, privedniške izpeljaneke za svojino. Stopnjuje privedniške in obrazli. Lodi glavni števnik od vsitilnega. Pravilno uporablja časovne prislove. Samostojno zapiše besede, enostavne povedi in kratka besedila s fiskanimi in pisanimi črkami. Na koncu povedi zapiše piko. Uporabi veliko začetnico na začetku povedi in pri osebnih lastnih imenih. Občasno se še zmoti. Crke zapiše po dogovorjeni smeri, obliki in velikosti. Pisava je težje čitljiva in manj estetska. Bere netekoče (zlatikajoče), manj ritmično, občasno uporabi ustrezne poudarke. Daljše, manj znane besede zloguje. Pri branju delno upošteva ločila. Bere z razumevanjem. Z načinom branja občasno motivira poslušalca.

Matematika
Pravilno šteje, bere, zapiše in primerja števila do 100. Samostojno sešteva in odšteva v množici naravnih števil do 100, s prehodom. Občasno uporablja matematična ponazorila. Poišče manjkajoči člen pri računih seštevanja in odštevanja, občasno se zmoti. Ob vodenju učitelja reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja. Opredeli položaj predmeta ter se orientira na ravnini, poteh, v mrežah in labirintih. Prepozna in opiše nekatera osnovna geometrijska telesa in litke. Like nariše prostoročno in s šablono. Preproste podatke predstavi s preglednico in z različnimi prikazi. Pozna različne črte ter jih nariše prostoročno in s šablono. Preproste podatke predstavi s preglednico in z različnimi prikazi. Pozna različne črte ter jih nariše prostoročno in s šablono. Presečišče črt označi s točko. Prepozna simetrijo pri predmetih v svoji okolici in ob pomoči ponazoril simetrične oblike. Pozna standardne merne enote za merjenje mase, prostornine in denarja. Meritev zapiše z merskim številom in enoto.

Angleščina
Razume pogosto uporabljena in z gestami in mimiko podprta navodila za delo v razredu. Razume nekaj besed, besednih zvez in fraz v govornih besedilih z znano tematiko na podlagi vidnih in drugih opor. Poimenuje konkretni svet okoli sebe v neposredni okolici in na slikah. Se sporazumeva po vzorcih. Sprašuje in odgovarja na preprosta vprašanja. Priljublje, zanika, izražaja počutje, zahvalo in voščila. Samostojno poje pesmi v ciljnem jeziku in ritmično izreka izštevanko. Razume posamezne preproste in znane besede in besedne zveze ob nubesadni podpori.

opomba

Stari trg ob Kolpi, 24. 6. 2020
kraj in datum

Urška Ambrožič
razredničarka - razrednik

60300-3/2020-129
evidenčna številka

Mojca Butala
razredničarka - razrednik

Likovna umetnost
Spretno in samostojno uporablja orodja, pripomočke in postopke za obdelavo različnih materialov. Pri upodobitvi motiva izkaže veliko likovne domišljije, spomin in predstave. Samostojno poišče zglede likovnih pojnov na predmetih in pojavih v okolju in naravi. Učenikova risba dokazuje razumevanje in sposobnost uporabe različnih vrst črt. Kompozicijo uralovotzi glede na gostoto, debelino, smer in dolžino črt. Zaporedje elementov je ritmično. Z uporabo trdnih slikarskih materialov izvorno nastika sliko z barvnimi glastvami. Učenikova slika dokazuje razumevanje in sposobnost uporabe različnih barv. Elemente grafike (matrico) izdelata in jih razporedi v pravilni ritmični vzorec. Pri izvedbi tehnike je delno natančen, toda učinkovita. Poimenuje in razlikuje osnovne obravnavane likovne pojme in jih samostojno, domiselno in spretno uporablja.

Glasbena umetnost
V skupini in samostojno prepeva nekatera otroške ljudske in umetne pesmi. Besedilo pesmi zna na pamet. Pesem zapoje tonsko, metodčno in ritmično pravilno. Pri tam upošteva pravilno interpretacijo. Doživljajsko in zbrano posluša krajše glasbena vsebine. Stedi slikovnemu zaplču glasbenih vsebin. Pozna in igra na izbrana Orffova glasbila in lastne instrumente. Izvirno in spontano ustvari preprosto glasbeno spremljavo z lastnim ali Orffovim glasblom. Prepozna, uporablja in razume ustrezne glasbene pojme.

Spoznavanje okolja
Pozna organiziranost šole ter opiše nekatera dejavnosti. Samostojno razloži, da živa bitja rastejo, se razmnožujejo in umrejo. Razume in upošteva različnost medsebojnih odnosov med ljudmi (spoštovanje, skrb, prijaznost, sodelovanje, prijateljstvo). Razume in pojasnji pomen zdravega življenja (dejavnosti, prehranjevanje). Poimenuje temeljne notranje organe. Pozna različna življenjska okolja in živa bitja, ki v njih žive. Pozna načine razmnoževanja rastlin. Pozna nevarnosti v prometu (vremenske situacije, vpliv alkohola). Pozna prometne znake in znake nevarne za pešce in kolesarje. Pozna (vremenske situacije, vpliv alkohola). Pozna prometne znake in znake nevarne za pešce in kolesarje. Pozna (vremenske situacije, vpliv alkohola). Pozna prometne znake in znake nevarne za pešce in kolesarje.

Šport
Uporablja primerna športna oblačila in obutev. Dosledno upošteva pravila elementarnih, moštvenih in drugih iger. Dosledno pozna in upošteva osnovna načela varnosti v telovadnici, na igrišču in pohodih. Spretno hodi in skače po ozi površini (dopli). Spreločno in skladno izvaja naravne oblike gibanja. Spreločno premaguje različne ovire in se koordinirano giblje. Enoročno in vrta žogo napred prsi v daljino in cilj. Vodenje žoge z roko izvaja tekoče, povezano in v gibanju. Pravilno koordinira roke in noge in pravilno izvede tehniko meta ter zadene cilj. Skladno koordinira roke in noge. Natančno izvede tehniko skoka s sonoznim odritvom z mesta in s kratkim zaletom. Pri skoku v daljino z mesta se pravilno postavi, odrine in doseže. Natančno izvede tehniko vzpenjanja in spuščanja po letvniku ali poševni klopi. S kotlajanjem žoge zadava mirujočo cilja. Postavi se v pravilen položaj za visoki start in na znak hitro steče. Pozna osnovno pohodniško opremo in upošteva pravila varne hoje. Spreločno zapleše otroški in ljudski ples. Koraki so usklajeni z glasbo.

Napreduje v naslednji razred - ne napreduje.

opomba

Stari trg ob Kolpi, 24. 6. 2020
kraj in datum

Urška Ambrožič
razredničarka - razrednik

60300-3/2020-129
evidenčna številka

Mojca Butala
razredničarka - razrednik

REPUBLIKA SLOVENIJA

Osnovna šola Stari trg ob Kolpi
Stari trg ob Kolpi 7, 8342 Stari trg ob Kolpi

ime in sedež šole

Spričevalo
o končanem razredu osnovne šole

ime in priimek

datum rojstva

številko matičnega lista

Novo mesto, Slovenija
kraj in državo rojstva

7. a
razred, oddelk.

2018/2019
šolsko leto

zaključne ocene pri posameznih predmetih

	dobro (3)	/
	prav dobro (4)	/
angleščina	prav dobro (4)	prav dobro (4)
	odlično (5)	/
	dobro (3)	prav dobro (4)
	/	/
	prav dobro (4)	odlično (5)
	prav dobro (4)	odlično (5)
	odlično (5)	dobro (3)
	/	/
	/	/
	/	/

Napreduje v naslednji razred - ne napreduje.

SOK 1, EOK 1
raven kvilifikacije

opomba

Stari trg ob Kolpi, 24. 6. 2019
kraj in datum

Andreja Rade
razredničarka - razrednik

60300-5/2019-189
evidenčna številka

Mojca Butala
razredničarka - razrednik

025-31391-4919-1924

08-8065-18

Slike: primeri šolske dokumentacije; spričevalo 1. triletja, ki vsebuje opisne ocene in spričevalo 7. razreda, s številčnimi ocenami.

2018/2019

Slike: utrinki šolskega bazarja.

Slika: Ravnateljica Mojca Butala nagovori obiskovalce prireditve.

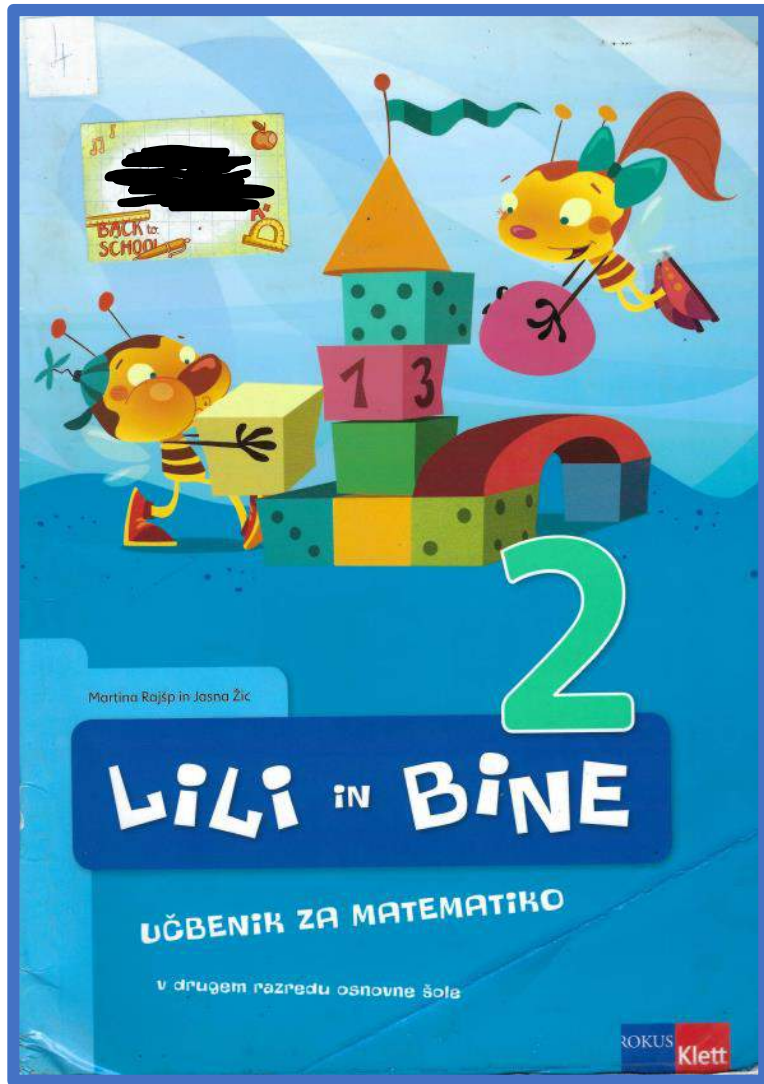
„V petek, 22. marca, smo preživel
dan na Krvavcu, na smučišču. Bil je
lep, sončen, aktiven in nepozaben
dan, za katerega upamo, da je
navdušil za smučanje tudi tiste
učence, ki so ta dan bili prvič na
smučeh. /.../ v ponedeljek, 25.
marca, v popoldanskem času, sta na
šoli potekala prireditve ob
materinskem dnevu in šolski bazar.
/.../

V aprilu se je zvrstilo kar nekaj
delavnic na temo pomladi in velike
noči./.../

Delavnice so bile tako kot vedno,
prava priložnost za
medgeneracijsko druženje in
izmenjavo znanj./.../ v mesecu maju
je bila ena delovna sobota./.../ko je
več bližnjih gasilskih društev z
učenci in učitelji izvedlo
evakuacijsko vajo. /.../ Od
osnovnošolskega izobraževanja se
je poslovila ena valetantka“.

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

OTROCI SO S ŠABLONAMI NARISALI V ZVEZEK DOMIŠLIJSKE ŽIVALI.

EVA

NEJC

RON

IVA

OTROCI SO V PREGLEDNICI OZNAČILI, IZ KATERIH LIKOV SO SESTAVLJENE NJIHOVE ŽIVALI.

EVA	X		X
NEJC	X	X	X
RON		X	
IVA	X	X	

ODGOVORI.

1. KDO JE NARISAL NAJVEČ RAZLIČNIH LIKOV?
2. KDO JE NARISAL NAJMANJ RAZLIČNIH LIKOV?
3. KDO JE RISAL TRIKOTNIKE?
4. KDO NI RISAL KROGOV?
5. KATERE LIKE JE NARISALA IVA?

V ZVEZEK S ŠABLONO NARIŠI DOMIŠLIJSKO ŽIVAL. SESTAVLJENA NAJ BO IZ RAZLIČNIH LIKOV, NARIŠI PREGLEDNICO IN V NJEJ OZNAČI, IZ KATERIH LIKOV JE SESTAVLJENA TVOJA ŽIVAL.

Učenci **prepoznajo in poimenujejo** like. Predstavijo podatke s **preglednico**. Berejo preglednico.

V ZVEZEK ZAPIŠI, KOLIKO JE FRNIKOL.

7 D 7 E

V ZVEZEK ZAPIŠI, KOLIKO JE KOCK.

D E

V ZVEZEK ZAPIŠI, KOLIKO JE JAJC.

D E

V ZVEZEK ZAPIŠI, KOLIKO JE PALČK.

D E

Učenci štejejo, zapišejo in berejo števila do 100.

Slike: del učbenika za učenje matematike v 1. razredu.

2019/2020

Slika: Božiček, ki otroke obdaruje z darili, ki jih kupi svet staršev z denarjem različnih, večinoma domačih, donatorjev.

Slika: Tradicionalni srečelov devetošolcev.

„V petek, 20. 12. 2019, smo pripravili že tradicionalno novoletno prireditev s proslavo ob bližajočem se dnevu samostojnosti in enotnosti in srečelovom devetošolcev. Učenci, otroci, učitelji in vzgojitelji so pripravili lep, bogat in pester program, ki je požel številne pohvale obiskovalcev ter do zadnjega kotička napolnil šolsko telovadnico. Po programu smo obiskovalce pogostili s pecivom in čajem. Kot vsako leto je tudi letos otroke obiskal drugi od treh dobrih mož in jim razdelil darila./.../

V ponedeljek, 23. 12. 2019 smo medse povabili še naše upokojene sodelavce, jih pogostili in jim s simboličnim darilcem, ustvarjenim v OŠ Stari trg ob Kolpi, zaželeli vse dobro v novem letu. /.../

Od 14. januarja 2020 pa do srede februarja 2020 je veliko učencev manjkalo zaradi bolezni. 30.1.2020 je bilo odsotnih 83,79 učencev, dan kasneje pa 86,65% otrok.“

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

ELA PEROCI

MUCA COPATARICA

V MALI VASI SO MAJHNE HIŠE IN V VSAKI HIŠI SO OTROCI. V PISANIH SRAJČKAH SO IN OBUTI V RDEČE IN MODRE COPATKE. V TEJ VASI JE LEP RED. VSE HIŠE V VASI SO BELE, VSE STREHE NA HIŠAH SO RDEČE, VSA OKNA IMAJO ZELENA POLKNA, DVORIŠČA SO POMETENA IN CESTA JE GLADKA.

VSE JE V NAJLEPŠEM REDU, LE OTROCI SO NEREDNI. ZVEČER, PREDEN LEŽEJO SPAT, NIKOLI NE POSPRAVIJO COPATK ZA SEBOJ. DRUGO JUTRO JIH IŠČEJO POD MIZO, ZA PEČJO, NA STOPNICAH, V VOZIČKU, MED DRVMi, V ŽEPU OČETOVE SUKNJE IN PO DOLGEM ISKANJU NAJDEJO ENO COPATO V KUHINJI, DRUGO PA V SOBI.

NEKO JUTRO PA, KO SO ŽE V VSEH HIŠAH V MALI VASI KUHALI ZAJTRK IN SO SE OTROCI ZBUJALI, JE JANEZEK ZAMAN ISKAL SVOJE COPATE.

»MAMA, KJE SO MOJI COPATI?« JE VPRAŠAL.

»ČE JIH NISI ZVEČER POSPRAVIL, TI JIH JE ODNESLA MUCA,« JE ODGOVORILA MAMA.

»MAMA, KJE SO MOJI COPATI?« JE KLICALA ŠPELCA V SOSEDNJI HIŠI.

»ČE JIH NISI ZVEČER POSPRAVILA, JIH JE ODNESLA MUCA,« JI JE REKLA MAMA.

(ODLOMEK)

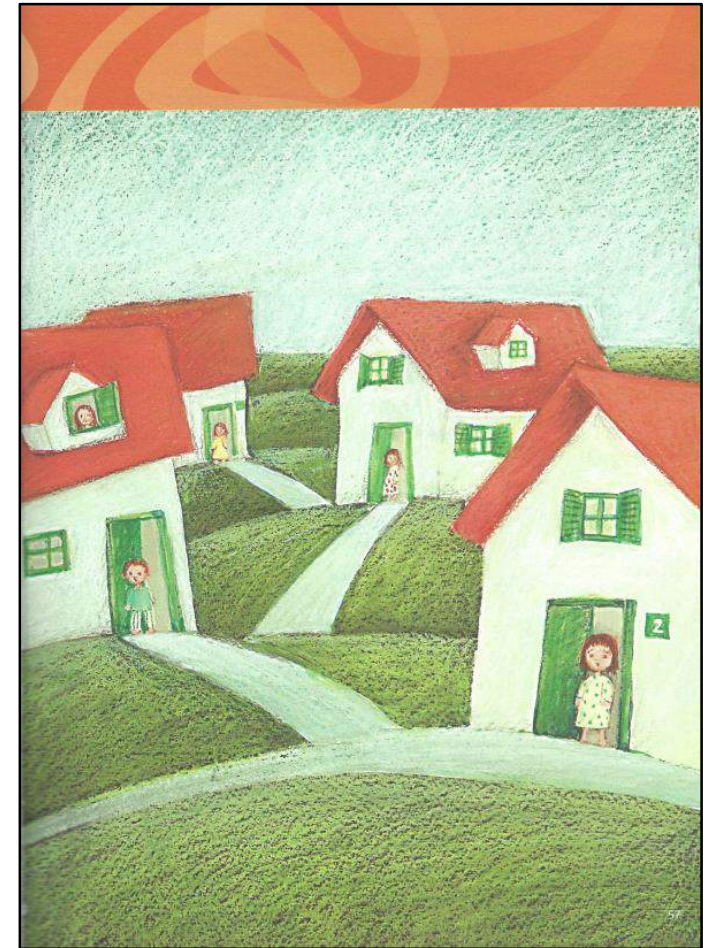
Natanko preberi prvi odstavek. Zdaj razdeli papir na dve polovici. Na levo stran nariši majhno vasico, na desno stran pa sobo enega izmed otrok v majhni vasi. Primerjaj levo in desno risbico. Ali si kaj opazil(a)? Bi zdaj znal(a) razložiti, zakaj je morala v majhno vasico priti muca Copatarica?

Kaj mislite, kaj se pogovarjajo otroci na poti domov? Zaigrajte prizor.

Preberimo še enkrat konec pravljice! »Kdo ve, ali bodo ...« Pogovorite se v skupini. Oblikujte pravljico tri tedne kasneje. Pripovedujte.

Pravljico o Muci Copatarici boš gotovo želel(a) prebrati tudi z očkom in mamico, kasneje pa tudi sam(a). Poišči slikanico v knjižnici.

56

Slike: primer prvega berila.

2019/2020

V skladu z napovedjo vlade RS in z odredbo o prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih, z dne 12. 3. 2020, so bile šole in vrtci od 16. 3. 2020 zaprti. Kar čez noč smo se znašli v „neki novi zgodbi“.

Slovenija je na podlagi 7. člena zakona o nalezljivih boleznih zaradi naraščanja števila okužb s koronavirusom 12. 3. 2020, razglasila epidemijo. Odredba o razglasitvi epidemije je začela veljati od 18. ure. Aktiviran je bil tudi državni načrt. V Sloveniji je bilo v tistem trenutku 96 primerov okužbe s koronavirusom. /.../ Učitelji so izvajali pouk na daljavo. To je pomenilo ogromno učenje iz področja računalniških znanj, saj so jim le-ta omogočala „dostavo znanj učencem in staršem na dom“.

Pouk na daljavo se je izvajal do preklica, ko so se, 18. 5., v šolo vrnili učenci 1., 2. in 3. razreda; 25. maja pa še učenci 9. razreda.

Stari trg ob Kolpi, Šolska kronika

2020/21

„Poletnih počitnic je bilo konec in v torek, 1. septembra 2020, je šolski prag prvič prestopilo pet prvošolcev. Zaradi korona virusa Covid-19 se je šolsko leto začelo po modelu B, kar je pomenilo, da so s poukom začeli vsi učenci, vendar z upoštevanjem smernic in priporočil NIJZ. Priporočila so se nanašala na upoštevanje medosebne razdalje, nošenje zaščitnih mask, umivanje in razkuževanje rok. /.../

Prvošolce je sprejela učiteljica prvega razreda in jih pospremila do razreda. V prvem tednu pouka so si vsi učenci izposodili učbenike iz učbeniškega sklada. Vsi smo si želeli prijeten začetek šolskega leta, mirno nadaljevanje in uspešen zaključek. /.../

Sledilo je tisto kar si nihče ni želel; drugi val epidemije korona virusa. Po koncu krompirjevih počitnic se pouk v vseh razredih začel izvajati na daljavo.“

2020/2021

Šolsko leto se je sicer res pričelo v šolskih klopeh, a kmalu se je začel novi korona virus širiti po šolah in vrtcih.

Epidemija se je razglasila s ponedeljkom, 19. oktobra 2020. Skupna pot učenja je postala od izmenjava e-sporočil in opravljanje šolskih obveznosti, komunikacije in dela na daljavo. V danih okoliščinah smo se vsi trudili za napredek znanja, ohranjanje učne kondicije in spoštljivega odnosa drug do drugega. Pouk na daljavo se je izvajal do preklica. Pomembno je bilo, da smo ohranjali stike in komunicirali, čeprav po e-poteh.

Viri:

Šolske kronike, Geografski vestnik, album Zgodovina Poljanske doline, časopis Dolenjski list, magistrska naloga Skupnostno socialno delo na področju medgeneracijskega sožitja v Poljanski dolini ob Kolpi, revije Ciciban in Kurirček.

Za pomoč pri iskanju gradiva se iskreno zahvaljujemo:

- *gospodu Srečku Hrovatinu iz Zagozdaca,*
- *zakoncema Kuretič iz Radenc,*
- *Družinam: Mihelič, Panjan in Rade, iz Sodevc,*
- *družini Njivenski iz Radenc,*
- *zakoncema Črnugelj iz Predgrada.*